

Returadresse
Miljø og Natur, Landbrug
Kjærgaardsvej 8 6950 Ringkøbing

Sdr. Vium
6893 Hemmet

Ringkøbing-Skjern Kommune

Sagsbehandler
Inga-Merethe Plauborg
Larsen
Direkte telefon
99 74 1543
E-post
inga-
merethe.larsen@rksk.dk

Dato
10. september 2010
Sagsnummer
2009121370A

Miljøgodkendelse

September 2010

gældende for husdyrbruget beliggende på adressen

**Vium Hovedgaard, [redacted], Sdr. Vium
6893 Hemmet**

Virksomhedens art:	Økologisk malkekvægsbesætning med opdræt
Matrikel nr.:	1a m.fl., Viumgård Hgd., Sdr. Vium
Betegnelse:	Husdyrbrug omfattet af § 12 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
Tilsynsmyndighed:	Ringkøbing-Skjern Kommune
Udarbejdet af: <i>Inga-Merethe Plauborg Larsen</i>	for Ringkøbing-Skjern Kommune

Stamblad:

s ejer og driftsansvarlig	[REDACTED], [REDACTED], Sdr. Vium, 6893 Hemmet Fastnet telefon: [REDACTED] Mobil: [REDACTED]	
s adresse	[REDACTED], Sdr. Vium, 6893 Hemmet	
s miljøkonsulent	Vestjysk Landboforening, Herningvej 3-5, 6950 Ringkøbing, v/Kristian Andreassen Telefon: 96 81 42 28 Mobil: 51 37 76 02 E-mail: kra@vjl.dk	
Kontaktperson på	[REDACTED], [REDACTED], Sdr. Vium, 6893 Hemmet Fastnet telefon: [REDACTED] Mobil: [REDACTED]	
s matrikelnumre	17l	Viumgård Hgd., Sdr. Vium
	1m	Viumgård Hgd., Sdr. Vium
	1al	Viumgård Hgd., Sdr. Vium
	1q	Viumgård Hgd., Sdr. Vium
	1a	Viumgård Hgd., Sdr. Vium
Kommune	Ringkøbing – Skjern Kommune	
CVR-nr. / P-nr. / CHR-nr.	[REDACTED] / [REDACTED] / [REDACTED]	
Ejendomsnummer	7600002749	
Andre ejendomme	Ansøger er også ejer af ejendommen (uden bo- lig) beliggende på adressen Esbølvej 48A, Sdr. Vium, 6893 Hemmet, som drives sammen med ovenstående ejendom.	

Oplysninger om husdyrbruget:

Dyrehold	Nudrift		Ansøgt	
	Antal	DE	Antal	DE
Malkekøer, tung race	130	173,5	150	200,19
Småkalve, tung race (0-4 mdr.)	19	4,81	25	6,33
Småkalve, tung race (4-6 mdr.)	9	2,73	13	3,94
Kvier/stude, tung race (6-9 mdr.)	14	4,88	18	6,27
Kvier/stude, tung race (9-12 mdr.)	14	5,59	-	-
Kvier/stude, tung race (12-25 mdr.)	60	32,01	-	-
Kvier/stude, tung race (25-28 mdr.)	14	9,35	-	-
Kvier/stude, tung race (9-25 mdr.)	-	-	101	51,34
Kvier/stude, tung race (25-26 mdr.)	-	-	7	4,56
Kvier/stude, tung race (26-27 mdr.)	-	-	6	4,06
Tyrekalve, tung race (40-60 kg)	-	-	80	1,05
I alt		232,87		277,74
Arealer		Ha		Ha
Ejet/forpagtet - udbringningsareal		-		176,12
Aftaleareal - udbringningsareal		-		42,23
Udbringningsarealer i alt		-		218,35
Andre arealer (afgrænsningsarealer)				124
Bygningmæssige forhold	Kapacitet m ³	Areal (m ²)	Kapacitet m ³	Areal (m ²)
Eksisterende byggeri				
Kostald, malkestald og kalvestald (bygning 1-3)		2.050		2.050
Kalvestald og ungdyrstald (bygning 4 og 5) lukkes ned		660 *		-
Ladebygning/opdrætsstald (bygning 6-8)		1.046 *		1.046 *
Maskinhus (bygning 10)		685 *		685 *
Ensilagepladser (bygning 17-18)		1.600	-	1.600
Møddingsplads (bygning 19)	100	35	100	35
Gyllebeholder (bygning 11)	1.240		1.240	
Fjerntank (Nørhedevej 24)	2.400		2.400	
Nyt byggeri				
Ungdyrstald (bygning 13)		-		1.400
Total	3.740 m³	6.076 m²	3.740 m³	6.816 m²

Stald nr. refererer til bilag 4.

* erhvervsareal ifølge BBR

Gylle til udbringning: Oplysningerne vedrørende gødningsregnskab for ansøgte husdyrbrug, er angivet i tabellen på næste side. Tabellen viser en oversigt over antallet af dyreenheder til udbringning på ejede og forpagtede arealer, samt aftalearealer.

Fordelingen af husdyrgødning/dyreenheder:

Gødning	Adresse	Kg N/år	Kg P/år	Svarende til antal DE
Produceret kvæggylle	Viumgårdsvej 2, Sdr. Vium	13.080,74	2.262,48	144,58
Produceret dybstrøelse	Viumgårdsvej 2, Sdr. Vium	6.800,48	1.195,66	70,55
Afsat ved græsning på udbringningsarealerne	Viumgårdsvej 2, Sdr. Vium	3.761,80	633,71	41,21
Anden organisk gødning *	Viumgårdsvej 2, Sdr. Vium	1.990,98 *	92,88 *	0,00
Produceret gødningsmængde	Viumgårdsvej 2, Sdr. Vium	25.634,00	4.184,73	256,34
Afsat ved græsning udenfor udbringningsarealerne	Arealer tilhørende Viumgårdsvej 2, Sdr. Vium	-	-	21,39
Tilført svinegylle	Afgiver Hjøllund Mark ApS	2.266,0	492,24	22,66
Total gødningsmængde		27.900,00	4.676,97	279,00
Afsat kvæggylle til aftalearealer	Bjerregårdsvej 3, 6893 Hemmet	3.300,00	518,00	33,00
I alt afsat til aftalearealer		3.300,00	518,00	33,00
I alt til afsætning på ejede/ forpagtede arealer	Viumgårdsvej 2, Sdr. Vium	24.600,00	4.158,97	246,00

* Det skal til gødningsberegningen bemærkes, at der i ansøgningen er tilført N uden dyreenheder, således den totale mængde ansøgte N er 140 kg N/ha efter økologireglerne. Baggrunden herfor er, at de normer for udskillelse af kvælstof af dyr, der ligger i ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk, ikke er opdateret i forhold til de nye dyreenheder.

Sammenhold med plantedirektoratets normer efter økologireglen, er der en difference på 1.990,98 kg N, som dermed er tilført som organisk gødning, uden dyreenheder, i ansøgningen for at få arealerne godkendt til 140 kg N/ha. P i kvæggyllen er også korrigeret.

INDHOLDSFORTEGNELSE:

STAMBLAD:	2
OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET:	3
FORDELINGEN AF HUSDYRGØDNING/DYREENHEDER:	4
1. MEDDELELSE AF MILJØGODKENDELSE	8
1.1 BAGGRUND OG KORT RESUMÉ	8
1.2 AFGØRELSEN	15
2. VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSEN	17
2.1 Generelt	17
2.2 Dispensation	17
2.3 Uheld og risici	17
2.4 Årsproduktion	18
2.5 Staldanlæg	18
2.6 Opbevaringsanlæg generelt	19
2.7 Gyllehåndtering	20
2.8 Transport	21
2.9 Sprøjtemidler	21
2.10 Spildevand	21
2.11 Oplag af olie og medicin	21
2.12 Affald	22
2.13 Skadedyr	22
2.14 Lugt	22
2.15 Støjklider	22
2.16 Lys	23
2.17 Støv	23
2.18 Udbringningsarealer	23
2.19 Landskabelige værdier	24
2.20 Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi	25
2.21 Tilsyn, kontrol og egenkontrol	25
2.22 Ophør	25
3. FORMALIA	26
3.1 LOVGRUNDLAG	26
3.2 GENERELT	26
3.3 OFFENTLIGHED	27
3.4 KLAGEVEJLEDNING	28
3.5 UDNYTTELSE	28
BILAG 1. MILJØREDEGØRELSE FOR MILJØGODKENDELSEN	30
1.1 IKKE TEKNISK RESUMÉ	30
1.2 OPLYSNINGER OMKRING ANLÆGGET OG EJENDOMMEN	34
1.3 OPLYSNINGER OM STALDANLÆG OG BESÆTNING	41
1.4 OPLYSNINGER OM OPBEVARINGSANLÆG	43
1.5 BEREGNINGER PÅ ANLÆG	44
1.6 OPLYSNINGER OM AREALER	45
1.7 OPLYSNINGER OM GØDNING	47
1.8 BEREGNINGER PÅ AREALER	48
1.9 OPBEVARINGSKAPACITET	50
2.0 BAT (BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK / RENERE TEKNOLOGI)	51
BILAG 2. MILJØVURDERING FOR MILJØGODKENDELSEN	57
2.1 HUSDYRBRUGETS ANSØGTE ANLÆG, DRIFT OG GØDNINGSHÅNDTERING	57
2.2 BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD	60
2.2.1 Generelle afstandskrav	60
2.2.2 Beskyttelseslinjer	60
2.2.3 Kulturmiljø	61
2.2.4 Placering i landskabet	62
2.2.5 Kommuneplanrammer	64

2.3	INDRETNING OG DRIFT	64
2.3.1	BAT – bedste tilgængelige teknik	64
2.3.2	Håndtering af regnvand og spildevand	67
2.3.3	Medicin, olie og brændstof	67
2.3.4	Håndtering og opbevaring af affald og døde dyr	67
2.3.5	Håndtering af unormale driftssituationer, eller uheld	67
2.4	BEGRÆNSNING AF EVENTUELLE GENER FOR NABOER	67
2.4.1	Lugt	67
2.4.2	Støj	68
2.4.3	Lys	68
2.4.4	Fluer og skadedyr	69
2.4.5	Støv	69
2.4.6	Trafik, til- og frakørsel	69
2.4.7	Egenkontrol	70
2.5	ALTERNATIVE LØSNINGER	70
2.5.1	Andre muligheder	70
2.5.2	0-alternativ	70
2.6	OPHØR	71
2.7	NATUR OG VAND	71
2.7.1	International natur - beskrivelse	71
2.7.2	Vandmiljøet	73
2.7.3	Jordtype og eventuelle dræn	74
2.7.4	Sædskifte	74
2.7.5	Bilag IV-arter	75
2.7.6	Risikoarealer	75
2.7.7	Fosforbelastning til vandområde	76
2.7.8	Nitrat til overfladevand	77
2.7.9	Ammoniak	79
2.7.10	Grundvand	87
2.8	PROJEKTETS SANDSYNLIGE MILJØPÅVIRKNING	88
2.9	KONKLUSION	88
	BILAG 3. KOMMENTARER TIL MILJØGODKENDELSEN:	90
3.1	BEREDSKABSPLAN	90
3.2	KOMPOST TIL MARKSTAK	90
3.3	STØJ	90
	BILAG 4. OVERSIGTSKORT, SAMLEDE ANLÆG	91
	BILAG 5. DISPENSATIONSANSØGNING TIL OPFØRELSE AF NY STALD 9 METER FRA VEJ.	92
	BILAG 6. DISPENSATIONSANSØGNING TIL ENSILAGEPLADS < 25 METER FRA MARKVANDSBORING	93
	BILAG 6A. SITUATIONSPLAN, ANLÆGGETS AFSTAND TIL MARKVANDSBORINGEN	94
	BILAG 6B. DISPENSATION FRA AFSTANDSKRAV TIL MARKINDVINDINGSBORING	95
	BILAG 7. OVERSIGTSKORT, TRANSPORTVEJE OG UDBRINGNINGSAREALER, SAMT AFGRÆSNINGSAREALER	97
	BILAG 8. AFGRÆSNINGSAREALER TILHØRENDE HUSDYRBRUGET VIUMGÅRDSVEJ 2, SDR. VIUM	98
	BILAG 9. KORT MED AFSTANDE FRA ANLÆG OG LAGER TIL AMMONIAK BEREKNINGSPUNKT (KVÆLSTOFSOMME NATUROMRÅDER)	99
	BILAG 10. RESULTAT AF AMMONIAK DEPOSITIONSBEREGNING TIL KVÆLSTOFFØLSOMME NATUROMRÅDER	100
	BILAG 11. KORT MED ANGIVELSE AF 10 METER BRED BRÆMME LANGS MED VEJRUP SØ HEDE	101
	BILAG 12. OVERSIGTSKORT, KVÆLSTOF DEPOSITIONER (DMU2008)	102
	BILAG 13. UDVIKLING I DE/HA INDENFOR OPLANDET TIL RINGKØBING FJORD FRA 2001-2007	103

BILAG 14. UDBRINGNINGSAREALER, NATUR (§ 7-AREALER)	104
BILAG 14A. UDBRINGNINGSAREALER MED MARK NR. INDENFOR BUFFERZONE (§ 7-AREAL, VEJRUPSØ HEDE)	105
BILAG 14B. UDBRINGNINGSAREALER MED MARK NR. INDENFOR BUFFERZONE (§ 7-AREAL, TINGHEDE)	106
BILAG 15. UDBRINGNINGSAREALER, NATUR (§ 3-NATUR)	107
BILAG 16. UDBRINGNINGSAREALER, NATUR (INTERNATIONALE NATURBESKYTTELSESONRÅDER)	108
BILAG 17.	109
BILAG 17. UDBRINGNINGSAREALER, FOSFOR	109
BILAG 18. UDBRINGNINGSAREALER, NITRATKLASSE	110
BILAG 19. UDBRINGNINGSAREALER, GRUNDVAND (DRIKKEVANDSINTERESSER, SAMT INDVINDINGSBORING)	111
BILAG 20.	112
BILAG 20. UDBRINGNINGSAREALER, GRUNDVAND (NITRATFØLSOMME INDVINDINGSOPLANDE)	112
BILAG 21. UDBRINGNINGSAREALER, BESKYTTELSESLINJER, SAMT KULTURHISTORISKE INTERESSEOMRÅDER	113
BILAG 22. UDBRINGNINGSAREALER, LANDSKABELIGE INTERESSEOMRÅDER	114
BILAG 23. UDBRINGNINGSAREALER, FORESLÅEDE NATIONALPARK SKJERN Å, SAMT KOMMUNEPLANRAMMER	115

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Kort- og matrikelstyrelsen. Copyright Kort- og matrikelstyrelsen 1992 /KD.86.1033.

Luftfotos – Danmarks Digitale Ortofoto – er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Cowi. **DDO ©, Copyright COWI.**

1. Meddelelse af miljøgodkendelse

1.1 Baggrund og kort resumé

Baggrund

Ringkøbing-Skjern Kommune modtog den 18. december 2009 en ansøgning om miljøgodkendelse efter § 12 i Bekendtgørelse af Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug beliggende på adressen Viumgårdsvej 2, Sdr. Vium, 6893 Hemmet.

Ansøgningen om miljøgodkendelse omfatter hele husdyrbruget med tilhørende arealer, med undtagelse af aftalearealer tilhørende ejendommen Bjerregårdsvej 3, Sdr. Vium, 6893 Hemmet, hvor der er søgt om særskilt arealgodkendelse efter § 16 i Bekendtgørelse af Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Husdyrbruget som drives økologisk, omfatter en lovliggørelse af den udvidede dyrehold, som nedbringes og miljøgodkendes til det ansøgte dyrehold. Endvidere omfatter ansøgningen opførelse af ny ungdyrstald, samt en lovliggørelse af den udvidede ensilageplads. Derudover omfatter ansøgningen en fristforlængelse til opførelse af den nye stald, som begrundes i, at idet ansøger i stor udstrækning er selvbygger, søges der om en længere tidsfrist (indenfor 5 år), hvor den generelle udnyttelsesfrist er på 2 år, jvnf. § 33 i Bekendtgørelse af Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Endvidere er der søgt om dispensation til opførelse af den nye ungdyrstald mindre end 15 meter fra privat fællesvej, jvnf. § 8, stk. 1 i Bekendtgørelse af Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, samt ansøgning om dispensation fra afstandskrav til eksisterende indvindingsboring til markvanding, jvnf. § 8, stk. 2 i Bekendtgørelse af Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Jvnf. lovens § 12 er ovennævnte ansøgning om miljøgodkendelse desuden omfattet af IPPC-reglerne, hvilket bl.a. medfører, at offentligheden skal inddrages tidligt og effektivt i beslutningsprocessen, således at kommentarer og udtalelser kan fremsættes, mens alle muligheder stadig står åbne.

Modtagelse af ovennævnte ansøgning om miljøgodkendelse blev annonceret den 6. januar 2010 i ugeaviserne i Ringkøbing-Skjern kommune, hvor der ikke indkom indsigelser i forbindelse med annonceringsperioden.

Der gøres hermed opmærksom på, at de følgende afsnit anvendes forkortelsen "Husdyrloven", hvilket henviser til Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Kort resumé

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indgivet på baggrund af et landbrugstilsyn, hvor der på ejendommen blev konstateret flere dyr, end der er givet tilladelse til.

Jvnf. tilsynsbrevet blev det indskærpet, at dyreholdet skal lovliggøres, enten ved en reduktion af antal af dyr, således at antallet af dyr ikke overstiger den tilladte produktion, eller en lovliggørelse af dyreholdet igennem en ansøgning om miljøgodkendelse. Ansøgningen omfatter en lovliggørelse af dyreholdet

fra 130 malkekøer og 130 kvieopdræt (0-28 mdr.) alle i tung race, svarende til i alt 232,87 DE på godkendelsestidspunktet for ansøgningen.

til 150 malkekøer, 38 småkalve (0-6 mdr.) 132 kvieopdræt (6-27 mdr.), samt 80 tyrekalve (40-60 kg), alle i tung race svarende til i alt 277,74 DE på godkendelsestidspunktet for ansøgningen.

Derudover omfatter miljøgodkendelsen opførelse af ny ungdyrstald på ca. 1.400 m², nedlukning af ældre driftsbygninger (bygning 4, 5 og 8), samt en lovliggørelse af den udvide- de ensilageplads fra 700 til ca. 1.700 m². Endvidere er der søgt om fristforlængelse, jvnf. Husdyrlovens § 14 og 33 til opførelse af den nye stald, udover den normale udnyttelsesfrist på 2 år.

De nye bygningsmæssige ændringer på husdyrbruget opføres i tilknytning til eksisterende driftsbygninger. Bygningsnummer, samt en detaljeret anlægsplan og beskrivelse af byg- ningsafsniit fremgår af bilag 4.

Der skal gøres opmærksom på, at de bygningsmæssige ændringer på husdyrbruget bygge- sagsbehandles særskilt. Opførelse af den nye ungdyrstald må ikke påbegyndes, før der lig- ger en særskilt byggetilladelse fra kommunen og evt. nedrivning af ældre driftsbygninger må heller ikke påbegyndes, før der ligger en særskilt nedrivningstilladelse fra kommunen. Ansøgning om byggetilladelse, samt nedrivningstilladelse skal ske til Teknik i Ringkøbing- Skjern kommune.

Idet ejendommen er økologisk skal ejendommen anvende og efterleve Plantedirektoratets gældende regler for økologiske landbrugsbedrifter og ejendommens arealer skal derfor dri- ves efter reglerne for økologisk jordbrugsproduktion. Beregningerne i ansøgningen foreta- ges automatisk på grundlag af referencesædskifte og sædskifte K4, idet der på husdyrbru- get er 256,51 DE der afsættes grovfoder til.

Opmærksomheden skal henledes på, at idet der er valgt samme sædskifte som reference- sædskifte på alle udbringningsarealerne, er ansøger derfor helt frit stillet mht. afgrødevalg.

§ 16-aftalearealer

Der er indgået aftale om udbringning af husdyrgødning på arealer tilhørende ejendommen Bjerregårdsvej 3, Sdr. Vium, 6893 Hemmet. Dele af disse aftalearealer ligger i fosforklasse 2 og nitratklasser II, jvnf. bilag 17-18 og kan, som følge heraf, ikke godkendes efter § 12 i Husdyrloven, men skal i stedet godkendes efter § 16 i samme lov.

Der skal derfor udarbejdes en § 16 arealgodkendelse af samtlige arealer, som hører under ejendommen Bjerregårdsvej 3, Sdr. Vium, 6893 Hemmet. Disse arealer godkendes derfor særskilt efter § 16 i Husdyrloven, således at beskyttelsesniveauerne for fosforoverskuddet, samt for nitratudvaskning kan overholdes.

Afstandskrav

Ifølge ansøgningens oplysninger overholder de bygningsmæssige ændringer på husdyrbru- get ikke de lovpligtige afstandskrav til markvandsboringen og til privat fællesvej. jvnf. § 8 i Husdyrloven

De øvrige lovpligtige afstandskrav, er ifølge ansøgningen overholdt, jvnf. §§ 6 og 8 i Husdyrloven.

Dispensation: I forbindelse med ansøgningen om miljøgodkendelse, er der søgt om dispen- sation til det lovpligtige afstandskrav, til opførelse af den nye ungdyrstald i en afstand af ca. 9 meter fra privat fællesvej, jvnf. bilag 5, samt dispensation til det lovpligtige afstands- krav til eksisterende indvindingsboring fra den eksisterende ensilageplads, jvnf. bilag 6-6A.

Jvnf. § 9 stk. 3 i Husdyrloven kan kommunen dispensere herfra og fastsætte vilkår, som sikrer, at der ikke opstår forurening, eller væsentlige gener, som er nærmere beskrevet og vurderet i bilag 2.

Ammoniak

Stald og lager

Som udgangspunkt er husdyrbruget omfattet af krav om 25 % ammoniakreduktion fra stald og lager, dog med visse modifikationer. Idet husdyrbrugets malkeproduktion er baseret på græsfodring, hvor minimum 40 % af grovfoderrationen består af græs, er husdyrbruget derfor kun omfattet af krav om 15 % ammoniakreduktion fra anlægget, jvnf. Husdyrloven.

Ammoniakreduktionen på 15 % opnås ved, at den overvejende del af dybstrøelsen fra den nye ungdyrstald (bygning 13) vil blive udbragt direkte (minimum 85 %) fra stalden og nedbringes på mark.

Ved dette tiltag reduceres ammoniakfordampningen med mere end 15 %, svarende til en reduktion på ca. 86 kg N/7år.

Dybstrøelse: Der er ingen markstak på ejendommen og den eksisterende møddingsplads anvendes til dybstrøelsen indtil den er komposteret og kan køres direkte ud. Desuden køres en stor andel (85 %) komposteret dybstrøelse direkte ud fra stald til mark og nedpløjes.

§ 7-naturområder: Beskyttelsen af naturområder mod ammoniakdeposition fra stald og lager er rettet mod de naturtyper, der er omfattet af Husdyrlovens § 7 og som betegnes som "særlige naturområder". Derudover har Ringkøbing-Skjern kommune udpeget nogle områder, der vurderes som "særlige ammoniakfølsomme naturområder" og disse skal beskyttes mod ammoniak deposition på lige fod med § 7-naturtyperne.

Der findes ingen naturområder omfattet af Husdyrlovens § 7, eller andre særlige ammoniakfølsomme naturområder indenfor en radius af 1000 meter (bufferzone II) fra stald og lager, jvnf. bilag 14. Husdyrbruget er, som udgangspunkt, derfor ikke omfattet af et skærpet beskyttelsesniveau for ammoniak, som rækker udover det generelle reduktionskrav gældende for husdyrbruget.

Det nærmeste naturområde, som er udpeget efter Husdyrlovens § 7 ligger i en afstand af ca. 1,2 km NV for husdyrbrugets stald og lager. Der er tale om et større A-målsat hedeareal (Vejrup Sø Hede), der grænser op til Nørre Bork Plantage og ansøger og dennes konsulent har foretaget en supplerende ammoniak depositionsregning til disse beskyttede naturområder, som er nærmere beskrevet og vurderet i bilag 2.

§ 3 naturarealer: Jvnf. bilag 15 ligger der nogle naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 indenfor 1000 meter fra husdyrbrugets stald og lager, som ikke er omfattet af lovens § 7. Der er tale om mindre C-målsatte mosearealer med vandhuller, som ligger i en afstand af ca. 380 meter nord for husdyrbruget og ansøger og dennes konsulent har foretaget en supplerende ammoniak depositionsregning til disse beskyttede naturområder, som er nærmere beskrevet og vurderet i bilag 2.

Der skal dog gøres opmærksom på, at der i henhold til Naturbeskyttelsesloven ikke må foretages ændringer i tilstanden af naturområder, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og disse § 3 beskyttede naturområder, er som udgangspunkt beskyttet af det generelle krav om reduktion af ammoniak fra husdyrbruget, som jvnf. ansøgningen, er opfyldt.

Natura 2000-områder: Indenfor en radius af 1000 meter fra husdyrbrugets stald og lager ligger der ikke naturområder, som er udpeget som Internationale Naturbeskyttelsesområde (Ramsarområder, EF-habitatområder, samt EF-fuglebeskyttelsesområde). Det nærmeste område, der er udpeget som Natura 2000-område er EF-habitatområdet, Lønborg Hede, som desuden er omfattet af fredningen og ligger i en afstand af ca. 5,4 km NØ for husdyrbrugets anlæg, jvnf. bilag 16.

I henhold til habitatdirektivets artikel 12 må der ikke gives tilladelse til aktivitet, der kan beskadige, eller ødelægge Bilag IV-arters yngle-, eller rasteplasser. Grundet afstanden til

ovennævnte naturområder er husdyrbruget derfor ikke omfattet af et skærpet beskyttelsesniveau for ammoniak, som rækker ud over det generelle reduktionskrav gældende for husdyrbruget.

Lugt

Lugtgeneafstande, hvor der kan forventes væsentlig lugtgener er, ifølge ansøgningen, følgende efter Ny Beregningsmodel:

	Faktuelle afstande fra eksisterende stalde/ny stald	Beregnet geneafstand
Til byzone (Nørre Nebel, Varde kommune)	> 6,7 km / > 6,8 km	ca. 192 meter
Til nærmeste samlet bebyggelse (Sdr. Vium)	> 1,2 km / > 1,2 km	ca. 107 meter
Til nærmeste enkelt beboelse uden landbrugspligt	> 361 meter / > 345 meter	ca. 61 meter

Tabellen viser, at afstanden til nærmeste enkelt beboelse (uden landbrugspligt) er mere end 300 meter fra det nærmeste staldanlæg.

Jvnf. ovennævnte beregninger, er lugtkriteriet for geneafstanden for anlægget overholdt, idet der ikke ligger nabobeboelser/samlet bebyggelse/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand og jvnf. kommuneplanen er der ikke planlagt fremtidigt byzone-, eller sommerhusområder indenfor de beregnede geneafstande fra husdyrbruget.

Fosfor

Der er ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer, som skrånar 6 grader, eller derover mod vandområder.

Beskyttelsen af vandområderne mod fosfor er rettet mod oplande til Natura 2000-områder, der er overbelastet med fosfor. På bilag 17 ses udbringningsarealerne i forhold fosforfølsomme områder og okkerklassificering.

Ifølge ansøgningen afvander alle udbringningsarealerne til Natura 2000-området Ringkøbing Fjord. Ca. 30 % af de samlede udbringningsarealer (ejede/forpagtede arealer), svarende til ca. 48 ha er beliggende på udpegede lavbundsarealer, hvoraf en meget lille del, svarende til ca. 0,5 ha ligger i "P-klasse 2", som er drænede/grøftede lavbundsarealer, der ikke er omfattet af okkerklasse 1. For disse udbringningsarealer er der generelt krav om, at fosforoverskuddet ikke må øges. Dette niveau overholder ansøgte projekt, ifølge ansøgningen, idet forforoverskuddet er negativ (-1,4 kg P). At fosforoverskuddet er negativt, skyldes, at husdyrbruget er økolog.

Dyretrykket på husdyrbruget er fastsat til 1,4 DE/ha og idet der tilføres mindre fosfor end det tilladte, tilskrives ansøger derfor et frivilligt fosfortiltag på ca. 9,4 kg P/år. For de øvrige udbringningsarealer, gælder de generelle harmoniregler, som ifølge ansøgningen er overholdt.

Nitrat

Overfladevand

Beskyttelsen af vandområderne mod nitratudvaskningen er rettet mod oplande, der afvander til de mest kvælstofsårbare Natura 2000-områder.

Jvnf. ansøgningen ligger alle udbringningsarealerne i oplandet til Ringkøbing Fjord, som er et kvælstofsårbart Natura 2000-område. Jvnf. bilag 18 ligger alle udbringningsarealer, med undtagelse af en enkel mark, indenfor nitratklasse II, hvor det som udgangspunkt, medfører krav om, at der kun må udbringes 66,75 % af, hvad de generelle harmoniregler tillader, hvilket medfører et dyretryk på 0,9346 DE/ha (DE_{max} uden virkemiddel).

Det ansøgte dyretryk (DE_{reel} med virkemiddel) er beregnet til 1,4 DE/ha. Beregningerne viser dog, at der kan tillades en kvælstofudvaskning (DE_{max} uden virkemiddel) på 68,20 kg N/ha/år, samt at den ansøgte nitratudvaskning til overfladevandet (DE_{reel} med virkemiddel) er på 48,30 kg N/ha/år. Beskyttelsesniveauet for nitratudvaskningen, er således

overholdt og det lave nitratudvaskning skyldes, at husdyrbruget er økolog, hvor det ikke er tilladt, at gøde op til planternes kvælstofnorm.

Vandløb: I henhold til Lov om vandløb, § 69 stk. 1, skal der gøres opmærksom på, at for udbringningsarealerne, som ligger ned til beskyttede vandløb, jvnf. bilag 21, må der i landzone ikke foretages dyrkning, jordbehandling, plantning, terrænændring, anbringelse af hegn og opførelse af bygværker i en bræmme på mindst 2 meter fra de beskyttede vandløb, Vejrup Grøft, Sdr. Bork Bæk, samt Geddegrøften.

Grundvand

Beskyttelsen af grundvandet mod nitratudvaskning fra rodzonen er rettet mod de nitratfølsomme indvindingsområder.

Jvnf. bilag 19 ligger husdyrbrugets ejede/forpagtede udbringningsarealer i områder med almindelige drikkevandsinteresser og enkelte udbringningsarealer ligger indenfor nitratfølsomt grundvandsområde i indvindingsoplandet til Hemmet vandværk, jvnf. bilag 20. Husdyrbruget er derfor omfattet af et skærpet beskyttelsesniveau for nitratudvaskningen fra rodzonen. På arealer i nitratfølsomt indvindingsområde, hvor udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat/liter, må der ikke ske en merbelastning med nitrat.

Beregningerne i ansøgningen viser, at nitratudvaskningen uden anvendelse af projektilpasningen vil være 39 mg nitrat/liter på alle ejede/forpagtede udbringningsarealer i det nitratfølsomme indvindingsområde og den lave nitratudvaskning skyldes igen, at husdyrbruget er økolog og ikke må gøde med kunstgødning til planterens kvælstofnorm. Idet merbelastningen, ifølge beregningerne, er -15 mg nitrat/liter er beskyttelsesniveauet for det nitratfølsomme indvindingsområde, således overholdt uden projektilpasning.

På udbringningsarealerne udenfor nitratfølsomme indvindingsområder er beskyttelsesniveauet for nitratudvaskningen til grundvandet harmonigrænsen, hvilket ifølge ansøgningen er overholdt.

Indvindingsboringer: Der skal gøres opmærksom på, i henhold til § 24, stk. 1 i Miljøbeskyttelsesloven, at der gælder følgende for husdyrbrugets udbringningsarealer, hvorpå der er indvindingsboring, jvnf. bilag 19. Omkring borestedet ved ikke-almene vandforsyninger skal der etableres et fredningsbælte på mindst 5 meter og ved almene vandforsyninger skal der etableres et fredningsbælte på mindst 10 meter.

Natur (på/ved udbringningsarealerne)

Ammoniak

§ 7 naturområder/Natura 2000-områder: Jvnf. bilag 14 er der ingen udbringningsarealer indenfor 1000 meter til "særlige ammoniakfølsomme naturområder" udpeget af Ringkøbing-Skjern kommune, men derimod ligger der flere udbringningsarealer indenfor bufferzone I og II fra naturområder omfattet af Husdyrlovens § 7 og enkelte udbringningsarealer grænser direkte op til disse beskyttede naturtyper. Der er tale om et større A-målsat hedeområde (Vejrup Sø Hede), som grænser op til Nørre Bork Plantage og et mindre C-målsat hedeareal (Tinghede).

Ingen af disse naturtyper er udpeget som internationalt Naturbeskyttelsesområde og de nærmeste Natura 2000-områder er EF-habitatområdet Lønborg Hede, som desuden er omfattet af fredningen og ligger i en afstand af ca. 2,8 km nord fra det nærmeste udbringningsareal og Natura 2000-området Ringkøbing Fjord, der ligger ca. 5 km VNV fra det nærmeste udbringningsareal.

Tilladelse til aktiviteter i, eller udenfor internationale naturbeskyttelsesområder må ikke kunne forringe områdets naturtyper og levesteder for arterne, eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, området er udpeget for.

§ 3 naturarealer: Udover naturområder omfattet af Husdyrlovens § 7, ligger der naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 indenfor 1000 meter fra husdyrbrugets udbringningsarealer, jvnf. bilag 15. Ingen af disse naturområder ligger på udbringningsarealerne, dog grænser nogle af udbringningsarealerne direkte op til disse § 3 beskyttede naturområder, men ingen af disse udbringningsarealerne skrånere mere end 6 grader ned mod § 3-beskyttet natur.

Der skal dog gøres opmærksom på, at der i henhold til Naturbeskyttelsesloven ikke må foretages ændringer i tilstanden af naturområder, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og disse naturarealer er som udgangspunkt, beskyttet af det generelle krav om reduktion af ammoniak fra husdyrbruget, som ifølge ansøgningen er overholdt.

Naturgruppen i Ringkøbing-Skjern kommune har dog foretaget en konkret besigtigelse af ovennævnte naturområder omfattet af Husdyrlovens § 7, samt øvrige § 3-beskyttede naturområder, som er nærmere beskrevet og vurderet i bilag 2.

Åbeskyttelseslinje: Jvnf. bilag 21, ligger en mindre del af udbringningsarealerne indenfor åbeskyttelseslinjen til det beskyttede vandløb Hemmet Bæk, hvor der generelt er tale om forbud mod ændringer.

Jvnf. naturbeskyttelsesloven har åbeskyttelseslinjen til formål, at sikre åer som værdifulde landskabelementer og som levesteder og spredningskorridor for plante- og dyreliv. Landbrugsmæssig drift er tilladt, bortset fra tilplantning med juletræer, frugttræer o.lign. Forbuddet gælder ikke driftsbygninger, der er nødvendige for jordbrugserhvervet.

Landskabelige værdier / interesseområde

Jvnf. Regionplan 2005 ligger husdyrbrugets anlæg, samt tilhørende ejede/forpagtede udbringningsarealer udenfor områder, der i Regionplanen er udpeget som landskabeligt interesseområde, samt forstyrrede landskaber, eller værdifulde geologiske områder, hvor der i særlig grad skal tages hensyn til de landskabelige værdier, man kan få af landskabet.

Dog ligger en mindre del af husdyrbrugets udbringningsarealer indenfor skovbyggelinjen, jvnf. bilag 22 og i henhold til naturbeskyttelsesloven har skovbyggelinjen til formål, at sikre det fri udsyn til skoven og bevare skovbrynnene som værdifulde levesteder for plante- og dyrelivet. Driftsbygninger, der er nødvendige for jordbrugserhvervet er undtaget fra denne bestemmelse.

Kulturmiljø

Jvnf. bilag 21 indeholder området omkring anlægget, iht. Regionplan 2005, ikke et særlig værdifuldt kulturmiljø. Der er ingen fredede arealer på husdyrbrugets ejede/forpagtede udbringningsarealer, dog grænser det sydligste areal ved Skjern Å op til et fredet areal, der er udpeget som EF-habitatområdet Skjern Å.

Dog indeholder området flere kulturhistoriske interesseområder, jvnf. bilag 21 og husdyrbruget er omfattet af kulturhistoriske interesseområder, som er benævnt "Viumgård Hovedgård". Derudover ligger en mindre del af udbringningsarealerne indenfor det kulturhistoriske interesseområde "Lyne Kirke med omgivelser", samt indenfor interesseområdet "Galgebjerg, Sdr. Vium".

I henhold til Regionplanen 2005 må der ikke foretages ændringer, således at der sker en forringelse af de historiske kulturværdier, der ligger til grund for områdets status, som er nærmere beskrevet og vurderet i bilag 2.

Dog gøres opmærksom på, jvnf. bilag 21, at der på / ved udbringningsarealerne er:

Gravhøje, som er beskyttede i henhold til § 29f i Museumsloven. Der må ikke foretages jordbehandling, gødes, eller plantes (herunder også juletræer og lignende) på gravhøje, samt inden for en afstand af 2 meter fra dem.

Jvnf § 18 i lov om naturbeskyttelse må der endvidere ikke etableres ny beplantning, eller foretages lignende ændring i tilstanden af arealet indenfor 100 meters afstand fra gravhøje,

Miljøgodkendelse af husdyrbruget med tilhørende arealer på adressen Viumgårdsvej 2, Sdr. Vium,
6893 Hemmet. September 2010

med mindre Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler dispensation hertil.

Diger, som er beskyttede efter Museumsloven § 29a. Digerne må ikke ændres, eller fjernes uden Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler dispensation hertil.

Kommuneplanrammer

Jvnf. bilag 23 ligger et mindre del af husdyrbrugets udbringningsarealer indenfor et rammeområde udlagt til "Vindmølleområde Hemmet", i henhold til tillæg nr. 100 til kommuneplanerne for de fem tidligere kommuner (Temaplan for Vindmøller i Ringkøbing-Skjern kommune, april 2009).

1.2 Afgørelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse af husdyrbruget på ejendommen matr. nr. 1a m.fl., Viumgård Hgd., Sdr. Vium beliggende på adressen Vium Hovedgaard, Viumgårdsvej 2, Sdr. Vium, 6893 Hemmet. Afgørelsen meddeles i medfør af § 12 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og på de angivne vilkår.

Miljøgodkendelsen gælder hele husdyrbruget med tilhørende arealer (med undtagelse af aftalearealer tilhørende ejendommen Bjerregårdsvej 3, Sdr. Vium, 6893 Hemmet) og omfatter en lovliggørelse af det udvidede dyrehold

fra 237,87 DE, alle i tung race, fordelt på

- 130 malkekøer
- 19 småkalve (0-4 mdr.)
- 9 småkalve (4-6 mdr.)
- 14 kvier/stude (6-9 mdr.)
- 14 kvier/stude (9-12 mdr.)
- 60 kvier/stude (12-25 mdr.)
- 14 kvier/stude (25-28 mdr.)

til en besætning på 277,74 DE, alle i tung race, som fordeler sig på

- 150 malkekøer
- 25 småkalve (0-4 mdr.)
- 13 småkalve (4-6 mdr.)
- 18 kvier/stude (6-9 mdr.)
- 101 kvier/stude (9-25 mdr.)
- 7 kvier/stude (25-26 mdr.)
- 6 kvier/stude (26-27 mdr.)
- 80 tyrekalve (40-60 kg)

Endvidere omfatter miljøgodkendelsen opførelse af ny ungdyrstald på ca. 1.400 m², hvor der, jvnf. § 14 i Bekendtgørelse af Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, er meddelt en udnyttelsesfrist på 4 år til opførelse af stalden. Derudover omfatter miljøgodkendelsen nedlukning af ældre driftsbygninger (bygning 4, 5 og 8), samt en lovliggørelse af den udvidede ensilageplads fra 700 til 1.600 m².

Endeligt meddeler Ringkøbing-Skjern kommune hermed dispensation fra det lovpligtige afstandskrav til opførelse af den nye ungdyrstald ca. 9 meter fra privat fællesvej, samt dispensation fra det lovpligtige afstandskrav til eksisterende indvindingsboring, der ligger tæt på den eksisterende ensilageplads. Dispensationerne meddeles i henhold til § 9, stk. 3 i Bekendtgørelse af Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Denne miljøgodkendelse dækker over samtlige udbringningsarealer drevet under ejendommens CVR-nummer, med undtagelse af aftalearealer tilhørende ejendommen Bjerregårdsvej 3, Sdr. Vium, 6893 Hemmet, som godkendes særskilt efter § 16 i Husdyrloven.

Afgørelsen om miljøgodkendelse sker på baggrund af ansøgning (skema nr. 11213), version 5 genberegnet og downloadet den 7. juli 2010, med beregningsgrundlaget 01-2009-A.

Afgørelsen om miljøgodkendelse meddeles på baggrund af, at Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab, natur og miljø.

Dispensationen er givet på baggrund af, at Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at den ansøgte placering af den nye stald, 9 meter fra privat fællesvej, ikke vil give anledning til forurening, eller væsentlige gener for omgivelserne.

Husdyrbruget skal indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen og supplerende oplysninger indkommet til Ringkøbing-Skjern Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen, med mindre vilkårene i denne miljøgodkendelse og generel lovgivning stiller skærpede krav.

Der anmodes om, at Ringkøbing-Skjern Kommune bliver orienteret, såfremt der sker ændringer i ejerforhold, eller af driftsansvarlig.

Forhold til anden lovgivning.

Der gøres hermed opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager dig for at indhente andre nødvendige dispensationer, tilladelser eller godkendelse efter anden lovgivning (herunder Museumsloven).

Der skal gøres opmærksom på, at hvis der under gravearbejdet, dukker spor af fortidsminder op, skal gravearbejdet indstilles og Ringkøbing-Skjern Museum kontaktes. Se vedlagte folder.

Endvidere gøres opmærksom på, at de bygningsmæssige ændringer på husdyrbruget byggesagsbehandles særskilt. Opførelse af den nye staldbygning, må ikke påbegyndes, før der ligger en særskilt byggetilladelse fra kommunen. Ansøgningen om byggetilladelse skal ske til Teknik i Ringkøbing-Skjern kommune.

Eventuelle nedrivninger af driftsbygninger må heller ikke påbegyndes, før der ligger en særskilt nedrivningstilladelse fra Teknik i Ringkøbing-Skjern kommune.

2. Vilkår for miljøgodkendelsen

Konkrete bestemmelser i lovgivningen, som er generelt gældende for landbrug, er som hovedregel ikke nævnt i denne miljøgodkendelse. Miljøgodkendelsen meddeles på de nedenstående vilkår og skal fremover drives efter disse.

2.1 Generelt

- 1) Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen og med de eventuelle ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.
- 2) For den del af miljøgodkendelsen, der omhandler dyreholdet påbegyndes fra meddelelse af denne miljøgodkendelse, mens der gives en udnyttelsesfrist på 4 år til opførelse af den nye ungdyrstald og byggeprojektet skal følge den tidsplan, der er angivet i bilag 1.

Byggeriet skal være udnyttet inden 4 år fra meddelelsen af miljøgodkendelsen. Med "udnyttet" menes, at ansøgt byggeri er taget i brug og at der er indsat et dyrehold svarende til opstart af den ansøgte produktion.

- 3) De vilkår der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
- 4) Drifts-, indretnings-, eller bygningsmæssige ændringer skal anmeldes til kommunen inden de påbegyndes. Kommunen vurderer, om de aktuelle planer for ændring / udvidelse/renovering kan ske indenfor rammerne af denne miljøgodkendelse.

2.2 Dispensation

- 5) Den nye stald skal placeres som vist på bilag 4 i en afstand af ca. 9 meter fra privat fællesvej. Sker der ændringer, udover det ansøgte, skal dette anmeldes til kommunen.
- 6) Den eksisterende indvindingsboring til markvanding, jvnf. bilag 6A, skal beskyttes bedst muligt i anlægsfasen således, at der ikke sker påkørsel, eller lign.

Der skal foretages en gennemgang af indvindingsboringens overbygning, så det sikres, at overbygningens stand er i overensstemmelse med gældende standarder. Gennemgangen skal udføres af en autoriseret brøndbore og skal være udført senest den **16. juli 2011**.

Kopi af brøndborens afrapportering skal fremsendes til Ringkøbing-Skjern Kommune, Miljø og Natur, Kjærgaardsvej 8, Rindum, 6950 Ringkøbing.

2.3 Uheld og risici

- 7) Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til at anmelde dette til tilsynsmyndigheden, Ringkøbing-Skjern Kommune den først kommende hverdag. Er der behov for øjeblikkelig indsats ringes 112.

Senest 14 dage efter driftsuheld skal driftsansvarlig fremsende en skriftlig orientering, der beskriver uheldets omfang og indsatsen mod miljømæssige skader, samt beskriver forebyggende foranstaltninger, der begrænser risiko for nye uheld.

- 8) Der skal udarbejdes en beredskabsplan, eller driftsforskrift, som skal indsendes til tilsynsmyndighedens accept senest 2 måneder efter, at miljøgodkendelsen er meddelt, dvs. senest 13. december 2010. Se kravene i bilag 3.
- 9) Ejendommen beredskabsplan/driftsforskrift skal til enhver tid være ajourført.

2.4 Årsproduktion

- 10) Den godkendte husdyrproduktion skal være jævnt fordelt over året.
- 11) Miljøgodkendelsen omfatter et økologisk dyrehold, alle i tung race, på maksimalt 277,74 DE, som fordeler sig på
- 150 malkekøer
 - 24 småkalve (0-4 mdr.)
 - 13 småkalve (4-6 mdr.)
 - 18 kvier/stude (6-9 mdr.)
 - 101 kvier/stude (9-25 mdr.)
 - 7 kvier/stude (25-26 mdr.)
 - 6 kvier/stude (26-27 mdr.)
 - 80 tyrekalve (40-60 kg)

Det kan dog tillades, at antal dyr i de enkelte dyregrupper, samt tilsvarende i alder og vægt må variere +/-10 % så længe det maksimale antal dyreenheder og geneafstanden for lugt ikke forøges.

Note:

I tilfælde af kommende ændringer af dyreenhedsdefinitionerne skal det påpeges, at der ved fortolkning af en afgørelse skal anvendes den dyreenhedsdefinition, der var gældende på det tidspunkt, hvor godkendelsen blev givet.

- 12) Såfremt den godkendte husdyrproduktion ikke er fuldt udnyttet i en periode over 3 år, vil dette blive betragtet som kontinuitetsbrud og godkendelsen vil blive reduceret til det højeste antal dyr, eller dyreenheder som har været over perioden.
- 13) Nedenstående tabel viser antal dyr, der skal være udegående indenfor/udenfor udbringningsarealerne i minimum:

Antal dyr alle i tung race	Antal måneder hvor dyrene er udegående indenfor udbringningsarealet	Antal måneder hvor dyrene er udegående udenfor udbringningsarealet
Alle malkekøer (150 stk.)	2	-
13 småkalve (4-6 mdr.)	5	-
18 kvier/stude (6-9 mdr.)	5	-
101 kvier/stude (9-25 mdr.)	0	5
13 kvier/stude (25-27 mdr.)	5	-

2.5 Staldanlæg

- 14) Den nye ungdyrstald (bygning 13) skal placeres som vist på bilag 4 og skal etableres som en naturligt ventileret dybstrølsesstald med fast bund.
- 15) I dybstrølsesstaldene skal der strøes halm, eller andet tørstof i mængder, som sikrer, at dybstrølsesmåttens altid er tør i overfladen.
- 16) De eksisterende stalde (bygning 1, 2 og 3) skal ved næste gennemgribende renoivering leve op til BAT-teknologien, som vil blive vurderet ved næste revurdering i

2018.

2.6 Opbevaringsanlæg generelt

Der skal gøres opmærksom på, at **15. september 2008** trådte følgende i kraft jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen:

- Spjæld, eller lignende forbindelse mellem fortank og lagertank er ikke længere tilladt, hvis gyllebeholderens højeste niveau er højere end fortankens højeste niveau.
- evt. pumperør skal sikres, så gyllen ikke kan pumpes ud, når pumpen ikke anvendes, eller ikke er under opsyn, fx ved arbejdsdagens ophør.
- evt. pumpe skal være forsynet med en timer, der sikrer, at der ikke kan pumpes mere gylle fra beholderen end det, der svarer til en gyllevogn. Pumpning fra en gyllebeholder til en anden beholder kan foretages uden timer, hvis det sikres, at gylleudslip undgås på anden måde, fx ved manuel overvågning.
- evt. pumpe skal forsynes med en afbryder, der sikrer, at pumpen ikke kan igangsættes utilsigtet. Eldrevne pumper skal afbrydes ved hovedtavlen, når de ikke anvendes og ikke er under opsyn, fx ved arbejdsdagens ophør. Afbryderen skal aflåses, eller opbevares under låste forhold.

Møddingsplads/befæstet areal

- 17) Møddingspladsen/befæstet areal skal benyttes på en sådan måde, at gødningen ikke flyder udenfor pladsen, eller der er risiko herfor.
- 18) Lagre af fast gødning, uden daglig tilførsel, *skal* overdækkes med kompostdug o.l., eller lufttæt materiale, straks efter udlægning for at hindre fluegener.

Fast gødning

- 19) Dybstrøelse/gødningsmåtter fra småkalve, der *ikke* kan kategoriseres som kompost, *skal* opbevares på befæstet areal (møddingsplads) med afløb til opsamlingsbeholder, eller anvendes i gyllebeholder som flydelag.

Alternativt kan dybstrøelsen fra småkalve henligge på møddingspladsen indtil dybstrøelsen har henligget i 3-4 måneder. Derefter kan den placeres i markstak, forudsat at stakken overdækkes og såfremt kravene til tørstofprocenten overholdes.

- 20) Minimum 85 % af dybstrøelsen fra husdyrbruget skal køres direkte ud fra stald til mark og nedpløjes / nedmuldes.

Kompost- og ensilageopbevaring /ensilageplads

- 21) Der er ikke markstakke på husdyrbruget og såfremt dette ændres, skal følgende vilkår overholdes.

I markstak skal husdyrbrugets dybstrøelse være kompostlignende, d.v.s. at markstakke kun må etableres af dybstrøelse, der har ligget i stald, eller lignende i 3-4 måneder og skal have en kompostlignende karakter med en tørstofprocent på min. 30 %, jvnf. bilag 3.

Markstakke med kompostlignende dybstrøelse, skal placeres og opbevares i henhold til gældende regler i husdyrlovgivningen.

- 22) Markstakke må ikke placeres indenfor 300 meter (bufferzone I) til beskyttede naturområder omfattet af lovens § 7. Dette gælder for ejede/forpagtede udbringningsarealer, mark 7-0, 21-0, 46-1, 46-3, 47-1 og 47-2, jvnf. bilag 14A og 14B.
- 23) Kompost- og ensilagestakke, der ikke placeres på fast bund med afløb til opsamlingsbeholder, må højst være placeret på samme sted i hhv. 12 måneder og 24 måneder. Der skal derefter gå 5 år, før de igen må placeres på samme sted.

Ved etablering af kompost og ensilage i markstakke skal tidspunkt og placering noteres på et kortbilag i driftsjournalen. Kortbilaget skal opbevares i mindst 5 år og forevises på forlangende.

- 24) Kompost- og ensilagestakke skal etableres og overdækkes efter til enhver tid gældende regler herom.
- 25) Ensilagestakke skal overholde de samme afstandskrav som ensilageopbevaringsanlæg, samt at ensilagestakke ikke må være placeret nærmere end 200 meter fra beboelse.
- 26) Den eksisterende ensilageplads skal overholde de til enhver tid gældende regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen, således at ensilagesaften kun kan afledes gennem dertil indrettede afløb.

Saftgivende ensilage, herunder ensilage af roetop, roeaffald og ikke-forvejret græs skal opbevares på godkendt ensilageplads, eller ensilagesilo efter gældende regler med afløb til opsamlingsbeholder.

Kasseret ensilage fra ensilagepladsen skal fjernes løbende og opbevares overdækket med plastfolie, eller lignende for at forhindre lugtgener.

Beholdere til flydende husdyrgødning

- 27) Gyllebeholderen skal have tæt overdækning i form af naturligt flydelag, eller lignende, som skal kontrolleres og opretholdes efter de til enhver tid gældende regler herom.

Umiddelbart efter endt udkørsel af gylle fra gyllebeholder med flydelag, skal åben gylle-overflade dækkes af et betydeligt lag halm, indtil flydelaget er dannet efter 1-2 uger med mindre flydelaget dannes af sig selv.

Skader på tæt overdækning, skal repareres, så flydelaget er helt tæt.

- 28) Den økologiske malkebesætning, hvor dyrene er udegående i sommerhalvåret, skal som minimum have en opbevaringskapacitet for den flydende husdyrgødning, på mindst 7 mdr., hvilket svarer til en kapacitet på 2.632 tons, jvnf. bilag 1, punkt 1.9.
- 29) Gyllebeholderen må ikke uden kommunens tilladelse tages i brug til andet formål, end det ansøgte.
- 30) Gyllebeholderen skal fjernes uden udgift for kommunen, når den ikke længere er i brug til det formål, hvortil den er opstillet.
- 31) Der skal i lejet gyllebeholder på Nørhedevej 24, være muligt at opbevare 1.392 tons gylle, jvnf. bilag 1, punkt 1.9.

Opbevaringsaftaler skal opbevares og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

2.7 Gyllehåndtering

- 32) Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne. Eventuelt spild skal straks opsamles.
- 33) Af hensyn til de omkringboende skal al overpumpning af gylle fra stald til lager-tank, samt omrøring af gylle så vidt muligt, ske på hverdage indenfor normal ar-

bejdstid og omrøring af gylle, må kun ske forud for udkørsel af gylle.

Hvis dette ikke er muligt, f.eks. ved særlige tilfælde (spidsbelastning), skal der, i forbindelse med udkørslen af husdyrgødningen, tages størst muligt hensyn til de berørte parter.

2.8 Transport

- 34) Transport af husdyrgødning skal, som udgangspunkt, foregå ad de på bilag 7 angivne veje.

- 35) Såfremt der opstår gene ved transport af husdyrgødning gennem Sdr. Vium, Hemmet og Lyne skal følgende vilkår overholdes.

Husdyrgødningen skal transporteres i lastbil, eller et påhængskøretøj hertil. Under transporten skal flydende husdyrgødning opbevares i lukkede tanke og fast husdyrgødning skal overdækkes.

- 36) Håndtering af gylle skal foregå under opsyn og ved transport af flydende husdyrgødning på offentlige veje, skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg, eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.

- 37) Ved tilsvinning af det offentligt tilgængelige vejareal i forbindelse med arbejdskørsel, skal der stilles skilte, der informer andre trafikanter om forholdene. Det offentlige vejareal skal rengøres efter arbejdskørselens ophør.

- 38) Transport af dyr og foder, samt udbringning af husdyrgødning til og fra husdyrbruget skal foregå ved hensynsfuld kørsel og primært indenfor normal arbejdstid.

Transporter udenfor normal arbejdstid og i spidsbelastningsperioder kan dog tillades, såfremt det sker således, at tilsynsmyndigheden vurderer, at der tages størst mulig hensyn til naboer og de omkringboende.

Der skal gøres opmærksom på, at ifølge landbrugsloven og husdyrgødningsbekendtgørelsen skal gylle, der transporteres mere end 10 km, transporteres i lastbil, eller et påhængskøretøj hertil.

2.9 Sprøjtemidler

- 39) Ingen håndtering af sprøjtemidler, idet husdyrbruget drives økologisk.

2.10 Spildevand

- 40) Vask af landbrugsmaskiner og redskaber skal ske på fast vaskeplads med bortledning af vaskevandet til opsamlingsbeholder. Alternativt kan vask af landbrugsmaskiner ske på udbringningsarealerne.

- 41) Vaskevand fra rengøring af stalde og lignende skal ledes til samletank, eller gyllesystem og anvendes i henhold til reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

- 42) Overfladevand fra befæstede arealer, hvor der forekommer næringsstoffer fra gylle, staldkørsel m.v. skal afledes til opsamlingstank.

2.11 Oplag af olie og medicin

- 43) Olie skal opbevares forsvarligt og utilgængeligt for uvedkommende. Oplag må ikke medføre forurening, eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder af jord, o-

verfladevand og grundvand.

- 44) Opbevaring af brændstof / fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder og opbevares således, at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand, eller grundvand.
- 45) Spildolie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
- 46) Eventuelt spild af olie skal straks opsamles af velegnet absorptionsmateriale – eks. kattegrus.
- 47) Medicin skal opbevares forsvarligt og utilgængeligt for uvedkommende.

2.12 Affald

- 48) Affald skal opbevares og bortskaffes efter kommunens til enhver tid gældende affaldsregulativer.
- 49) Animalsk affald, herunder selvdøde dyr, skal opbevares på hævet underlag i lukket kasse, container, eller under kadaverkappe, eller lignende. Affald skal placeres på et egnet sted efter aftale med tilsynsmyndigheden, således at der i tidsrummet indtil afhentningen ikke opstår uhygiejniske forhold, herunder adgang for omstrejfende dyr.

2.13 Skadedyr

- 50) Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse - som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Skadedyrlaboratoriet, Århus Universitet.
- 51) Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). På forlangende skal indgås kontrakt med autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

2.14 Lugt

- 52) Lugtbidraget fra staldene skal sikres begrænset ved en god og hensigtsmæssig staldhygiejne og rengøring af samtlige staldafsnit for foder- og gødningsrester, herunder eventuelle ventilationsanlæg.
- 53) Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes, således at lugt- og fluegener begrænses mest muligt.
- 54) Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at der opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentlig større end grundlaget for miljøgodkendelsen, kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.

2.15 Støjkloder

- 55) Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige værdier angivet i nedenstående tabel (se bilag 3 ved dokumentation), målt ved nabobeboelser, eller deres opholdsarealer:

Mandag-fredag kl. 7-18	Alle dage kl. 18-22	Alle dage kl. 22-7	Alle dage kl. 22-7
---------------------------	------------------------	-----------------------	-----------------------

Lørdag kl. 7-14	Lørdag kl. 14-18 Søn- og helligdag Kl. 7-18		Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

- 56) Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at støjvilkår ikke kan overholdes.
Målingerne skal udføres i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledninger herom.
- 57) Viser kontrolmålingen en overskridelse af de fastsatte støjgrænser, kan tilsynsmyndigheden kræve, at der iværksættes støjreducerende tiltag.

2.16 Lys

- 58) Husdyrbruget må ikke medføre væsentlige lysgener for de omkringboende.
- 59) Inden- og udendørs belysning skal indrettes således, at der tages størst muligt hensyn til de omkringboende med hensyn til eventuelle mulige lysgener. I så fald skal der foretages afhjælpende foranstaltninger.
- 60) Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at ejendommen giver anledning til væsentlige lysgener, skal ejendommen lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.

2.17 Støv

- 61) Husdyrbruget må ikke medføre støvgener uden for ejendommens eget areal, herunder transport på grusveje, eller lignende, som af tilsynsmyndigheden skønnes at være væsentlige. I så fald skal der foretages afhjælpende foranstaltninger.
- 62) Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med melcykloner, eller anden støvbegrænsende foranstaltninger.

2.18 Udbringningsarealer

- 63) Husdyrbrugets husdyrgødning må kun udbringes på de udbringningsarealer, der er angivet på oversigtskort over husdyrbrugets samtlige udbringningsarealer, jvnf. bilag 7. Der er tale om ejede/forpagtede arealer på ca. 176 ha, samt ca. 42 ha aftalearealer, som skal godkendes efter § 16 i Bekendtgørelse af Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- 64) Ønskes udbringningsarealet ændret, skal det anmeldes til kommunen jf. kapitel 5 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, (BEK. nr. 294 af 31. marts 2009).
Kommunen vurderer herefter, hvorvidt de nye arealer er mere sårbare.
- 65) På de godkendte ejede/forpagtede udbringningsarealer må der i alt udbringes gylle / dybstrøelse med maksimalt 24.600,00 kg N/år og en fosformængde på 4.158,97 kg P/år, svarende til 246,00 DE på godkendelsestidspunktet for ansøgningen. I alt må der ikke udbringes mere husdyrgødning, end svarende til et dyretryk på 1,4 DE/ha.

Ønskes der udbragt husdyrgødning med et samlet større indhold af fosfor og/eller kvælstof, skal kommunen godkende dette.

Dog må der gødskes op til fosforbalance, idet der, jvnf. Husdyrloven, ikke er krav om negativ fosforbalance.

- 66) På aftalearealerne tilhørende ejendommen Bjerregårdsvej 3, Hemmet, afsættes en gødningsmængde på 518 kg P/år og 3.300 kg N/år, svarende til 33 DE i kvæg, som godkendes særskilt efter § 16 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- 67) Husdyrbrugets ejede/forpagtede arealer må ikke tilføres handelsgødning.
- 68) Plantedirektoratets gældende regler for økologiske landbrugsbedrifter, skal overholdes og ejendommens arealer skal derfor drives efter reglerne for økologisk jordbrugsproduktion.
- 69) På mark nr. 7-0, der grænser op til naturområde efter lovens § 7 (Vejrupsø Hede), jvnf. bilag 11, skal der holdes en gødningsfri bræmme på mindst 10 meter fra hedearealet.
- 70) På ejendommens afgræsningsarealer, jvnf. bilag 8, må græsningstrykket maksimalt være, svarende til 1,4 DE/ha. Afgræsningsarealerne må ikke anvendes som udbringningsareal.
- 71) Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener begrænses. Såfremt god landmandspraksis ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis overholdes.
- 72) Udbringning af husdyrgødning må ikke foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen, eller dækket af sne, eller forud for varslede kraftige regnskyl/store nedbørsmængder.
- 73) Der skal ved tilsyn, eller efter anmodning fremvises, eller indsendes dokumentation for, den tilførte og afsatte gødningsmængde til de pågældende udbringningsarealer, til tilsynsmyndigheden.

Dokumentation kan f.eks. være i form af kopier af gødningsregnskaber, eller lignende og skal dække de seneste 5 år.
- 74) Al anvendelse i markdriften af spildevandsslam, bioaske og øvrigt affald til jordbrugsformål, jordforbedrende midler samt øvrige produkter med indhold af kvælstof og fosfor skal årligt oplyses og dokumenteres overfor tilsynsmyndighed.

Der gøres opmærksom på, at anvendelse af anden organisk gødning skal indgå i gødningsregnskabet og i øvrigt ske i overensstemmelse med reglerne i Bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål (Slambekendtgørelsen) BEK nr. 1650 af 13. december 2006.

2.19 Landskabelige værdier

- 75) Den nye staldbygning skal placeres som vist på bilag 4 og skal opføres således, at valg af bygningsmateriale og farver vil falde i harmoni med de eksisterende bygninger og det omgivende landskab. Farver skal derfor være i afdæmpede nuancer og materialer og må ikke være reflekterende.
- 76) For at tilgodese den visuelle påvirkning, den nye staldbygning kan have på omgivelserne skal de eksisterende nord-sydgående læhegn, der adskiller marker om-

kring ejendommen og den nye stald, samt slørende beplantning omkring anlægget, bibeholdes og vedligeholdes.

2.20 Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi

- 77) Ved fremtidig ændringer i produktionsprocesser, eller råvarer, hjælpestoffer og produkter skal der tages højde for mulig forureningsbegrænsning på basis af principper om bedst tilgængelig teknik.
- 78) På tidspunktet for næste gennemgribende renovering af eksisterende stalde (bygning 1, 2 og 3), jvnf. bilag 4, skal der anvendes et staldsystem, eller den bedst tilgængelige teknik, der af Ringkøbing-Skjern kommunes vurdering anses for bedst tilgængelige teknologier, således at de eksisterende stalde kommer til at leve op til niveauet for bedste tilgængelige staldsystem.

Den næste gennemgribende renovering af stald 1,2 og 3 skal fastsættes ved næste revurdering af miljøgodkendelsen.

- 79) Anlæg der er særligt energiforbrugende, f.eks. ventilations- og mælkekøleanlæg, skal løbende kontrolleres og vedligeholdes, således at de altid kører energimæssigt optimalt.

2.21 Tilsyn, kontrol og egenkontrol

- 80) Dokumentation i form af kvitteringer, sædskifte- og gødningsplaner, opbevaringsaftaler, forpagtnings- og overførelsesaftaler (af mindst 1 års varighed) opbevares i mindst 5 år og forevises tilsynsmyndighed efter anmodning.
- 81) Såfremt, der efter tilsynsmyndighedens vurdering, sker en større belastning af miljøet, end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, skal der efter tilsynsmyndighedens anmodning forevises beregninger for, at de niveauer for ammoniakemission fra stald og lager, ammoniakdeposition, nitratudvaskning til overfladevand og grundvand, fosforoverskud fra husdyrbruget og lugtgeneafstande fra staldanlæg, som ligger til grund for miljøgodkendelsen, er overholdt.
- 82) Hvis forudsætningerne for miljøgodkendelsen ændres, skal der foretages nye beregninger af gene- og miljøpåvirkningen.

2.22 Ophør

- 83) Ved ophør af husdyrbruget skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand. Bl.a. skal stoffer, der kan forurene jord, grundvand og overfladevand, samt affald bortskaffes efter gældende regler.

Kommunen kan kræve, at tiloversblevne bygninger, gyllebeholdere m.v. skal nedrives, såfremt de ikke efterfølgende skal anvendes til andet formål og såfremt de ved syn og skøn vurderes misligholdt.

Note: Efter landzonebestemmelserne jf. planlovens §§ 37 og 38 kan overflødige driftsbygninger tages i brug til en række formål uden egentlig kommunal godkendelse, altså alene efter anmeldelse.

3. Formalia

3.1 Lovgrundlag

Miljøgodkendelsen er givet på nedenstående lovgrundlag fra Miljøministeriet (inklusive eventuelle ændringer til den anførte lovgivning, der gælder på godkendelsestidspunktet).

Der gøres opmærksom på, at ansøger selv har ansvar for at indhente nødvendige godkendelser / tilladelser i henhold til anden lovgivning.

- Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, nr. 1486 af 4. december 2009.
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 294 af 31. marts 2009.
- Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v., nr. 1695 af 19. december 2006.
- Bekendtgørelse om husdyrhold og arealkrav, nr. 1152 af 23. november 2006
- Bekendtgørelse om lov om naturbeskyttelse, nr. 933 af 24. september 2009
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder, samt beskyttelse af visse arter nr. 408 af 1. maj 2007.
- Bekendtgørelse om affald, nr. 48 af 13. januar 2010.
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (Olietankbekendtgørelsen), nr. 259 af 23. marts 2010.
- Bekendtgørelse om bekæmpelsesmidler, nr. 533 af 18. juni 2003.
- Museumsloven lov nr. 473 af 7. juni 2001 med senere ændringer, senest Ændringslov nr. 1505 af 14. december 2006.
- Bekendtgørelse af lov om vandløb, nr. 927 af 24. september 2009
- Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse, nr. 1757 af 22. december 2006.

3.2 Generelt

Miljøgodkendelsen tager udgangspunkt i gældende lov og vejledninger vedrørende husdyrbrug og indeholder vilkår for s indretning, drift og kontrol. Vilkårene er stillet på baggrund af de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet, samt supplerende oplysninger indhentet i forbindelse med sagsbehandlingen.

Miljøgodkendelsen indeholder en vilkårsdel, en formalitet, miljøredegørelse, samt en miljøvurdering. I miljøvurderingen gøres der rede for konsekvenserne af det ansøgte bedrift, samt vurdering af påvirkningen for omkringboende og miljøet i bred forstand, herunder bl.a. natur og landskab.

Ringkøbing-Skjern kommune, Miljø og natur har udarbejdet udkastet til miljøgodkendelsen i henhold til Regionplan 2005 og inden udkastet blev sendt i nabohøring, har udkastet været til gennemlæsning hos ansøger og dennes konsulent. De indkomne bemærkninger/tilføjelser til udkastet, er taget til efterretning i udarbejdelsen af udkastet til miljøgodkendelsen.

3.3 Offentlighed

Jvnf. lovens § 12 er ovennævnte ansøgning om miljøgodkendelse desuden omfattet af IPPC-reglerne, hvilket bl.a. medfører, at offentligheden skal inddrages tidligt og effektivt i beslutningsprocessen, således at kommentarer og udtalelser kan fremsættes, mens alle muligheder stadig står åbne.

Annonceringsperioden er 3 uger og modtagelse af ovennævnte ansøgning om miljøgodkendelse blev annonceret den 6. januar 2010 i ugeaviserne i Ringkøbing-Skjern kommune, hvor der ikke indkom indsigelser i forbindelse med offentlighedsfasen.

Udkastet til miljøgodkendelsen har været i 6 ugers partshøring hos ansøger og dennes konsulent, samt nærmeste naboer og ejer af ejendomme indenfor en radius af ca. 500 meter fra det ansøgte projekt og andre berørte parter, i perioden fra den 22. juli 2010 til og med den 3. september 2010 (ved kontids ophør).

Ansøgers konsulent

- Vestjysk Landboforening, Herningvej 3-5, 6950 Ringkøbing.
Att.: Konsulent Kristian Andreassen, e-mail kra@vjl.dk

Ejer af forpagtede arealer

- [REDACTED], Sdr. Vium, 6893 Hemmet
- DSV RÅSTOFFER A/S, [REDACTED], Øm, 4000 Roskilde
- [REDACTED], Lyne, 6880 Tarm

Gyllemodtager

- [REDACTED], Sdr. Vium, 6893 Hemmet

Ejere af nærmeste ejendomme/naboer

- [REDACTED], Sdr. Vium, 6893 Hemmet
- Ejere af [REDACTED], Sdr. Vium, 6893 Hemmet
- Beboer på [REDACTED] og [REDACTED], Sdr. Vium, 6893 Hemmet
- [REDACTED], Sdr. Vium, 6893 Hemmet
- [REDACTED], Sdr. Vium, 6893 Hemmet
- [REDACTED], Sdr. Vium, 6893 Hemmet
- [REDACTED], Sdr. Vium, 6893 Hemmet
- [REDACTED], Sdr. Vium, 6893 Hemmet
- [REDACTED], Sdr. Vium, 6893 Hemmet
- [REDACTED], Sdr. Vium, 6893 Hemmet

Indenfor ovennævnte høringsfase er der ingen bemærkninger/tilføjelser indkommet til det ansøgte projekt.

Afgørelse om miljøgodkendelse vil blive offentliggjort tirsdag og onsdag den 14. og 15. september 2010 ved annoncering i Ugeaviserne i Ringkøbing-Skjern Kommune.

Kopi af miljøgodkendelsen sendt til:

Ansøgers konsulent

- Vestjysk Landboforening, Herningvej 3-5, 6950 Ringkøbing. Att.: Kristian Andreassen, e-mail kra@vjl.dk

Ejer af forpagtede arealer

- [REDACTED], Sdr. Vium, 6893 Hemmet
- DSV RÅSTOFFER A/S, [REDACTED], Øm, 4000 Roskilde
- [REDACTED], Lyne, 6880 Tarm

Gyllemodtager

- [REDACTED], Sdr. Vium, 6893 Hemmet

Miljøcenter

- Miljøcenter Ringkøbing, Holstebrovej 31, Rindum, 6950 Ringkøbing, e-mail: post@rin.mim.dk

samt til følgende interessenter:

- Det økologiske Råd, 2200 København N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk, ringkoebing@dof.dk
- Sundhedsstyrelsen, Lyseng Allé, 8270 Højbjerg, e-mail: midt@sst.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 3, Postboks 2188, 1017 København K, e-mail: fbr@fbr.dk
- Danmarks Naturfredning, Masnæsøgade 20, 2100 København Ø, e-mail: dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomiteé for Ringkøbing-Skjern Kommune, e-mail: ringkoebing-skjern@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Lokalt: Friluftsrådet kreds Midtvestjylland, e-mail: midtvestjylland@friluftsraadet.dk

3.4 Klagevejledning

I henhold til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over miljøgodkendelsen af ansøgeren, Miljøministeriet, samt enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af de myndigheder og organisationer, der angivet i lovens § 85-87.

Ved klage kan Miljøklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen. Udnyttelse af miljøgodkendelsen i klageperioden og imens eventuel klage behandles sker på eget ansvar.

Eventuel klage skal sendes til Ringkøbing-Skjern Kommune, Miljø og Natur, Kjærgaardsvej 8, 6950 Ringkøbing. Klagen vil herfra blive sendt videre til Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, der er klagemyndighed.

Ansøgeren vil få besked, hvis andre klager over afgørelsen. Klagefristen er 4 uger og regnes fra datoen for offentliggørelsen og udløber den 13. oktober 2010.

Ønskes afgørelsen prøvet ved domstolene, skal søgsmål ifølge § 90 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug være anlagt inden 6 måneder efter, at sagen er offentliggjort.

3.5 Udnyttelse

I henhold til § 33 i Bekendtgørelse af Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er hovedreglen, at en godkendelse skal indeholde en frist for udnyttelse af denne og at fristen generelt ikke bør fastsættes til senere end 2 år fra godkendelsens meddelelses dato.

Jvnf. § 14 i Bekendtgørelse af Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kan en godkendelse i særlige tilfælde tidsbegrænses, som ikke bør overstige 5 år fra godkendelses meddelelse. Dette gælder både godkendelsen som helhed, eller enkelte dele heraf, på betingelse af, at ansøgningen indeholder tilstrækkelige oplysninger om de planlagte udvidelser/ændringer, med henblik på fastsættelse af de nødvendige vilkår.

Det skal også fremgå af godkendelsen, hvorfor udnyttelsesfristen fastsættes længere (indenfor 5 år) end den normale udnyttelsesfrist på 2 år, jvnf. lovens § 33, samt en nærmere begrundelse for tidsbegrænsningen med henblik på fastsættelse af de nødvendige vilkår således, at kommunen kan vurdere forholdene og fastsætte de nødvendige vilkår, så udvidelsen/ændringen, kan gennemføres indenfor en kortere tidshorisont.

Jvnf. bilag 1 har ansøger og dennes konsulent redegjort for det planlagte staldbyggeri, samt begrundet tidsbegrænsningen til opførelse af den nye ungdyrstald.

Det er Ringkøbing-Skjern kommunes vurdering, at der kan gives en tidsfrist på 4 år for den del af projektet, der omhandler opførelse af den nye stald, jvnf. vilkår 2 og byggeprojektet skal følge den tidsplan, der er angivet i bilag 1.

For den del af miljøgodkendelsen der omhandler dyreholdet, påbegyndes fra meddelelse af denne miljøgodkendelse, mens miljøgodkendelse til opførelse af den nye stald bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 4 år fra meddelelsen af denne miljøgodkendelse.

Hvis miljøgodkendelsen ikke har været helt, eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af miljøgodkendelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Vilklårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 40, stk. 2.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Første revurdering vil derfor blive påbegyndt i 2018.

På vegne af Teknik- og Miljøudvalget

Anne-Marie Svendsen
Faglig Koordinator
Miljø og Natur, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Inga-Merethe Plauborg Larsen
Sagsbehandler
Miljø og Natur, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Bilag 1

Bilag 1. Miljøreddegørelse for miljøgodkendelsen

Oplysninger om husdyrbrugets indretning og drift stammer fra ansøgningen om miljøgodkendelse, samt fra supplerende oplysninger indhentet efter modtagelsen af ansøgningen.

Der er, ifølge ansøgningen, anvendt beregningsgrundlaget 01-2009-A, på baggrund af ansøgning, version 5 genberegnet og downloadet den 7. juli 2010.

Dyreenhederne er beregnet efter de nye omregningsfaktorer angivet i bek. nr. 717 af 9. juli 2009, idet miljøgodkendelsen ikke blev meddelt inden 1. januar 2010.

Idet ejendommen er økologisk er ejendommen underlagt Plantedirektoratets gældende regler for økologiske landbrugsbedrifter og ejendommens arealer drives derfor efter reglerne for økologisk jordbrugsproduktion. Beregningerne i ansøgningen foretages automatisk på grundlag af referencesædskifte og sædskifte K4, idet der på husdyrbruget er 256,51 DE der afsættes grovfoder til.

Forudsætning for ansøgningen er et husdyrtryk på 1,4 DE/ha, ingen ekstra efterafgrøder og med et sædskifte K4 beregnes en udvaskning på 48,30 kg N/ha, når der anvendes virkemiddel i form af den nedsatte kvælstofnorm (økolog). Der tilføres 23,6 kg P/ha/år som med sædskifte K4 giver et P-underskud/ha/år på -1,4 kg P/ha/år.

Opmærksomheden skal henledes på, at idet der er valgt samme sædskifte som referencesædskifte på alle udbringingsarealerne, er ansøger derfor helt frit stillet mht. afgrødevalg.

1.1 Ikke teknisk resumé

Husdyrbruget Vium Hovedgaard, ligger på ejendommen, matr. nr. 1a m.fl., Viumgård Hgd., Sdr. Vium på adressen Viumgårdsvej 2, Sdr. Vium, 6893 Hemmet. Husdyrbruget ligger i det åbne land ca. 7 km NØ for Nørre Nebel by. Afstanden fra det nærmeste staldhjørne af den nye stald, til nærmeste beboelse, uden landbrugspligt, er ca. 340 meter.

I forbindelse med ansøgningen om miljøgodkendelse, er der søgt om dispensation til opførelse af den nye ungdyrstald, mindre end 15 meter fra privat fællesvej, jvnf. bilag 4, samt ansøgning om dispensation til den eksisterende indvindingsboring til markvanding, der er placeret tæt på den eksisterende ensilageplads, jvnf. bilag 6A.

Jvnf. § 9 stk. 3 i Husdyrloven kan kommunen dispensere herfra og fastsætte vilkår, som sikrer, at der ikke opstår forurening, eller væsentlige gener.

Der har ikke tidligere været meddelt miljøgodkendelse af husdyrbruget og ejendommen har på tidspunktet for ansøgningen om miljøgodkendelse, en godkendelse til et dyrehold bestående af 130 malkekøer og 130 kvieopdræt (0-28 mdr.) alle i tung race, svarende til i alt 232,87 DE efter gældende dyreenhedsdefinition.

Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget med tilhørende arealer (med undtagelse af aftalearealer tilhørende ejendommen Bjerregårdsvej 3, Sdr. Vium, 6893 Hemmet), lovliggørelse af den udvidede malkekvægsbesætning, som nedbringes til det ansøgte dyrehold på 150 malkekøer, 38 småkalve (0-6 mdr.) 132 kvieopdræt (6-27 mdr.), samt 80 tyrekalve (40-60 kg), alle i tung race svarende til i alt 277,74 DE på godkendelsestidspunktet for ansøgningen.

Derudover omfatter miljøgodkendelsen nedlukning af ældre driftsbygninger (bygning 4, 5 og 8), samt opførelse af ny ungdyrstald på ca. 1.400 m², hvor der samtidig er søgt om fristforlængelse (indenfor 5 år), hvor den generelle udnyttelsesfrist er på 2 år. Endvidere omfatter miljøgodkendelsen en lovliggørelse af den udvidede ensilageplads fra 700 til 1.700 m².

Udbringningsarealer: Husdyrbruget har i alt ca. 218 ha udbringningsarealer, hvoraf ca. 176 ha er ejede/forpagtede udbringningsarealer og husdyrtrykket på disse udbringningsarealer er, jvnf. ansøgningen 1,4 DE/ha.

De resterende ca. 42 ha udbringningsarealer er aftalearealer, som skal godkendes efter § 16 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

§ 16 aftalearealer: Der er indgået aftale om udbringning af husdyrgødning på arealer tilhørende ejendommen Bjerregårdsvej 3, Sdr. Vium, 6893 Hemmet. Dele af disse aftalearealer ligger i fosforklasse 2 og nitratklasser II, jvnf. bilag 17-18, og kan som følge heraf, ikke godkendes efter § 12 i Husdyrloven, men skal i stedet godkendes efter § 16 i samme lov.

Der skal derfor udarbejdes en § 16 arealgodkendelse af samtlige arealer, som hører under ejendommen Bjerregårdsvej 3, Sdr. Vium, 6893 Hemmet. Disse arealer godkendes derfor særskilt efter § 16 i Husdyrloven, således at beskyttelsesniveauerne for fosforoverskuddet, samt for nitratudvaskning kan overholdes.

Afgræsningsarealer: Derudover har husdyrbruget rene afgræsningsarealer i Skjern Enge på i alt ca. 124 ha, jvnf. bilag 8. På disse arealer, som ikke anvendes til udbringningsarealer, sker der en afgræsning af ca. 101 kvier i sommerhalvåret (ca. 5 mdr.) og det giver 51,34 DE, svarende til 21,39 års dyreenheder.

I forbindelse med ansøgningen om miljøgodkendelse er der foretaget beregninger af det ansøgte projekts miljømæssige konsekvenser. Resultatet af beregningerne for husdyrbruget er angivet i afsnit 1.5 og resultatet for arealerne i afsnit 1.8

Følgende afsnit er informationer fra ansøgningen om miljøgodkendelse. Ansøgningen er udarbejdet af Vestjysk Landboforening for Jens Krogh Jensen, Viumgårdsvej 2, Sdr. Vium, 6893 Hemmet.

Kort beskrivelse

Viumgårdsvej 2 er en ejendom med økologisk mælkeproduktion. I nudrift er der en besætning på 130 køer+tilsvarende opdræt og tyrekalvene afsættes som små tilvidere opfedning.

Besætningen ønskes udvidet fra de 130 køer, 130 kvieopdræt (0-28 mdr.), alle tung race svarende til 232,87 DE til 150 malkekøer, 38 småkalve (0-6 mdr.), 132 kvieopdræt fra 6-kælvning, samt 80 tyrekalve (40-60 kg), alle tung race svarende til 277,74 DE.

Der blev i 1999/2000 bygget en ny kostald/ småkalvestald (nr. 1, 2 og 3 kortbilag) på ca. 2050 m². I disse stalde forventes ikke ændringer i dyreholdet, hvorimod staldene 4,5 og 8 nedlægges. Dyrene i disse stalde (4,5 og 8) vil blive placeret i en ny stald nord for indfaldsvejen til ejendommen (nr. 13 på kortbilag). Stalden vil blive en dybstrøelsesstald med kumme ved størsteparten af dyrene. Det betyder at udkørsel fra dele af stalden med dybstrøelseskummer kun skal foretages forår og efterår, hvilket betyder at dybstrøelsen kan udbringes direkte og nedpløjes.

Ensilageopbevaring: For at få en del af ensilagen placeres i køresiloer ansøges der at udvide befæstet areal til ensilage fra ca. 700 -1600 m². Arealet der ønskes udvidet er placeret vest for nuværende kostald.

Ikke teknisk resumé af de miljømæssige konsekvenser

På ejendommen produceres udelukkende kvæggyllø og dybstrøelse. Dybstrøelsen køres enten direkte ud, opbevares i markstak eller opbevares på møddingsplads, indtil der er mulighed for udspredning i marken. Kvæggyllø pumpes fra stald til lagertank. Der er en lejet tank på 2400 m³ (Nørhedevej 24), som indgår i opbevaringskapaciteten. Ansøger er økolog og dyrene går derfor på græs om sommeren, så en opbevaringskapacitet på 7 mdr. må anses som tilstrækkeligt. Der henvises til kortbilag over udspretningsarealer og transportruter.

Transporter: Antallet af transporter til og fra ejendommen vil blive øget, hvor meget er svært at fastsætte. Transporten der sker fra og til ejendommen kan opdeles i 2 typer. Transporter fra og til arealerne og transporter der relaterer til eksterne firmaer. Vedr. transporter fra og til arealer vil der ske en forøgelse både på grund af større forbrug af grovfoder, men også på grund af at der skal udbringes større mængder af husdyrgødning. Vurderingen er at generne ikke vil forøges væsentligt.

Vedr. transporter til og fra ejendommen, der relaterer til eksterne firmaer vil der samlet blive en mindre forøgelse. Enkelte typer af transporter eks. afhentning af mælk, som antalsmæssigt er en af de største, ændres ikke. Andre derimod vil øges, eksempelvis transport af dyr.

Samlet set vurderes det, at forøgelsen i antallet af transporter ikke vil medføre væsentlige gener.

Transportruter fra og til arealerne fremgår af kortbilag. Udbringning vil ske så den trafikale genepåvirkning søges minimeret.

Støj, støv og lugt

Støj: Den væsentligste støj der fremkommer på ejendommen fremkommer i forbindelse med blanding af foder, ved indblæsning af kraftfoder, ved gyllekørsel og ved ensilering. På grund af ejendommens placering vurderes det at støjen ikke medfører væsentlige gener for naboerne. I spidsbelastningssituationer kan der forekomme støj udenfor normal arbejdstid, men det forsøges holdt på et minimum.

Støv: Der er ikke væsentlige støvkilder på ejendommen

Lugt: Den daglige drift af ejendommen bærer ikke lugtgener hos naboerne. I forbindelse med udbringning af husdyrgødning vil der dog kunne forekomme forbigående lugtgener.

Kommentarer til Ammoniak, lugt, N og P beregninger:

Ammoniak: Alle staldafsnit og opbevaringslagre ligger mere end 1000 meter fra det nærmeste § 7-område. Beregninger på meremissionen til det nærmeste § 7-område viser en merbelastning på 0,007 kg N/ha/år

Bufferzoner: mellem 50 og 55 % af udspretningsarealerne er beliggende indenfor bufferzoner og er derfor omfattet af kravet om nedfældning i sort jord og i græs.

Udover beregninger til nærmeste § 7 område (1200 meter NØ for ejendom) er der udarbejdet beregninger til et § 3 mose område der ligger ca. 380 Nord for nærmeste stald. Meremissionen til området viser en merbelastning på 0,049 kg N/ha/år. Begge beregninger er foretaget i IT-systemets regneark og sendt til kommunen.

Generel Ammoniakreduktion og BAT:

Kravet opfyldes ved at den overvejende del af dybstrøelsen fra den nye stald vil blive udbragt direkte

(minimum 85 %*) og ved at der er skraber bag de 8 køer der har sengebåse med spalter på gangarealet. Ammoniakberegningerne viser at kravet er overholdt og yderligere nødvendig reduktion for at opfylde kravet er:

-86,00 kg N/år. (En nærmere beskrivelse af BAT-beregninger/BAT-niveau se i BAT-bilaget).

* Dybstrøelse: De 85 % er beregnet forholdsmæssigt ud fra den N-mængde der ifølge husdyrgodkendelse er i den del af dybstrøelsesproduktionen der udbringes direkte.

Lugt: Beregninger på lugt viser at Genekriterier er overholdt og at der ingen enkelt bolig, samlet bebyggelse eller byzone er indenfor 1,2 gange geneafstanden. Geneafstandene for Enkeltbolig, byzone og samlet bebyggelse er sat efter den Nye vej.

De ukorrigerede geneafstande der er beregnet, er ud fra den samlede lugtemission fra alle staldanlæg. Ukorrigerede geneafstande:

Byzone	192,02 m
Samlet Bebyggelse	107,94 m
Enkelt bolig	60,72 m

Kommentar til Arealberegninger:

Ejendommen er økologisk bedrift med ret til maksimalt at udbringe 140 kg N/ha. Der vælges automatisk et K4 sædskifte både som reference sædskifte og som ansøgt sædskifte. Baggrunden for det valgte K4 er de ca. 251 DE, som der produceres grovfoder til.

Fosfor: Ca. 20 % af ejendommens udsprængningsarealer er beliggende i område med udpegninger der er giver restriktioner på tilførslen af fosfor. Beregningerne viser en tilførsel på 23,6 kg fosfor / ha/år og en bortførsel på 25,0 kg fosfor/ha/år. Dvs. vi er i negativ balance (underskud på 1,4 kg fosfor/ha/år) på alle arealer.

Beregninger i IT-ansøgningen viste et tilladt overskud som gns. af alle arealer på – 1,4 kg. P/ha/år. Vores vurdering er at der ikke kan stilles krav om underskud på arealer og at ansøger derfor til enhver til må gødske op til balance.

Nitratberegning (Overfladevand): Næsten alle udsprængningsarealerne er beliggende indenfor nitratklasse 2 og der er som følge deraf krav til N-udvaskningen i forhold til overfladevand.

Beregning af dyretryk DEmax og DEreel for ansøgt drift:

DE.max: 0,9346 DE/ha. - DEreel: 1,40 DE/ha.

Beregningen af udvaskningen via Farm-N viser:

- kg N/ha DE-max uden virkemidler 68,2 kgN/ha.

- kg N/ha DE-reel med virkemidler 48,3 kgN/ha

”Virkemidlet der er anvendt for at kunne forøge DE/ha fra 0,9371 til 1,40 er økologi, hvilket svarer til at anvende normreduktion. Baggrunden er at økologer i modsætning til konventionelle ejendomme ikke har mulighed for at supplerer om til afgrødnormer med handelsgødning.

Nitratberegning (Grundvand)

Der er forpagtet 2 arealer der er beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde.

Beregning af udvaskningen for arealer viser via Farm-N.

Ansøgt mark 52 og 53-0: 39 mg nitrat pr. liter.

Merbelastning (Ansøgt - Nudrift)

52 og 53-0: -15 mg nitrat pr. liter.

Datoer og beskrivelse af datoer

Starttidspunkt for byggeriet	01-01-2009
Sluttidspunkt for byggeriet	01-10-2013
Starttidspunkt for driften	01-10-2013

Datoerne nævnt i ansøgningen er ønskedatoer og ofte noget der ikke kommer til at stemme overens med virkeligheden.

Planen er, når der er givet en tilladelse, at der skal bygges en ny ungdyrstald. Da Ansøger i stor udstrækning er selvbygger kan det ikke lade sig gøre at nå i mål senest 2 år efter at godkendelsen er

givet. Derfor ønsker ansøger en længere frist minimum 3 år gerne 4 eller 5, så der er lidt buffer, hvis der opstår forhindringer undervejs.

Tidsplan er :

- Ansøger håber at der i efteråret 2010 foreligger en godkendelse.
- I løbet af vinterhalvåret 2010 /2011 skal tegningerne færdig udarbejdes.
- I vinterene 2011/12 og 12/13: Alt tømmer der skal anvendes vil blive skovet og forarbejdet så det er klar foråret 2013.
- Forår og sommer 2013: Stalden bygges.
- Efteråret 2013: Dyrene sættes i, når de tages hjem fra engene eller fra omkringliggende marker.

Om tidsplanen holder vil afhænge af om ansøger har den nødvendige tid til byggeriet, sideløbende med at bedriften skal passes. Af samme årsag ønsker ansøger en frist på 4 år. Så der mindst er et år ekstra hvis den skitserede tidsplan ikke holder.

Oplysninger om biaktiviteter ingen.

1.2 Oplysninger omkring anlægget og ejendommen

Lokalisering og Landskab

Der er oploadet som bilag en tegning med oplysninger om følgende placeringer:

- Eksisterende og nye bebyggelser, stalde
- Møddingsplads/befæstet areal
- Ventilationsafkast: Kostald, småkalvestald og ny ungdyrstald (bygning 1,2,3 og 13 på bygningsoversigt) er med naturlig ventilation med afkast ved kip, igennem porte eller sidefacader.
- Gyllebeholder
- Ensilagepladser
- Befæstede arealer
- Relevante adgangsveje, samt interne transportveje.
- Nedgravede tanke (ingen der er i brug)
- markvandingsboringer.
- Placering af eksisterende afskærmende beplantninger ses på bygningsoversigten. Der er på nuværende tidspunkt etableret skærmende beplantning i form af blandet beplantning af Lovtræer mod syd, vest og øst. Set fra nabobeboelser vil ny ungdyrstald ikke kunne ses
- Omlastested døde dyr.

Beskrivelse af bygningsmassen. Ejendommen er en gammel hovedgård og de gamle driftsbygninger og ny maskinhus er bygget op så de sammen med stuehuset danner en firlænget gård. I 90-erne blev der så nord for bygget en ny kostald der indeholder sengeafdeling til køerne, kælvningsafdeling, malkestald og afsnit til kalve fra ca. 0 -4 mdr.

Ændringer i de eksisterende: Staldene 4,5 og 8 lukkes ned. Det sker primært for at forbedre forholdene for dyrene men også for at få dyrene samlet i en bygning (bygning 13). Se bygningsoversigt.

Ny anlæg: Der etableres en ny ungdyrstald til hovedparten af kvierne og til goldkøerne ca. 1400 m². Endeligt ønskes der en lovliggørelse af befæstede areal på ca. 900 m². Arealet er i 2008 og 2009 blevet udvidet fra ca. 700 til 1600 m³.

Oversigt over bygninger:

Kostald, malkestald og kalvestald (bygning 1- 3) Grundplan på ca. 2050 m². Bygningshøjde ved tagryg på ca. 7 meter og taghældning på 20 grader. Bygningen fremstår med facader af røde stålplader og med grå eternittag. Opført 1999/2000.

Stuehus fra 1877 (bygning 9). Grundplan Ca. 414 m². Fremstår med røde murstens facader og rødbrun glaseret tegl som tag

Ny ungdyrstald (bygning 13) Grundplan Ca. 1400 m² Bygningshøjde ved tagryg i meter 8 meter med en taghældning på 20 grader. Bygningsmateriale Facader enten træ eller stålplader og tag af grå eternit.

Bygning 4, 5, 6, 7-8 (ældre driftbygninger) Grundplan i alt Ca. 1700 m² Bygningshøjde ved tagryg i meter 7-7,5 meter Taghældning ca. 40-45 grader. Bygget i røde mursten og grå eternittag. Opført i 1888 bygning 6 genopført efter brand i 1952. Anvendelse i fremtiden

Bygning 4 og 5 ikke afgjort endnu.

Bygning 6 og 7: Fungerer i dag primært som lager bygning for korn, halm og tilskudfoder. uændret i fremtiden.

Bygning 8 : I dag stald til opdræt i fremtiden anvendes primært som halmlager.

Ny maskinhus fra 2009 (bygning 10) Grundplan ca. 680 m² Bygningshøjde 8 meter ved tagryg med en taghældning på 20 grader. Bygget i røde sten som facade mod gårdsplads og have, mod syd stålplader i afstemte farver. Taget gråsort eternittag.

Ensilagepladser (nr. 12 på bygningsoversigt) Grundplan ca. 1600 m² . 1990 opført i ca. 700 m² . I

Generelle afstandskrav

Kun vurderet i forhold til nyanlæggene: dvs. køresiloer og ny stald

- Der er < 25 meter fra køresiloerne og til ikke-almen vandforsyningsanlæg.
- Der er > 50 meter til almen vandforsyningsanlæg
- Der er > 15 meter til vandløb (herunder dræn) og søer
- Der er < 15 meter til privat fællesvej (Er i tvivl om vejen mod nord er en privat fællesvej)
- Der er > 25 meter til levnedsvirksomhed
- Der er > 15 meter til beboelse på samme ejendom.
- Der er > 50 m til nabobeboelse.

Afstandskravene til nedenstående er ligeledes overholdt

- Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde.
- Område i landzone, der i lokalerne er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. (50m)

Landskabelige hensyn

I nedenstående tekstafsnit er angivet om ejendommen bygninger / udspretningsarealer er placeringen indenfor de omtalte temaer:

-Naturområder med særligenaturbeskyttelsesinteresser mv. :

Ifølge kort på miljøportalen er mark 7 både §3 og A målsat kvælstoffølsomt natur. Intet af ejendommen og arealerne er beliggende i natura 2000

-Naturområder med særligenaturbeskyttelsesinteresser mv. :

Ifølge kort på miljøportalen er mark 7 både §3 og A målsat kvælstoffølsomt natur. Intet af ejendommen og arealerne er beliggende i natura 2000

Der er ingen Nitratfølsomme områder

Næsten alle arealer er beliggende i Nitratklasse 2 > 95 %

Mindre end 1 % er beliggende indenfor fosforklasser

-Områder med landskabelig værdi NEJ

-Uforstyrrede landskaber NEJ

-Områder med særlig geologisk værdi

(nogle af arealerne forpagtet nord for Lyne by er beliggende inden for Regional graveområder. Det gælder mark 45, 45-1, 46-1, 46-2, 47-1 og 47-3.

-Rekreative interesseområder (ikke noget ejeren kender til)

-Værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige landsbyer NEJ

-Kirkeomgivelser : Ejendommen er ikke beliggende inde for Kirkezone men enkelte af de forpagtede arealer ved Lyne er beliggende indenfor Kirkezone 3.

-Kystnærhedszonen NEJ

-Lavbundsarealer inkl. evt. okkerklassificering ca. 30 % af arealerne (ejendommens bygningsmasse ligger udenfor.

-Skovrejsningsområder NEJ

Mark 7, 45, 45-1, 46-1, 46-2 47-1 og 47-3 er beliggende i område hvor skovrejsning er uønsket..

-Fredede områder NEJ

-Beskyttede naturarealer (§ 3) Marker 5, 6 og 7 er udpeget som § 3 eng. Indenfor 1000 til ejendommens bygninger findes der udover §3 udpegningen på mark 5 og 6 også 2 §3 udpegede vandhuller (afstand fra bygninger ca. 375 og 475 meter).

-Strandbeskyttelseslinje: NEJ

-Klitfredningslinje: NEJ

-Skovbyggelinje : Bygningerne er ikke beliggende indefor

-Sø- og åbeskyttelseslinje NEJ

-Kirkebyggelinje NEJ

-Fortidsmindelinje (Få meter fra mark 18 ligger en fredet gravhøj)

Husdyrbrugets samlede energiforbrug

Energiforbruget i nudrift er opgjort ud fra regnskabet og det ansøgte forbrug er beregnet ud fra normal og er derfor estimeret:

El: Nudrift 119.000 kWh

ansøgt ca. 120-130.000 kWh inklusiv markvanding.

Diesellole: Nudrift 14.000 liter, ansøgt drift 14.000 liter.

Fyringsolie til opvarmning af stuehus ikke angivet

Da antal ha ikke ændres fra nudrift til ansøgt drift vil ændring i dieselforbruget være begrænset eller ikke forekommende..

Energibesparende foranstaltninger

SE BAT-BILAG

Husdyrbrugets samlede vandforbrug

Vandforbruget bliver i nudrift ikke aflæst, idet der er egen vandboring på ejendommen. Der er ikke opsat vandmåler til at registrere vandforbruget, og forbruget i nudrift og ansøgt drift er derfor opgjort ud fra normal.

Beregnet forbrug nudrift

Drikkevand ca. 6500 m³

Drikkevandsspild ca. 100 m³

Rengøring i malkestald ca. 520 m³

I alt ca. 7.000 m³

Beregent i ansøgt drift

Drikkevand ca. 7700 m³

Drikkevandsspild ca. 120 m³

Rengøring i stalde ca. 600 m³

I alt ca. 8.500 m³

Der er en vandindvindingstilladelse til markvanding på, forbruget afhænger af nedbørsmængderne og de generelle vejrforhold fra år til år.

Vandbesparende foranstaltninger

SE BAT-BILAG

Døde dyr

Antallet af afhentninger af døde/aflivede dyr i nudriften er 2- 4 / måned (primært kalve der dør indenfor de første levemåneder eller dødfødte). Antallet forventes ikke at ændre sig i ansøgt drift.

Dyrene bortskaffes af DAKA førstkomende hverdag. Dyrene er ikke placeret i nærheden af nabobeboelse.

Selvdøde og aflivede dyr bliver placeret på vogn for at undgå at andre dyr kan komme i nærheden. Placeringen er markeret på bilag 1 (Bygningsoversigt).

Fast affald

Affald håndteres efter kommunens affaldsregulativ og bortskaffes enten via dagrenovation eller bringes til ESØ. (ESØ er et fælleskommunalt renovationsselskab for Varde og Ringkøbing-Skjern kommuner og har bl.a. modtageplads på Vardevej 83 A, 6880 Tarm).

Fast affald: Er placeret i bygning 6 og afleveres ca. 2 gange om året.

Afdækningsplast: Afdækningsplast er placeret i køresilo og afleveres på ESØ

PVC: Vil blive afleveret på genbrugsplads, opbevares i bygning 10.

Jern og Metal: Afhentes enten af Skrothandler eller afleveres ved lokal smed. I fremtiden forventes det primært at blive opbevaret i nyopført maskinhus, Mængden vil være varierende fra år til år og kendes ikke.

Elektronisk udstyr: Afleveres på kommunal genbrugsplads og opbevares i nyopført maskinhus mængden er meget begrænset

Husholdningsaffald bliver afhentet af renovationsselskab.

Olie- og kemikalieaffald

Olieaffald: Olieaffald opbevares i rum med fast bund uden afløb (rummet blev tidligere brugt som malkerum og afløbet er blændet af, rummet er placeret i gårdspladsen og er en mindre tilbygning til bygning 4). Den årlige mængde er maks. 200 liter. Spildolie afhændes, som udgangspunkt til lokal maskinforretning i forbindelse med at de foretager olieskift.

Pesticidaffald: Sprojterester forefindes ikke. Eventuelle rester af rengøringsmidler opbevares i malkestald og tom emballage tages retur af leverandør eller afleveres rengjort på genbrugsplads.

Management

SE BAT-BILAG

Egenkontrol

SE BAT-BILAG

Spildevand

Spildevandsmængde

Se Kapacitetsberegninger

Spildevand tilladt gyllebeholder

Se Kapacitetsberegninger

Spildevand afledning

Det sanitære spildevand fra stuehuset bliver afledt til ejendommens septiktank.

Det vurderes, at der ikke afledes andre spildevandstyper, der kræver særskilt spildevandstilladelse. Septiktankens bundfældning tømmes af godkendt kommunal tømningsordning.

Transport

Beskrivelse af transport

Til- og frakørsel til anlægget sker ad Viumgårdsvej. Tung transport til og fra ejendommen kan ske fra tidlig morgen til sen aften. Der tilstræbes dog, at det sker i tidsrummet 5.00 til 20.00.

Nudrift /ansøgt drift pr. år

Tilskudsfoeder 52/52

Dieselolie 18/18
Levering af dyr 12/12
Levering af kalve 18/18
Afhentning af døde dyr 40/40
Gylletransport 160/200
Affald 26 /26
Mælk 365/365
Interne grovfodertransporter ??
Øvrige 24/24

Transporter i alt 712 /752 ekskl. Hjemtransport af grovfoder.

Gylletransporter foregår og vil foregå med traktor og gyllevogn (Gyllevognen kan indeholde 25 m³). Der vil normalt blive udbragt husdyrgødning i perioden marts-august. Derudover vil der ske en overførsel til tanken på Nørhedevej 24. Dette sker primært i efterår og vintermånederne. Kørselveje ses på Bilag over udspretningsarealer.

Risici

Redegørelse for mulige uheld

Redegørelse for mulige uheld Umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, der kan medføre en øget forurening, vil være:

- Brand:
- Gylle: Uheld med eller ved gyllebeholderne, herunder f.eks. beskadigelse af gyllebeholderne ved strejfen eller påkørsel, eller på anden måde ved lækage eller overløb, der vil medføre udsivning af gylle.
- Olier: Ved håndtering eller påkørsel af olietanke.
- Strømsvigt: Strømsvigt af kortere varighed vil ikke umiddelbart give alvorlige gener. Længerevarende strømsvigt vil give problemer, her tænkes først og fremmest for manglende mulighed for drikkevand til dyrene, malkning af køer samt køling af mælk.
- Kemikalier: Ejendommen er økologisk hvilket gør at der ikke forefindes pesticider på ejendommen. Mulige uheld med større mængder kemikalier begrænses derfor til uheld med de rengøringsmidler der anvendes i forbindelse med rengøring af malkeanlæg.

Minimering af risiko for uheld

Kemikalier: Rengøringsmidler der anvendes til rengøring af malkeanlæg, er placeret i malkerum på fast bund med afløb til gylle.

Brand: Brand forebygges ved at der er rengjort omkring maskiner og ved at elinstallationer efterses med jævne mellemrum. Hvis brand opstår ringes 112. (BRANDSLUKKERE OG DERES PLACERING)

Olie : Der er placeret kattegrus i bygning nr. 4 til at opsuge eventuelle rester eller spild af olier og diesel

Gylle:

Gyllebeholderne er underlagt 10-års kontrol, hvor en kontrollant kontrollerer beholderens tæthed og kabler over og under terræn.

Der er ikke pumper ved gyllebeholderen på Viumgårdsvej der resulterer i udpumpning af gylle og gyllebeholderen tømmes ved brug af kran der suger gyllen direkte til gyllevogn. Ved lejet tank på Nørhedevej 24 er der en pumpe, men den bliver ikke brugt i forbindelse med at der køres gylle til og fra tanken og afløbstuds vender altid ind over tanken.

Bakkemanøvre til tanken ikke nødvendigt.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Generelt vil der hvis uheld opstår blive taget de nødvendige foranstaltninger, så konsekvenser af uheldet bliver minimeret. Hvis uheldet er ude af en sådan omfang, at omgivelserne ikke umiddelbart kan sikres af ejere og ansatte på ejendommen, vil der blive taget kontakt til relevante firmaer, som kan løse/minimerer konsekvenserne af uheldet, eksempelvis falck.

Ligeledes vil de myndigheder, der har krav på at blive underrettet få besked.

For at der sker en hurtig og målrettet reaktion ved uheld vil der i fremtiden være en beredskabsplan der beskriver hvad ansøger skal gøres hvis der opstår uheld med gylle, strøm, olie eller brand. (se bilag vedhæftet ansøgningen).

Støjklider

Beskrivelse af støjklider

Den væsentligste støj der forekommer på ejendommen er den der opstår ved til og frakørsel til ejendommen blandt andet ved levering og afhentning af dyr, ved indlæggelse af afgrøder i køresiloanlæg samt støj der kommer ved den daglig håndtering og blanding af fuldfoder.

Driftsperiode for støjklider

Markdrift: I Forår og sommermånederne vil der være en del støj i forbindelse med markarbejde. Primært ved gylleudbringning og i ved indlagring af græs og majs i køresiloer. Støjen vil primært forekomme i dagtimerne mellem 7.00 og 18.00. I spidsbelastningssituationer kan støj dog forekomme både i weekender, men også på hverdage for kl. 7.00 og efter kl. 18.00. I løbet af vækstssæsonen er der mellem 5 og 7 ensileringsdage.

Animalske produktion:

1. Blanding af foder i dagtimer mellem 7 og 11.00
2. Afhentning og levering af dyr ca. 2 timer / uge primært mellem 5.00 og 16.00
3. Malkning ca. 2 x 2,5 timer/døgn henholdsvis morgen og aften.
4. Indblæsning af foder ca. 24 x 1 time/ år
5. Ventilationen på stald 5. Forekommer døgnet rundt efter behov.

Støj der fremkommer i forbindelse med den animalske produktion vurderes ikke at have fjernvirkning der er til gene for naboer.

Tiltag mod støjklider

Kørsel forsøges minimeres og kørsel af gylle forsøges holdt indenfor normal arbejdstid og foretages ikke når der er fester i nabolaget.

Ensilering forsøges ligeledes holdt på hverdage i tidsrummet 7.00 - 18.00. Ensilering vil dog kunne foregå på andre tidspunkter i spidsbelastningssituationer. Vejrudsigten kan dog også spille ind Ud over ovennævnte foretages der ikke yderligere støjdæmpende tiltag på ejendommen. Det skønnes ikke nødvendigt grundet anlæggets placering i forhold til naboer og arten af støjklider.

Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr

Tilstedeværelse af skadedyr på bedriften forbygges ved orden og ved at bekæmpe eventuelle problemer så snart de opstår.

Fluegener

Forebyggelse sker ved at ansøger forsøger at forhindre at der opstår levesteder så fluerne kan formerer sig, blandt andet ved rengøring og udmugning.

Rottebekæmpelse

Tilstedeværelse af rotter forbygges ved orden og hvis tilstedeværelse af rotter konstateres kontaktes kommunen.

Kemikalier

Pesticider og sprøjteudstyr

Pesticider og sprøjteudstyr Der bliver ikke opbevaret bekæmpelsesmidler, sprøjteudstyr m.v. på ejendommen da ejendommen er økologisk.

Oplag af olie og kemikalier

Oplag af olie: Alle Olierne på ejendommen, med undtagelse af fyringsolie til stuehus, opbevares i bygning 14.

Dieselolie opbevares i 1800 liters tank og står på fast bund hvor afløbet er blændet af. Tanken er godkendt.

Smøreolier (motor/transmission): I tromler af 60 liter

Spildolie: Hvis det forekommer i tromler af 60 liter

Fyringsolie, tanken til opvarmning af stuehus er 1.200 liter og er placeret i stuehusets kælder.

Foderopbevaring

Ensilage og foderopbevaring

Besætningen bliver fodret, med ensilage, korn, samt indkøbt foder i form af råvarer eller færdigfoder.

Grovfoderet vil i fremtiden overvejende blive opbevaret i koresiloer, ca. 70- 80 %. (nr. 17 og 18 på bygningsoversigten). Resterende ensilage lægges i markstakke. Mængden af grovfoder der oplagres er forholdsvis lille i forhold til ejendommens størrelse. Det skyldes at en stor del af foderet i sommerhalvåret hentes af dyrene selv.

Råvarer i form af korn, tilskudfoder og mineraler oplagres i gulvsiloer i bygning 6.

Korn ca. 1000 tdr. Tilskudsfoder 6- 12 tons. Mineraler 500 – 1000 kg.

Færdigfoder oplagres enten i gulvsilo i bygning 6 eller tårnsilo (nr. 16 på bygningsoversigten).

Tårnsiloen kan indholde 13 tons.

Mindre støvgener kan forekomme i forbindelse med indlæggelse af foder enten ved aftipning i gulvsiloer eller ved indblæsning i tårnsilo.

Lysforhold

Udendørs: Den udendørs belysning består i at der er placeret alm. udendørs lamper på sydenden af den nuværende kostald, langs sydvendt facade på malkestald og småkalvestald samt på den østlige ende af bygning 4 (se bygningsoversigt). Udendørs belysning vurderes ikke at have fjernvirkning der generer de omkringboende naboer. Belysningen er styres manuelt.

Indendørs: Der er indendørs belysning i alle driftsbygningerne. Lyset styres manuelt og i aften og nattetimer reduceres der til vågebelysning. I stald 3 slukkes lyset helt. sker både for at reducerer strømforbruget, men også for at give dyrene mulighed for hvile.

Belysningen vurderes ikke, at være generende for omkringboende.

Foranstaltninger ved ophør af produktion

Ansøger er ejer og driftsansvarlig for husdyrproduktionen og markdriften.

I det tilfælde at husdyrproduktionen skulle ophøre, vil ansøger overholde de alment gældende regler for ophør. Bygningerne og gødningslagrene vil blive tomt for husdyrgødning, foderrester vil blive fjernet, staldene vil blive rengjort, og olietanke vil blive tomt og eventuelt fjernet i overensstemmelse med det til enhver tid gældende regulativ for erhvervsmæssigt affald i Ringkøbing-Skjern Kommune.

Ændringer i ejerforhold af produktionen og ejendommen, der vil medføre overdragelse af ansvarlighed

for driften og dyrene samt vedligeholdelse af ejendommen, vil også blive meddelt til tilsynsmyndigheden.

1.3 Oplysninger om staldanlæg og besætning

Eksisterende stald bygning 1 (køer)

Bedste tilgængelige staldteknologi

SE BAT-BILAG

Rengøring / desinficering

SE BAT-BILAG

Ventilation

Naturlig ventilation	Ja
Driftseffekt	0,00%
Driftstimer pr. år	0 timer
Type og øvrige bemærkninger	Afkast sker fra Facader, Porte og kip.
Højde på afkast	0,00m
Afkasttype	.

Eksisterende stald – bygning 2 (køer)

Bedste tilgængelige staldteknologi

SE BAT-BILAG

Rengøring / desinficering

SE BAT-BILAG

Ventilation

Naturlig ventilation	Ja
Driftseffekt	0,00%
Driftstimer pr. år	0 timer
Type og øvrige bemærkninger	Afkast sker fra Facader, Porte og kip.
Højde på afkast	0,00m
Afkasttype	.

Eksisterende stald – bygning 3 småkalve (0-4 mdr.)

Bedste tilgængelige staldteknologi

SE BAT-BILAG

Rengøring / desinficering

SE BAT-BILAG

Ventilation

Naturlig ventilation	Ja
Driftseffekt	0,00%
Driftstimer pr. år	0 timer
Type og øvrige bemærkninger	Afkast sker fra Facader, Porte og kip.
Højde på afkast	0,00m
Afkasttype	.

Eksisterende stalde – bygning 4, 5 og 8 (opdrætsstalde)

Bedste tilgængelige staldteknologi

Lukkes ned derfor ikke beskrevet

Rengøring / desinficering

Lukkes ned derfor ikke beskrevet

Ny stald – bygning 13 (ungdyrstald)

Bedste tilgængelige staldteknologi

SE BAT-BILAG

Rengøring / desinficering

SE BAT-BILAG

Ventilation

Naturlig ventilation	Ja
Driftseffekt	0,00%
Driftstimer pr. år	0 timer
Type og øvrige bemærkninger	SE Vedhæftede Bat - Bilag
Højde på afkast	0,00m
Afkasttype	

Staldanlæg med dyrehold, alle i tung race – Nudrift

Kategori	Staldsystem	Antal årsdyr	Antal DE	Alder ind / indgangsvægt	Alder ud / udgangsvægt
Eksisterende stald 1					
Malkekøer	Sengestald med fast gulv	122	162,82	-	-
Eksisterende stald 2					
Malkekøer	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl, eller ringkanal)	8	10,68	-	-
Eksisterende stald 3					
Småkalve	Dybstrøelse (hele arealet)	19	4,81	0	4 mdr.
Eksisterende stald 4 (lukkes ned)					
Småkalve	Dybstrøelse (hele arealet)	9	2,73	4 mdr.	6 mdr.
Kvier/stude	Dybstrøelse (hele arealet)	14	4,88	6 mdr.	9 mdr.
Kvier/stude	Dybstrøelse (hele arealet)	14	5,59	9 mdr.	12 mdr.
Eksisterende stald 5 (lukkes ned)					
Kvier/stude	Sengestald med fast gulv	15	8,00	12 mdr.	25 mdr.
Kvier/stude	Sengestald med fast gulv	14	9,35	25 mdr.	28 mdr.
Eksisterende stald 8 (lukkes ned)					
Kvier/stude	Dybstrøelse (hele arealet)	45	24,01	12 mdr.	25 mdr.
I alt		-	232,87	-	-

Stald nr. refererer til bilag 4.

Staldanlæg med dyrehold, alle i tung race – Ansøgt drift

Kategori	Staldsystem	Antal årsdyr	Antal DE	Alder ind / indgangsvægt	Alder ud / udgangsvægt
Eksisterende stald 1					
Malkekøer	Sengestald med fast gulv	122	162,82	-	-
Eksisterende stald 2					
Malkekøer	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl, eller ringkanal)	8	10,68	-	-
Eksisterende stald 3					
Malkekøer	Dybstrøelse (hele arealet)	3	4,00	-	-
Småkalve	Dybstrøelse (hele arealet)	25	6,33	0 mdr.	4 mdr.
Tyrekalve	Dybstrøelse (hele arealet)	80	1,05	40 kg	60 kg
Ny stald 13					
Goldkøer	Dybstrøelse (hele arealet)	17	22,69	-	-
Småkalve	Dybstrøelse (hele arealet)	13	3,94	4 mdr.	6 mdr.
Kvier/stude	Dybstrøelse (hele arealet)	18	6,27	6 mdr.	9 mdr.
Kvier/stude	Dybstrøelse (hele arealet)	101	51,34	9 mdr.	25 mdr.
Kvier/stude	Dybstrøelse (hele arealet)	7	4,56	25 mdr.	26 mdr.
Kvier/stude	Dybstrøelse (hele arealet)	6	4,06	26 mdr.	27 mdr.
I alt			277,74	-	-

Stald nr. refererer til bilag 4.

1.4 Oplysninger om opbevaringsanlæg

Eksisterende tank 1 – 1.240 m³ - (bygning 11)

Generelt

Opbevaring af husdyrgødning	Gylletanken er en Perstruptank på 1240 m ³ , bygget i betonelementer i 1989 og sidst kontrolleret i 2008. Tanken anvendes til gylle samt rengøringvand fra driftbygninger, møddingsplads samt vand fra befæstet areal til ensilage.
Nyetablering, udvidelse eller ændring	Nej

Bedste tilgængelige udbringningsteknologi

SE BAT-BILAG

Øvrige oplysninger

Opbevaringskapacitet se særskilt bilag

Eksisterende møddingsplads – 100 m³ - (bygning 19)

Generelt

Opbevaring af husdyrgødning	Fast beton areal fra omkring 1990
Nyetablering, udvidelse eller ændring	Nej

Bedste tilgængelige udbringningsteknologi

SE BAT-BILAG

Øvrige oplysninger

Dybstrøelse der ikke kan udbringes direkte fra stalde eller dybstrøelse der ikke opfylder kravet til at ligge i markstak.

Opbevaringen af dybstrøelse sker efter gældende lovgivning.

Opbevaringsanlæg

	Eksisterende gyllebeholder		Eksisterende fjerntank (Nørhedevej 24)		Eksisterende møddingsplads	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Dimension: (dybde x diameter) i m	4 x 20	4 x 20	-	-	-	-
Lagerandel: flydende i %	34	34	66	66	0	0
Lagerandel: fast i %	0	0	0	0	100	100
Lagertype: Flydende husdyrgødningsslager	ja	ja	ja	ja	nej	nej
Opbevaringskapacitet	1.240 tons	1.240 tons	2.400 tons	2.400 tons	100 tons	100 tons
Overdækning: Barriere	nej	nej	nej	nej	nej	nej
Overdækning: Fast	nej	nej	nej	nej	nej	nej

1.5 Beregninger på anlæg

Ammoniak

Generel ammoniakreduktion

Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere nødvendig reduktion for at opfylde kravet	-86,00 KgN
Emission fra stalde, der ikke er omfattet af det generelle krav	0,00 KgN
Emission fra stalde omfattet af kravet, men ingen ændring	1453,63 KgN
Emission fra stalde omfattet af kravet og med ændring	340,62 KgN
Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning	90,76 KgN
Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning	130,95 KgN

Individuel ammoniakreduktion

Samlede emission fra anlæg	2015,96 KgN/år
Meremission fra anlæg	142,60 KgN/år
Højeste merdeposition i naturområdet	0,00 KgN/Ha

Lugt

Lugtgeneregning

Staldafsnit	Område	Afstand til område	Placering 300-60 grader	Andre ejendomme med mere end 75 DE	Indgår staldafsnit i lugtberegning for område?
Stald 1 (koer)	Byzone	6731,77m	Nej	0	Nej
Stald 1 (koer)	Samlet bebyggelse	1270,10m	Nej	0	Nej
Stald 1 (koer)	Enkelt bolig	423,52m	Nej	0	Nej
Stald 2 (koer)	Byzone	6738,03m	Nej	0	Nej
Stald 2 (koer)	Samlet bebyggelse	1296,06m	Nej	0	Nej
Stald 2 (koer)	Enkelt bolig	424,11m	Nej	0	Nej
Stald 3 (småkalve 0 -4 mdr.)	Byzone	6782,65m	Nej	0	Nej
Stald 3 (småkalve 0 -4 mdr.)	Samlet bebyggelse	1256,80m	Nej	0	Nej
Stald 3 (småkalve 0 -4 mdr.)	Enkelt bolig	377,54m	Nej	0	Nej
Stald 4 (kalve)	Byzone	6742,48m	Nej	0	Nej
Stald 4 (kalve)	Samlet bebyggelse	1317,14m	Nej	0	Nej
Stald 4 (kalve)	Enkelt bolig	427,78m	Nej	0	Nej
Stald 5 (Kvier)	Byzone	6708,34m	Nej	0	Nej
Stald 5 (Kvier)	Samlet bebyggelse	1349,04m	Nej	0	Nej
Stald 5 (Kvier)	Enkelt bolig	464,34m	Nej	0	Nej
Stald 8 (kvier.)	Byzone	6724,43m	Nej	0	Nej
Stald 8 (kvier.)	Samlet bebyggelse	1374,31m	Nej	0	Nej
Stald 8 (kvier.)	Enkelt bolig	465,22m	Nej	0	Nej
(ny stald) nr. 13 på kortbilag	Byzone	6808,19m	Nej	0	Nej
(ny stald) nr. 13 på kortbilag	Samlet bebyggelse	1215,03m	Nej	0	Nej
(ny stald) nr. 13 på kortbilag	Enkelt bolig	346,83m	Nej	0	Nej

Resultat af lugtgeneberegning

Områdetype	Beregningsmodel	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Geneafstand, nudrift	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt?
Byzone	Ny	192,02 m				Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet bebyggelse	Ny	107,94 m				Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	Ny	60,72 m				Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.

1.6 Oplysninger om arealer

Grundlæggende arealinformationer

Antal DE kvæg, får og geder på bedriften inkl. DE på andre bedrifter, der afsættes grovfoder til beregnet ud fra 3000 FE/DE	256,51 DE
Er antal af andre DE udbragt på bedriften større end det for angivne antal DE kvæg, får og geder	Nej
Anvender og efterlever bedriften husdyrgødningsbek. bilag 2 jf. §28 stk. 3 om forøjet harmonital til 2,3 for visse kvægbedrifter	Nej
Er bedriften et økologisk landbrug	Ja
% af samlet areal med efterafgrøder udover PD krav	0,00%
Reduceret kvælstofnorm	100,00%

Egne og forpagtede udbringningsarealer

Navn	Ha	Drænet	JB type	Vandet	Sædskifte	Ref. sædskifte	N-kl-0	N-kl-1	N-kl-2	N-kl-3	G. vand	P-kl-0	P-kl-1	P-kl-2	P-kl-3
41-0	7,81 Ha	Nej	JB1	Ja	K4	K4	7,81 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	7,81 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
42-0	11,30 Ha	Nej	JB3	Ja	K4	K4	1,01 Ha	0,00 Ha	10,28 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	11,30 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
43-0	3,37 Ha	Nej	JB1	Ja	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	3,37 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	3,37 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
43-1	0,44 Ha	Nej	JB1	Nej	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	0,44 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,44 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
45-0	7,83 Ha	Nej	JB1	Ja	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	7,83 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	7,83 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
45-1	3,56 Ha	Nej	JB1	Nej	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	3,56 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	3,56 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
48-0	2,58 Ha	Nej	JB1	Nej	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	2,58 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,58 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
47-2	1,47 Ha	Nej	JB1	Nej	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	1,47 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,47 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
47-1	7,12 Ha	Nej	JB1	Nej	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	7,12 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	7,12 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
1	5,30 Ha	Nej	JB3	Ja	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	5,30 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,30 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
10-1	3,70 Ha	Ja	JB3	Ja	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	3,70 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	3,69 Ha	0,00 Ha	0,01 Ha	0,00 Ha
3-0	2,47 Ha	Nej	JB11	Ja	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	2,47 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,47 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
4-0	2,44 Ha	Ja	JB3	Ja	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	2,44 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,22 Ha	0,00 Ha	0,22 Ha	0,00 Ha
5-0	2,15 Ha	Nej	JB11	Ja	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	2,15 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,15 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
6-0	2,22 Ha	Nej	JB11	Ja	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	2,22 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,22 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
6-1	2,39 Ha	Nej	JB11	Ja	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	2,39 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,39 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
9-0	5,84 Ha	Nej	JB11	Ja	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	5,84 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,84 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
9-1	5,90 Ha	Nej	JB11	Ja	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	5,90 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,90 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
13-0	8,58 Ha	Nej	JB3	Ja	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	8,58 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	8,58 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
14-0	0,82 Ha	Nej	JB11	Ja	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	0,82 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,82 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha

Miljøgodkendelse af husdyrbruget med tilhørende arealer på adressen Viumgårdsvej 2, Sdr. Vium, 6893 Hemmet. September 2010

16-0	4,52 Ha	Nej	JB1	Ja	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	4,52 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,52 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
15-0	3,75 Ha	Nej	JB11	Ja	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	3,75 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	3,75 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
20-0	2,86 Ha	Nej	JB3	Ja	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	2,86 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,86 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
19-0	4,26 Ha	Nej	JB1	Ja	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	4,26 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,26 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
21-0	5,26 Ha	Nej	JB11	Ja	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	5,26 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,26 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
8-0	6,87 Ha	Nej	JB11	Ja	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	6,87 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	6,87 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
10-0	5,76 Ha	Nej	JB11	Ja	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	5,76 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,76 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha

11-0	7,73 Ha	Ja	JB3	Ja	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	7,73 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	7,71 Ha	0,00 Ha	0,02 Ha	0,00 Ha
12-1	3,07 Ha	Nej	JB3	Ja	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	3,07 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	3,07 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
12-0	4,56 Ha	Nej	JB3	Ja	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	4,56 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,56 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
22-0	4,11 Ha	Nej	JB11	Ja	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	4,11 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,11 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
23-0	4,35 Ha	Nej	JB3	Ja	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	4,35 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,35 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
2-0	1,27 Ha	Ja	JB3	Ja	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	1,27 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,04 Ha	0,00 Ha	0,23 Ha	0,00 Ha
18-0	2,63 Ha	Nej	JB1	Nej	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	2,63 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,63 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
46-1	5,43 Ha	Nej	JB1	Nej	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	5,43 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,43 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
46-3	1,19 Ha	Nej	JB1	Nej	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	1,19 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,19 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
7-0	4,52 Ha	Nej	JB1	Nej	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	4,52 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,52 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
51-0	3,67 Ha	Nej	JB1	Ja	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	3,67 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	3,67 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
52-0	2,99 Ha	Nej	JB1	Ja	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	2,99 Ha	0,00 Ha	1,42 Ha	2,99 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
53-0	2,76 Ha	Nej	JB1	Ja	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	2,76 Ha	0,00 Ha	0,18 Ha	2,76 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
54-0	2,13 Ha	Nej	JB1	Ja	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	2,13 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,13 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
55-0	5,13 Ha	Nej	JB1	Ja	K4	K4	0,00 Ha	0,00 Ha	5,13 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,13 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
Total:	176,12 Ha						8,83 Ha	0,00 Ha	167,29 Ha	0,00 Ha	1,60 Ha	175,65 Ha	0,00 Ha	0,47 Ha	0,00 Ha

De stjerne (*) markerede arealer er manuelt redigerede af ansøger til at være beliggende i andre beskyttelsesområder for fosfor, nitrat og grundvand end det fremgår af kortværket til husdyrgodkendelse.dk. Arealerne kan også redigeres manuelt til at ligge udenfor beskyttelsesområderne.

I de efterfølgende beregninger bliver arealerne som er markeret med * behandlet efter de manuelt indtastede oplysninger i arealtabellen.

Aftalearealer

Navn	Ha	Områder omfattet af N- eller P-Klasse 1-3?	Har modtageren en arealgodkendelse til modtagelse af de tilførte mængder?
P.E.A. 1-1	2,40 Ha	Ja	Nej
P.E.A. 1-0	4,51 Ha	Ja	Nej
P.E.A. 2-0	1,82 Ha	Ja	Nej
P.E.A. 3-0	2,00 Ha	Ja	Nej
P.E.A. 4-0	2,01 Ha	Ja	Nej
P.E.A. 7-1	1,72 Ha	Ja	Nej
P.E.A. 7-2	1,94 Ha	Ja	Nej
P.E.A. 7-0	11,81 Ha	Ja	Nej
P.E.A. 8-0	1,92 Ha	Ja	Nej
P.E.A. 10-0	5,05 Ha	Ja	Nej
P.E.A. 5-0	3,22 Ha	Nej	Nej
P.E.A. 6-0	2,48 Ha	Nej	Nej
P.E.A. 9-0	1,34 Ha	Nej	Nej

Samlet areal: 42,23 Ha

1.7 Oplysninger om gødning

Gødningsregnskab (Nudrift)

Produceret gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Kvæggylle	13938,12 KgN	2455,81 KgP	157,04 DE	0,00 DE
Dybstrøelse	2358,06 KgN	438,93 KgP	26,52 DE	0,00 DE
Afsat ved græsning	2830,53 KgN	487,27 KgP	31,61 DE	0,00 DE

Tilført gødningsmængde

Ingen

Afsat gødningsmængde

Ingen

Total gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Dybstrøelse	2358,06 KgN	438,93 KgP	26,52 DE	0,00 DE
Kvæggylle	13938,12 KgN	2455,81 KgP	157,04 DE	0,00 DE
Afsat ved græsning	2830,53 KgN	487,27 KgP	31,61 DE	0,00 DE

Total sum af gødningsmængde

KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
19126,71 KgN	3382,01 KgP	215,17 DE	0,00 DE

Harmonital

1,4 DE/Ha

Gødningsregnskab (Ansøgt)

Produceret gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Kvæggylle	13080,74 KgN	2262,48 KgP	144,58 DE	0,00 DE
Dybstrøelse	6800,48 KgN	1195,66 KgP	70,55 DE	0,00 DE
Afsat ved græsning	3761,80 KgN	633,71 KgP	41,21 DE	0,00 DE
Anden organisk gødning	1990,98 KgN	92,88 KgP	0,00 DE	0,00 DE

Tilført gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	2266,00 KgN	492,24 KgP	0,00 DE	22,66 DE

Afgiver:

Hjöllund Mark APS

...

CVR:31278368

Afsat gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Kvæggylle	3300,00 KgN	518,00 KgP	33,00 DE	0,00 DE

Modtager:

Bjerregårdsvej 3
6893 Hemmet

Total gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Dybstrøelse	6800,48 KgN	1195,66 KgP	70,55 DE	0,00 DE
Kvæggylle	9780,74 KgN	1744,48 KgP	111,58 DE	0,00 DE
Svinegylle	2266,00 KgN	492,24 KgP	0,00 DE	22,66 DE
Anden organisk gødning	1990,98 KgN	92,88 KgP	0,00 DE	0,00 DE
Afsat ved græsning	3761,80 KgN	633,71 KgP	41,21 DE	0,00 DE

Total sum af gødningsmængde

KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
24600,00 KgN	4158,97 KgP	223,34 DE	22,66 DE

Harmonital
1,4 DE/Ha

Fordeling af husdyrgødning

Gødning	Adresse	Kg N/år	Kg P/år	Svarende til antal DE
Produceret kvæggylle	Viumgårdsvej 2, Sdr. Vium	13.080,74	2.262,48	144,58
Produceret dybstrøelse	Viumgårdsvej 2, Sdr. Vium	6.800,48	1.195,66	70,55
Afsat ved græsning på udbringningsarealerne	Viumgårdsvej 2, Sdr. Vium	3.761,80	633,71	41,21
Anden organisk gødning *	Viumgårdsvej 2, Sdr. Vium	1.990,98 *	92,88 *	0,00
Produceret gødningsmængde	Viumgårdsvej 2, Sdr. Vium	25.634,00	4.184,73	256,34
Afsat ved græsning udenfor udbringningsarealerne	Arealer tilhørende Viumgårdsvej 2, Sdr. Vium	-	-	21,39
Tilført svinegylle	Afgiver Hjøllund Mark ApS	2.266,0	492,24	22,66
Total gødningsmængde		27.900,00	4.676,97	279,00
Afsat kvæggylle til aftalearealer	Bjerregårdsvej 3, 6893 Hemmet	3.300,00	518,00	33,00
I alt afsat til aftalearealer		3.300,00	518,00	33,00
I alt til afsætning på ejede/ forpagtede arealer	Viumgårdsvej 2, Sdr. Vium	24.600,00	4.158,97	246,00

* Det skal til gødningsberegningen bemærkes, at der i ansøgningen er tilført N uden dyreenheder, således den totale mængde ansøgte N er 140 kg N/ha efter økologireglerne. Baggrunden herfor er, at de normer for udskillelse af kvælstof af dyr, der ligger i ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk, ikke er opdateret i forhold til de nye dyreenheder.

Sammenhold med plantedirektoratets normer efter økologireglen, er der en difference på 1.990,98 kg N, som dermed er tilført som organisk gødning, uden dyreenheder, i ansøgningen for at få arealerne godkendt til 140 kg N/ha. P i kvæggyllen er også korrigeret.

Bedste tilgængelige udbringningsteknologi

SE BAT-BILAG

1.8 Beregninger på arealer

Fosforberegning

Klasser vedrørende fosforophobning	Antal ha	Før-situation	situation Efter-situation = krav
Pt < 4,0 eller udrenet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor	175,6 Ha	0,0 kg P/ha/år	-1,3 kg P/ha/år
Pt 4,0 - 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,0 Ha	0,0 kg P/ha/år	-1,3 kg P/ha/år
Lavbundsgrunde og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,5 Ha	0,0 kg P/ha/år	-1,3 kg P/ha/år
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,0 Ha	0,0 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år

Krav om P-overskud overholdt	Ja
Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet	-9,4 kgP
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift	23,6 kg P/ha/år
P-fraførsel, arealvægtet gennemsnit	25,0 kg P/ha/år
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt	-1,4 kg P/ha/år

Nitratberegning (Overfladevand)

DE reduktionsprocent	66,75%
----------------------	--------

Beregning af det maksimale dyretryk og det reelle dyretryk for ansøgt drift

DE _{max}	0,9346 DE/ha
DE _{reel}	1,4 DE/ha

Beregning af udvaskning af N via Farm-N

kgN/Ha DE _{max}	68,20 kgN/ha
kgN/Ha DE _{reel}	48,30 kgN/ha

Nitratberegning (Grundvand)

52-0	39 mg nitrat pr. liter
53-0	39 mg nitrat pr. liter

Beregning af merbelastning (Ansøgt-Nudrift)

52-0	-15 mg nitrat pr. liter
53-0	-15 mg nitrat pr. liter

1.9 Opbevaringskapacitet

Lagerregnskab og opbevaringskapacitet for Viumgårdsvej 2, Sdr. Vium, 6893 Hemmet

Dybstrøelse:

Tilknyttet besætning	Staldsystem	Antal	Gødningstype	Normprod. ton
St.r. tyrekalve, 40 - 60 kg	Dybstrøelse (hele arealet)	80	Dybstrøelse	6
St.r. årskøer, 9239 kg mælk	Dybstrøelse (hele arealet)	3	Dybstrøelse	46
St.r. årskøer, 9239 kg mælk	Dybstrøelse (hele arealet)	17	Dybstrøelse	262
St.r. årsopdr. 0-6mdr., 0 - 4 mdr.	Dybstrøelse (hele arealet)	25	Dybstrøelse	45
St.r. årsopdr. 0-6mdr., 4 - 6 mdr.	Dybstrøelse (hele arealet)	13	Dybstrøelse	28
St.r. årsopdr. 6-27mdr., 6 - 9 mdr.	Dybstrøelse (hele arealet)	18	Dybstrøelse	73
St.r. årsopdr. 6-27mdr., 9 - 25 mdr.	Dybstrøelse (hele arealet)	101	Dybstrøelse	595
St.r. årsopdr. 6-27mdr., 25 - 27 ...	Dybstrøelse (hele arealet)	13	Dybstrøelse	99

Gødningsmængder i perioden (tons)				
Startmængde				
Normproduktion				1.154
Justeret mængde				0
Opsamlet mængde				1.154

Den beregnede mængde der er angivet er beregnet ud fra at dyrene er på stald hele året. Den reelle mængde er nærmere det halve. Størsteparten af det opsamlede kan udbringes direkte i forbindelse med for- og efterårsarbejdet. Mængden der ikke opfylder kravet til at ligge i markstak dvs. fra nogle af småkalvene og kælvningsboksene vil i de perioder hvor det ikke kan udbringes direkte ligge på møddingspladsen.

Gylle:

Tilknyttet besætning	Staldsystem	Antal	Gødningstype	Normprod. ton
St.r. årskøer, 9239 kg mælk	Sengestald m. bagsk.ringkanal	8	Gylle	171
St.r. årskøer, 9239 kg mælk	Sengestald m. fast gulv	122	Gylle	2.601

Gødningsmængder i perioden (tons)				
Startmængde				
Normproduktion				2.772
Ekstra tilledning				1.810
Rengøringsvand, anlæg pr ko		600		
Afløb fra ensilageplads pr m ²		1.190		
Eks. afløb fra mødding pr m ²		20		
Justeret mængde				0
Opsamlet mængde				4.582

Der anvendes følgende til opbevaring af gylle: Gylletank på 1.240 m³ og lejet tank på minimum 2.300 m³ i alt 3.540 m³.

Der produceres ca. 2.772 m³ gylle + der er en ekstra tilledning i form af rengøringsvand og overflade vand på ca. 1.810 m³. Det giver en samlet mængde på 4.582 m³. Da ansøger som økolog har dyrene på græs i sommerhalvåret skal han som minimum have en opbevaringskapacitet på 7 mdr. hvilket svarer til 2.632 m³. Den aktuelle kapacitet i mdr. er 9,3 mdr.

2.0 BAT (Bedst tilgængelige teknik / renere teknologi)

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ansøger og dennes konsulent, i tilstrækkelig grad, har redegjort for anvendelse og generelt for opfyldelse af den bedste tilgængelige teknologi (BAT), idet beskrivelsen omfatter følgende BAT-tiltag.

BAT-redegørelse for Ejendommen Viumgårdsvej 2, 6893 Hemmet.

Management og egenkontrol

Ansøgeren er bevidst om at miljøet skal til gode ses, at der skal være en fokus på dyrevelfærd og at der ikke skal anvendes unødvendige ressourcer. (Godt landmandskab). Derfor vil ansøger i den daglige drift blandt andet have fokus på følgende:

- At medarbejderne bliver orienteres om, at ejendommen er miljøgodkendt og hvilket ansvar der dermed følger.
- At der ved kørsel med maskiner, hvor der afsættes jord/husdyrgødning på vejene bliver foretaget rengøring.
- At markdriften sker med udgangspunkt i udarbejdede mark-gødningsplaner, hvor der optimeres på fordelingen af husdyrgødning.
- At forbruget af energi og indkøbt foder registres i driftsregnskabet. Pesticider og handelsgødning er ikke aktuelt da ansøger er økolog.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger efter behov, vil ske med henblik på at minimere risikoen for tilstedeværelse af skadedyr.
- Der bliver lagt vægt på opsyn af dyrene. Blandt andet foretages der aftenrunde, så eventuelle syge dyr kan få behandling hurtigst muligt.
- Forebyggelse af uheld og driftsforstyrrelser ved alm. opmærksomhed og ved at medarbejdere i forbindelse med brug af maskiner tilser, at tingene fungerer og at afskærmningerne er i orden.

Udover ovennævnte er ansøgeren, som leverandør til Arla omfattet af kvalitetsprogrammet Arlagården

Arlagården: De fire hjørnestein som der er fokus på i Arlagården er mælkenes sammensætning, fødevarer sikkerheden, dyrevelfærd og miljøhensyn. Hjørnesteinene der for ansøger understreger nødvendigheden af god management og de krav der stilles til landmandens driftsledelse.

Beredskabsplan: Der vil blive udarbejdet en beredskabsplan, der redegør for, hvad der skal ske i forbindelse med uheld på ejendom. Beredskabsplanen vil indeholde forholdsregler i forbindelse med uheld med eventuelle kemikalier, olier, gylle og brand, samt ved strømsvigt. Eksempelvis vil der blive beskrevet hvem der skal kontaktes, deres telefonnumre, samt hvor farlige stoffer og brandslukkere er placeret.

På ejendommen føres der forskellige skriftlige opgørelser eks.

- Logbog over flydelag på gyllebeholder
- Antal dyr der flyttes til og fra ejendommen
- Antal dyr der sendes til slagt og bortskaffes til destruktion
- Regnskab der viser køb af varer eksempelvis foder, brændstof o.s.v.

Der udover sker der et løbende tilsyn af ejer og ansatte, som blandt andet består i at der:

Med faste intervaller sker en højtryksspuling af malkestald med efterfølgende tilsyn.

Energi

For at reducere forbruget af kwh. er der gjort følgende tiltag:

- Staldene 1, 2, 3 (nuværende stalde) og 13 (ny stald) er med naturlig ventilation og der er derfor ikke energiforbrug til dette.
- Der er installeret vertikal ventilator i forbindelse med malkestald, der har et lavere energiforbrug end en horisontal ventilator.
- Der anvendes vågebelysning om natten 22.00 – 6.00. svarende til ca. 10 % af fuld belysning. Ved tilstrækkeligt dagslys, er lyset slukket.
- Der er etableret varmegenvinding i forbindelse med mælkenedkølingen. Varmen anvendes til opvarmning af brugsvand i malkestald og til fodring af småkalve. Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandeanlæg, er indrettet så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.
- Ved fremtidige investering i vakuumpumpe til malkeanlægget forventes den, at blive frekvensstyret og derved reducerer energiforbruget.
- Dieselforbruget i marken forsøges begrænset ved kun at køre, når det er nødvendigt og ved at undlade færdsel på arealer, der ikke er farbare.

Vand

Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt, med henblik på dyresundhed, men også for at identificere eventuelle lækager, så de kan repareres hurtigst muligt og derved undgå unødigt spild.

Stalde

Generelt for alle staldafsnit har bedriftens ansvarlige fokus på hvilke staldsystemer der er bedst anvendelige i relation til dyrevelfærd og miljø, men selvfølgelig holdt op mod økonomien. Ligeledes følges der med i udviklingen af ny teknologi.

I ansøgt drift ville alle staldafsnit være med naturlig ventilation. En ventilationsform som sikrer et stort luftskifte og som betyder forholdsvis tørre staldgulve og lavere koncentration af ammoniak og lugt.

Eksisterende kostald (bygning 1 og 2 på kortbilag)

Stalden er etableret med sengebåse og ved de 122 af 130 køer er der fastgulv med skrabe-re på gangarealerne. Bag 8 af sengebåsene, der er placeret i tilknytning til malkestald, er der spalter på disse er der i ansøgt indregnet effekt af skrabe.

Fravalg af BAT: *Drænet gulv med hældning:* Stalden er bygget i 1999-2000 og renovering, hvor der ændres fra fast gulv uden dræn og hældning til drænet gulv, vil fra et behovskriterie, ikke være aktuelt de første 10 – 15 år. Prisen for at ændre fra fast gulv til drænet gulv vil koste minimum 385.000 kr. Derudover skal tillægges som minimum rente-udgifter og driftstab. Prisen på gulvet er beregnet ud fra en pris på 1000 kr. /m² og et gulvareal på minimum 385 m². Prisen på 1000 kr. / m², er oplyst af Byggeri og Teknik i Herning, ikke en beregnet pris for den pågældende ejendom, men hvad det normalt koster at ændre et gulv.

Omregnet til årlig omkostninger med en afskrivnings tid på 15 år. ville det overstige 1 % af de samlede produktionsomkostninger. (1 % x 122 køer x 19.756 = 24.102 kr.). Et beløb der ikke kan dække udgiften til omforandring af stalden der med en afskrivningsperiode på 15 år vil koste ca. 35.000 kr./år.

BAT-teknologi vil blive inddraget ved fremtidige renoveringer.

Forsuring: Staldens indretning gør at forsuring ikke er aktuel. På grund af økologistatus er det heller ikke aktuelt.

Rengøring: For at sikre dyrene et tørt leje vil gødning afsat i sengebåse blive skrabet ned på gangarealerne hvorfra det bliver fjernes af skrabere. Kælvningsbokse rengøres efter behov.

Eksisterende Kælvningsafdeling og Kalvestald (bygning 3 på kortbilag)

Småkalvene: Stalden er etableret med fast bund og dybstrøelse, valgt både på grund af de krav der er til opstaldning af kalve, men også på grund af dyrevelfærd.

Kælvningsafdeling: I forbindelse med malkestalden, er der etableret en kælvningsafdeling, hvor der er fast bund og hvor der strøes med halm.

Rengøring: Sker med faste intervaller. Vask af bokse vil ske efter behov.

Eksisterende stalde til ungdyr 4,5 og 8 lukkes ned

Ny stald til småkalve, kvier og goldkøer (bygning 13 på kortbilag)

Ny ungdyrstald til kvier og goldkøer (13 på Kortbilag). Stalden bliver en naturligt ventileret dybstøelsesstald. Bunden vil blive som en traditionel dybstrøelsesstald, mens facade og gavle sandsynligvis vil blive opført i træ. Baggrunden for det valgte system er, at det er godt for dyrene, at ansøger vil udføre en stor del af byggearbejdet selv og at han ved anvendelse af eget træ som det dominerende byggemateriale kan etablere byggeriet til en pris der er langt under normalt.

Rengøring: For at sikre dyrene et tørt leje vil der strøes meget med halm. Rengøring og udmugning sker efter behov.

Fravalg af 4 % gulv:

Ringkøbing-Skjern har stillet krav om, at derved beregning af ejendommens BAT-niveau, skal tages udgangspunkt i, at kvieopdræt mellem 6 og 26 mdr. skal placeres på et 4 % gulv.

Beregningen i IT-ansøgningssystemet viser, at det giver en total emission fra ejendommen på 2022,73 kg N, mens en beregning, hvor kvier går i dybstrøelse, giver en fordampning på 2204,80 kg N. dvs. effekten af de præfabrikerede gulv er = (2204,80 kg – 2022,73 kg N) 182,07 kg N om året.

(Alle kvier på dybstrøelse) Tallene er hentet fra IT-Ansøgningen

Samlede emission fra anlæg: **2204,80** kg N/år.

Meremission fra anlæg: **329,22** kg N/år.

(Alle kvier mellem 6 og 26 mdr. placeret på præfabrikeret gulv.) Tallene er hentet fra IT-Ansøgningen, beregningen er sendt som PDF-fil til kommunen.

Samlede emission fra anlæg: **2022,73** kg N/år.

Meremission fra anlæg: **166,32** kg N/år.

Kommunen kræver ikke, at det skal være et 4 % gulv, der reducerer fordampningen med 182,07 kg og i dette tilfælde kan reduktionen opnås ved, at ansøger øger andelen af dybstrøelse, der køres ud direkte til 85 % og ved, at der anvendes skrabere på spaltegulv ved de 8 køer der har sengebåse med spalter.

De 85 % er fremkommet ved, at vi har beregnet, hvor meget N der kommer fra de dyregrupper hvor dybstrøelsen med sikkerhed kan udbringes direkte.

Fravalget af 4 % gulv i ny stald er sket ud fra, at ansøger foretrækker en dybstrøelsesstald og fordi der er en stor forskel på etableringsprisen. Sengebåsestalden vil ifølge Byggeri og Teknik i Herning koste ca. 5.000 kr. mere pr. dyr end en dybstrøelsesstald. Dvs. ansøger skal betale en merpris på $133 \text{ kvier} \times 5.000 = \text{ca. } 665.000 \text{ kr.}$ Forskellen er sandsynligvis større da ansøger ved valg af dybstrøelsesstald, kan udføre en større del af arbejdet ved etablering selv.

Med en afskrivningstid på 20 år og en rente på 4 % giver de 665.000 kr. en årlig medudgift på ca. 50.000 kr. Derudover vil der være ekstra vedligeholdelsesomkostninger til skrabe anlæg og investeringen i fortank og rørføring til nuværende gylletank, hvilket ville give en ekstra årlig udgift på minimum 15.000 kr. / år.

Der vil selvfølgelig også være besparelser ved sengebåsesystemet. Halmforbruget vil være meget mindre og med høje halmpriser vil besparelsen ved at etablerer en dybstrøelsesstald frem for en sengebåsestald være noget mindre.

Hvis vi sætter prisen til halm til 50 øre* / kg og et forbrug i 210 dage på 5 kg / kvie/dag ** vil det betyde en udgift på ca. 70.000 kr. om året. Fratrækkes de 70.000 kr. merprisen ved etablering og vedligehold af sengestald, samt udgiften til snittet halm*, er forskellen mellem sengestald og dybstrøelsesstald nede på 12.600 kr.

Omkostninger til halm med kvier i sengebåse: $210 \text{ dage} \times 1 \text{ kg halm/dag} \times (50 \text{ øre/kg halm} + 13 \text{ øre / kg halm til snitning})$: i alt 17.600 kr.

Merprisen/år Sengebåsestald frem for dybstrøelsesstald

$50.000 \text{ kr.} + 15.000 \text{ kr.} + 17.600 \text{ kr.} - 70.000 \text{ kr.} = 12.600 \text{ kr.}$

Prisen / kg reduceret ammoniakfordampning

$50.000 \text{ kr.} + 15.000 \text{ kr.} - (70.000 \text{ kr.} - 17.600 \text{ kr.}) / 182,07 \text{ kg N.} = 69 \text{ kr. /kg N}$

* Prisen på halm og til snitning af halm er oplyst af driftøkonomi på Vestjysk landboforening

**Halmforbruget er vurdering i samarbejde med Kvægbrugskonsulenter og Byggeri og Teknik i Herning.

Merprisen set i forhold til produktionsomkostninger

(ca. pris for en kvie, fra 6 -25 mdr. = 3600 kr.).

$1 \% \text{ af } 133 \text{ årsopdræt} \times 3600 \text{ kr.} = 4788 \text{ kr. / år.}$

Se i lyset af ovenstående beregninger og at de 182,07 kg N kan findes ved alternative løsninger er 4 % gulvet i dybstrøelsesstalden fravalgt.

Fodring

Følgende afsnit gælder for hele besætningen.

For køer og kvier: For at have høj dyresundhed i besætningen og for at optimerer fodring / foderudnyttelsen, dvs. anvende minimal foder mængde i forhold til mælkeydelse, udarbejdes der i samarbejde med konsulent foderplaner for besætningen 2 gange årligt.

For at have det rigtige grundlag for udarbejdelse/ justering af foderplanerne, tages der analyser af grovfoderet og foderplanen afpasses grovfoderets sammensætning og kvalitet. Justeringen sker ca. 4 gange om året.

Småkalve: Fodres med mælk og tørfoder, samt hø der gives efter ædelyst (kalvenes foder sammensættes primært for at give dyrene en god start og for at forbygge sygdomme).

Fravalg af fodringstiltag: Ejendommen er økologisk og med dyrene på græs i sommerhalvåret og med en stor græsandel i foderrationen, er det meget vanskeligt at få et stabilt proteinindholdet i foderet, hvilket vil gøre det yderst vanskeligt at anvende en fodringstrategi, hvor kun tilføres et minimum af protein. Hvilket er nødvendigt, hvis proteinindholdet skal reduceres i forhold til nugældende normer.

Da der er et underskud af fosfor på ejendommen, ønsker ansøger heller ikke at reducere fosfortilførselen yderligere.

Opbevaring Husdyrgødning

- Gyllen, der produceres på ejendommen bliver oplagret i egen tank på Viumgårdsvej 2 og i lejet tank på Nørhedevej 24, der ligger i tilknytning til de forpagtede arealer.
- Ejendommens eksisterende gyllebeholder er underlagt 10-årskontrol og er under dagligt opsyn.
- Gyllebeholderen er med flydelag og der føres logbog over flydelaget. Der foretages løbende eftersyn og vedligeholdelse af gyllebeholderen.
- Gyllebeholderen kan modstå mekaniske, termiske, samt kemiske påvirkninger. Beholderens bund og vægge er tætte. Lageret tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, normalt en gang om året, og gyllen røres kun op lige før udbringningen.
- Ovenstående foranstaltninger er BAT ifølge referencedokument for bedste tilgængelige opbevaringsteknikker.

Overdækning af tanken er **fravalgt** selv om ansøger er klar over at teltdug på tanken både giver højere ammoniumindhold i gyllen, mindre regnvand til udbringning, samt reducerer den nødvendige tankkapacitet.

Fravalget skyldes både prisen på overdækning, men også fordi dannelse af flydelag sker uden problemer. Prisen på tankoverdækning af tanken ville ligge på ca. 130.000 kr.

Hvis der regnes på udgiften / kg N hvormed fordampningen bliver reduceret vurderes det heller ikke at være proportionelt med effekten. Efter at have fratrasket værdien af opsamlet N (520 kr./år), udbringning af vand (2000 kr./år) og investering i en mindre tank vil merudgiften / kg N, som fordampningen er reduceret med være ca. 120 kr./kg N.

Resultatet er beregnet ud fra gældende priser på gødning, teltoverdækninger, samt pris på udkørsel af gylle. En besparelse ved etablering af mindre tank er i denne sag ikke relevant. (Udgiften til teltoverdækning er beregnet ud fra at den holder i minimum 15 år).

"Dybstrøelsen" vil være placeret på befæstet areal og overdækket. "Saftafløb"/regnvand ledes til gylletank via fortank. Udbringningen af dybstrøelse sker efter reglerne.

Udbringning af Husdyrgødning

I forbindelse med udbringningen af husdyrgødningen, er der primært fokus på 2 områder:

1. Optimering af planteproduktionen
2. Hensyntagen overfor det omgivende miljø (naturen og naboerne).

- For at optimerer planteproduktionen, men også det omgivende miljø, afpasses tilførselen af husdyrgødningen afgrødernes behov, samt deres vækstperiode.
- Ligeledes udbringes husdyrgødningen under hensyn til de generelle regler og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige, at der tages hensyn til naboer, byområder osv.

Udbringningsteknik:

Gyllen bliver enten nedfældet, eller slangeudlagt. På græsarealer og på sortjords arealer indenfor bufferzoner vil flyde husdyrgødning altid blive nedfældet.

Dybstrøelse: Udbringning af dybstrøelse sker efter gældende regler for udbringning..

Bilag 2.

Bilag 2. Miljøvurdering for miljøgodkendelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer i det nedenstående miljø- og genepåvirkningen som følge af den ansøgte udvidelse af husdyrbruget, samt af det samlede husdyrbrug.

Nedenstående belyser endvidere, om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, som fremgår af ansøgningen, opfylder kravet om anvendelse af bedst tilgængelig teknik.

Der gøres hermed opmærksom på, at de følgende afsnit anvendes forkortelsen "§ 7 i loven", hvilket henviser til § 7 i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

2.1 Husdyrbrugets ansøgte anlæg, drift og gødningshåndtering

Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget med tilhørende arealer, med undtagelse af aftalearealer på Bjerregårdsvej 3, Sdr. Vium, 6893 Hemmet og omfatter en lovliggørelse af den udvidede dyrehold, som nedbringes og miljøgodkendes til det ansøgte dyrehold på 277,74 dyreenheder på godkendelsestidspunktet for ansøgningen, fordelt på en produktion bestående af

150 malkekøer, 38 småkalve (0-6 mdr.) 132 kvieopdræt (6-27 mdr.), samt 80 tyrekalve (40-60 kg), alle i tung race.

Derudover omfatter miljøgodkendelsen opførelse af ny ungdyrstald på ca. 1.400 m², nedlukning af ældre driftsbygninger (bygning 4, 5 og 8), samt en lovliggørelse af den udvidede ensilageplads fra 700 til 1.700 m².

Endvidere omfatter miljøgodkendelsen en redegørelse, samt en begrundet tidsbegrænsning for opførelse af den nye ungdyrstald. I henhold til § 33 i Bekendtgørelse af Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er hovedreglen, at en godkendelse skal indeholde en frist for udnyttelse af denne og at denne frist generelt ikke bør fastsættes til senere end 2 år fra godkendelsens meddelelses dato.

Jvnf. § 14 i Bekendtgørelse af Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kan en godkendelse i særlige tilfælde tidsbegrænses, som ikke bør overstige 5 år fra godkendelsens meddelelse. Dette gælder både godkendelsen som helhed, eller enkelte dele heraf, på betingelse af, at ansøgningen indeholder tilstrækkelige oplysninger om de planlagte udvidelser/ændringer, med henblik på fastsættelse af de nødvendige vilkår.

Det skal også fremgå af godkendelsen, hvorfor udnyttelsesfristen fastsættes længere (indenfor 5 år) end den generelle udnyttelsesfrist på 2 år, samt en nærmere begrundelse for tidsbegrænsningen med henblik på fastsættelse af de nødvendige vilkår således, at kommunen kan vurdere forholdene og fastsætte de nødvendige vilkår, så udvidelsen/ændringen, kan gennemføres indenfor en kortere tidshorisont.

Jvnf. bilag 1 har ansøger og dennes konsulent redegjort for det planlagte staldbyggeri, samt begrundet tidsbegrænsningen til opførelse af den nye ungdyrstald.

Den nye stald vil i stor udstrækning blive opført således, at valg af bygningsmateriale og farver vil falde i harmoni med de eksisterende bygninger og det omgivende terræn. Der er stillet vilkår om, at eksisterende beplantning (læhegn/bevoksning) omkring ejendommen og langs med den mark, hvorpå den nye ungdyrstald placeres, skal bibeholdes og ved ligeholdes, af hensyn til landskabets nuværende udseende og beplantningsstrukturer, men også af hensyn til de omkringliggende nabobeboelser, idet den afskærmende beplantning vil reducere indkikket fra de nærmeste naboer.

Eventuelle nye beplantninger skal bestå af egns-arakteristiske arter, som skal vedligeholdes. Den nye ungdyrstald opføres i tilknytning til de eksisterende driftsbygninger. Bygningsnummer, samt en detaljeret anlægsplan og beskrivelse af bygningsafsnit fremgår af bilag 4.

På baggrund af ovennævnte, samt de stillede vilkår omkring opførelse af den nye stald er det Ringkøbing-Skjern kommunes vurdering, at der kan gives en tidsfrist på 4 år for den del af projektet, der omhandler opførelse af den nye stald, jvnf. vilkår 2 og byggeprojektet skal følge den tidsplan, der er angivet i bilag 1.

Vand fra møddingsplads og ensilageplads ledes til eksisterende gyllebeholder (bygning 11) via fortank (bygning 12) og overfladevand fra befæstede arealer (hvor der ikke kommer næringsstoffer fra gylle, staldkørsel m.v.) + tagflader ledes til nedsivning, eller terræn.

Arealer

Ejendommen drives økologisk og er derfor omfattet af plantedirektoratets gældende regler for økologiske landbrugsdrifter, hvor ejendommens arealer drives efter reglerne for økologisk jordbrugsproduktion.

Husdyrbruget har i alt ca. 218 ha udbringningsarealer, hvoraf ca. 176 ha er ejede/forpagtede udbringningsarealer og husdyrtrykket på disse udbringningsarealer er, jvnf. ansøgningen 1,4 DE/ha.

De resterende ca. 42 ha udbringningsarealer er aftalearealer, som skal godkendes efter § 16 i Bekendtgørelse af Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

§ 16 aftalearealer: Der er indgået aftale om udbringning af husdyrgødning på arealer tilhørende ejendommen Bjerregårdsvej 3, Sdr. Vium, 6893 Hemmet. Dele af disse aftalearealer ligger i fosforklasse 2 og nitratklasser II og kan, som følge heraf, ikke godkendes efter § 12 i Bekendtgørelse af Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, men skal i stedet godkendes efter § 16 i samme lov.

Der skal derfor udarbejdes en § 16 arealgodkendelse af samtlige arealer, som hører under ejendommen Bjerregårdsvej 3, Sdr. Vium, 6893 Hemmet. Disse arealer godkendes derfor særskilt efter § 16 i Husdyrloven, således at beskyttelsesniveauerne for fosforoverskuddet, samt for nitratudvaskning kan overholdes.

Afgræsningsarealer: Derudover har husdyrbruget flere arealer, der udelukkende anvendes som afgræsningsarealer. Disse arealer må *ikke*, i henhold til vilkår, anvendes som udbringningsareal og må kun tilføres den husdyrgødning, der afsættes af de græssende dyr. Flere af arealerne er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Græsningsarealerne er beliggende indenfor det genoprettede "Skjern Å", dvs., at det er "nye naturområder", der i mange år har været anvendt som almindelig landbrugsjord. Ved genopretningsprojektet, blev der langs den nederste del af åen, skabt en del store søer i tilknytning til åen. Området er sammen med de tilknyttede mose- og engarealer et meget vigtigt område, især for vandfugle. For at fuglene får gavn af området som yngleområde, er det nødvendigt, at der er en lav vegetation, hvilket kan opnås ved f.eks. kreaturgræsning.

Ifølge Skov- og Naturstyrelsen vil et relativt højt græsningstryk de første mange år gavne kvaliteten af området som fugleyngleområde, således at området ikke gror til i pil, tagrør og anden høj vegetation pga. høj næringsstofbelastning i jorden og når engene oversvømmes af vand fra åen. Græsningstrykket på arealerne beregnes til 0,5 DE/ha, men da der er meget vand på arealerne er græsningstrykket noget højere.

Det er Ringkøbing-Skjern kommunes vurdering, at græsningstrykket ikke overstiger 1,4 DE/ha og det vurderes endvidere, at et græsningstryk på maksimalt 1,4 DE/ha/år på husdyrbrugets græsningsarealer ikke vil medføre en væsentlig påvirkning på naturområder

omfattet af Naturbeskyttelsens § 3, den internationale natur (Skjern Å), eller de arter, eller levesteder området er udpeget på baggrund af.

Gødningshåndtering

Oplysningerne vedrørende gødningsregnskab for ansøgte husdyrbrug, samt afsætning af gylle, er angivet i nedenstående tabel.

Gødning	Adresse	Kg N/år	Kg P/år	Svarende til antal DE
Produceret kvæggylle	Viumgårdsvej 2, Sdr. Vium	13.080,74	2.262,48	144,58
Produceret dybstrøelse	Viumgårdsvej 2, Sdr. Vium	6.800,48	1.195,66	70,55
Afsat ved græsning på udbringningsarealerne	Viumgårdsvej 2, Sdr. Vium	3.761,80	633,71	41,21
Anden organisk gødning *	Viumgårdsvej 2, Sdr. Vium	1.990,98 *	92,88 *	0,00
Produceret gødningsmængde	Viumgårdsvej 2, Sdr. Vium	25.634,00	4.184,73	256,34
Afsat ved græsning udenfor udbringningsarealerne	Arealer tilhørende Viumgårdsvej 2, Sdr. Vium	-	-	21,39
Tilført svinegylle	Afgiver Hjøllund Mark ApS	2.266,0	492,24	22,66
Total gødningsmængde		27.900,00	4.676,97	279,00
Afsat kvæggylle til aftalearealer	Bjerregårdsvej 3, 6893 Hemmet	3.300,00	518,00	33,00
I alt afsat til aftalearealer		3.300,00	518,00	33,00
I alt til afsætning på ejede/ forpagtede arealer	Viumgårdsvej 2, Sdr. Vium	24.600,00	4.158,97	246,00

* Det skal til gødningsberegningen bemærkes, at der i ansøgningen er tilført N uden dyreenheder, således den totale mængde ansøgte N er 140 kg N/ha efter økologireglerne. Baggrunden herfor er, at de normer for udskillelse af kvælstof af dyr, der ligger i ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk, ikke er opdateret i forhold til de nye dyreenheder.

Sammenhold med plantedirektoratets normer efter økologireglen, er der en difference på 1.990,98 kg N, som dermed er tilført som organisk gødning, uden dyreenheder, i ansøgningen for at få arealerne godkendt til 140 kg N/ha. P i kvæggyllen er også korrigeret.

Opbevaringsanlæg

Oplysninger vedrørende husdyrbrugets opbevaringsanlæg, er angivet i nedenstående tabel.

	Eksisterende gyllebeholder		Eksisterende fjern tank (Nørhedevej 24)		Eksisterende møddingsplads	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Dimension: (dybde x diameter) i m	4 x 20	4 x 20	-	-	Areal -	Areal -
Lagerandel: flydende i %	34	34	66	66	0	0
Lagerandel: fast i %	0	0	0	0	100	100
Lagertype: Flydende husdyrgødningslager	ja	ja	ja	ja	nej	nej
Opbevaringskapacitet	1.240 tons	1.240 tons	2.400 tons	2.400 tons	100 tons	100 tons
Overdækning: Barriere	nej	nej	nej	nej	nej	nej
Overdækning: Fast	nej	nej	nej	nej	nej	nej

I bilag 1 afsnit 1.9 har ansøger og dennes konsulent beregnet husdyrbrugets samlede mængde produceret dybstrøelse til ca. 1.154 tons ud fra, at dyrene er på stald hele året og idet dyrene er udegående i sommerhalvåret, er den reelle mængde ca. kun det halve. I den ansøgte produktion, er andel af dybstrøelse, der køres direkte ud fra stald til mark og nedpløjes, beregnet til 85 % og en mindre del opbevares på møddingspladsen.

Som vist i ovenstående tabel er der en samlet opbevaringskapacitet i de 2 gyllebeholder (den ene fjern tank) på i alt 3.540 m³ og en møddingsplads med en opbevaringskapacitet på ca. 100 tons. Der er beregnet en samlet produktionsmængde flydende husdyrgødning på ca. 4.582 m³ og den samlede mængde der er angivet, er beregnet ud fra, at dyrene er på stald hele året.

Idet husdyrbruget drives økologisk, hvor dyrene er udegående i sommerhalvåret, er kravet til opbevaringskapaciteten minimum 7 måneder, hvilket svarer til 2.632 m³ husdyrgødning. Den aktuelle kapacitet, svarer ca. til 9,3 måneder og der foreligger en erklæring fra ansøger og dennes konsulent om, at den tilstrækkelige kapacitet for ansøgte husdyrbrug opfylder behovet. jvnf. bilag 1 afsnit 1.9

På baggrund af ovennævnte og under forudsætning af, at det stillede vilkår om minimum 85 % af dybstrøelsen fra husdyrbruget skal køres direkte ud fra stald til mark og nedpløjes, samt det stillede vilkår om minimum 7 måneders opbevaringskapacitet, overholdes i den fremtidige drift, vurderes husdyrbrugets opbevaringskapacitet, at være tilstrækkelig.

De miljømæssige konsekvenser, som følge af ammoniak, lugt, kvælstof og fosfor fra husdyrbruget ejede/forpagtede udbringningsarealer er nærmere beskrevet og vurderet i nedenstående afsnit.

Der gøres hermed opmærksom på, at de følgende afsnit anvendes forkortelsen "Husdyrloven", hvilket henviser til Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

2.2 Beliggenhed og planmæssige forhold

2.2.1 Generelle afstandskrav

Alle lovpligtige afstandskrav, jvnf. §§ 6 og 8 i Husdyrloven, er ifølge ansøgningens oplysninger overholdt, med undtagelse af det lovpligtige afstandskrav fra den eksisterende ensilageplads til markvandsboringen, samt det lovpligtige afstandskrav fra den nye stald til privat fællesvej.

Dispensation

Etablering af den nye stald: Vejafdelingen i Ringkøbing-Skjern kommune, har intet at indvende imod den ansøgte placering af den nye ungdyrstald ca. 9 meter fra privat fællesvej.

På baggrund af ovennævnte høringssvar, samt de stillede vilkår meddeler Ringkøbing-Skjern kommune hermed dispensation til opførelse af den nye stald 9 meter fra privat fællesvej i henhold til § 9, stk. 3 i Husdyrloven.

Markvandsboring: Ansøgning om dispensation til den eksisterende ensilageplads, der er placeret tæt på markvandsboringen er under behandling og det er kommunens forventning, at der kan gives en dispensation fra afstandskravet mellem den eksisterende ensilageplads og markvandsboringen.

I så fald vil der blive stillet vilkår om, at der skal udføres en gennemgang af boringens overbygning, så det sikres, at overbygningen er i overensstemmelse med gældende regler. Gennemgangen skal i så fald udføres af en autoriseret brøndborer.

Ringkøbing-Skjern Kommune er ikke i besiddelse af oplysninger, der kan begrunde, at der skal stilles skærpende afstandskrav i forhold til dem, loven foreskriver i § 6 og § 8.

På baggrund af, at de lovpligtige afstandskrav er overholdt, med undtagelse af afstandskrav til privat fællesvej, der meddeles dispensation til, samt de stillede vilkår, vurderes anlægget derfor placeringsmæssigt ikke at give væsentlige gener for omgivelserne, eller væsentlig risiko for forurening.

2.2.2 Beskyttelseslinjer

Husdyrbrugets anlæg ligger udenfor beskyttelseslinjer for klitfredede arealer, strand, søer, åer, skove, fortidsminder og kirker. Anlægget ligger endvidere udenfor kystnærhedszone. Dog ligger en mindre del af husdyrbrugets udbringningsarealer indenfor skovbyggelinjen, samt indenfor åbeskyttelseslinjen til det beskyttede vandløb Hemmet Bæk. I henhold til naturbeskyttelsesloven, er landbrugsmæssig drift tilladt indenfor skovbyggelinjen og drifts-

bygninger, der er nødvendige for jordbrugserhvervet, er undtaget fra denne bestemmelse og indenfor åbeskyttelseslinjen er der generelt tale om forbud mod ændringer, hvor åbeskyttelseslinjen har til formål, at sikre åer som værdifulde landskabselementer og som levesteder og spredningskorridor for plante- og dyreliv.

Landbrugsmæssig drift er tilladt bortset fra tilplantning med juletræer, frugttræer o.lign. Forbuddet gælder ikke driftsbygninger, der er nødvendige for jordbrugserhvervet.

På baggrund af ovenstående og eftersom der ikke etableres bebyggelse, eller ændres væsentligt i anvendelsen og dyrkningen af arealerne indenfor nævnte beskyttelseslinjer, er det vurderet, at husdyrbrugets anlæg og driften af udbringningsarealerne ikke er i modstrid med de hensyn, der skal tages i forhold til ovennævnte emner.

2.2.3 Kulturmiljø

Området indeholder omkring anlægget, iht. Regionplan 2005, ikke et særlig værdifuldt kulturmiljø. Der er ingen fredede arealer på husdyrbrugets ejede/forpagtede udbringningsarealer, dog grænser det sydligste areal ved Skjern Å op til et fredet areal, der er udpeget som EF-habitatområdet Skjern Å.

Dog indeholder området flere kulturhistoriske interesseområder, bl.a. "Viumgård Hovedgård", hvor husdyrbrugets anlæg, samt dele af ejede/forpagtede udbringningsarealer er beliggende indenfor.

Ejendommen er en gammel hovedgård og de gamle driftsbygninger og ny maskinhus er bygget sådan op, at de tilsammen med stuehuset, danner en firlænget gård. I 1990-erne blev der nord for de eksisterende bygninger bygget en ny kostald. Den nye ungdyrstald opføres i tilknytning til det eksisterende anlæg, således at der skabes en sammenhæng mellem nye og gamle bygninger. Jvnf. Regionplan 2005 er målet, at kulturhistorisk særpræg bevares. Nye anlæg og bebyggelse skal tilstræbes udformet og placeret således, at der ikke sker en forringelse af oplevelsen, eller kvaliteten af de bærende kulturhistoriske værdier.

På baggrund af ovenstående er det kommunens vurdering, at det samlede bygningsanlæg, herunder det nye anlægsbyggeri, vil fremstå som en driftsmæssig og sammenhængende enhed i forhold til de eksisterende bygninger. Desuden vurderer kommunen, at det ansøgte projekt ikke er i modstrid med ønsket om, at bevare de kulturhistoriske interesseområder, der er beskrevet i Regionplanen 2005. Ovennævnte vurdering er baseret på, at de stillede vilkår omkring det nye staldbyggeri mht. beliggenhed, valg af farver og materialer efterleves.

Derudover ligger en mindre del af udbringningsarealerne indenfor det kulturhistoriske interesseområde "Galgebjerg, Sdr. Vium", samt indenfor det kulturhistoriske interesseområde "Lyne Kirke med omgivelser", hvor nogle af de ejede/forpagtede udbringningsarealer ligger indenfor de såkaldte kirkeaftaleområder omkring Lyne Kirke. Såfremt der foretages byggeri indenfor disse såkaldte kirkeaftaleområder, skal de kirkelige myndigheder kontaktes og i henhold til Regionplanen 2005 må der ikke foretages ændringer, således at der sker en forringelse af de historiske kulturværdier, der ligger til grund for områdets status.

Det vurderes endvidere, idet der ikke inddrages jord, som ikke hidtidigt har været anvendt som udbringningsareal, eller bygges på arealerne beliggende indenfor de øvrige kulturhistoriske interesseområder, at driften af husdyrbruget med tilhørende ejede/forpagtede arealer ikke vil påvirke de øvrige kulturhistoriske interesseområder væsentligt.

På husdyrbrugets ejede/forpagtede arealer ligger der beskyttede diger efter Museumloven § 29a, Der gøres opmærksom på, at digerne ikke må ændres, eller fjernes uden tilladelse fra Ringkøbing-Skjern Kommune. Der findes gravhøje på, eller ved husdyrbrugets ejede/forpagtede udbringningsarealer og der gøres hermed opmærksom på, at der i henhold til § 29 f i Museumsloven *ikke* må foretages jordbehandling, gødes, eller plantes (herunder også juletræer og lignende) på gravhøje og inden for en afstand af 2 m fra dem.

Jf. § 18 i Lov om naturbeskyttelse må der endvidere ikke etableres ny beplantning, eller foretages lignende ændringer i tilstanden af arealet inden for 100 m afstand fra gravhøje, medmindre Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler dispensation hertil.

2.2.4 Placering i landskabet

Landskabelige hensyn

Jvnf. Regionplan 2005 ligger husdyrbrugets anlæg, herunder opførelse af ny ungdyrstald, samt tilhørende ejede/forpagtede udbringningsarealer udenfor områder, der i Regionplanen er udpeget som landskabeligt interesseområder, samt forstyrrede landskaber, eller værdifulde geologiske områder, hvor der i særlig grad skal tages hensyn til de landskabelige værdier, man kan få af landskabet. Det nærmeste landskabelige interesseområde ligger ca. 2,5 km fra anlægget.

Landskabsbeskrivelse

Landskabet omkring ejendommen er et åbent landbrugsland, med spredt bebyggelse og beplantning, hvor læhegn adskiller marker og den spredte bebyggelse i området ligger i forbindelse med eksisterende beplantninger. Omkring anlægget er læhegnene nord-sydgående, hvilket betyder, at der er spredte udsigts- indsigtslinjer i landskabet.

Ejendommen er delvist skjult af læhegn mod vest og øst, samt bevoksning ved indkørslen, hvilket reducerer indkikket fra de nærmeste naboer. Ejendommen med tilhørende ejede/forpagtede arealer ligger i landskabstypen overgangs-landskab, som er landskaber på grænsen mellem to forskellige landskabstyper. Det er overvejende en sårbar og følsom landskabstype og er derfor, som udgangspunkt, principielt uegnet for nyplacering og udbygning af store landbrug.

Anlæg, byggeri og udenomsarealer

Synligheden fra afstand er særlig vigtig i en sårbar og følsom landskabstype. I forhold til de landskabelige forhold er det vigtigt, at vurdere størrelse, farver, beplantning og forholdet til det omgivende landskab.

Oversigt over størrelse og udseende af nuværende og ansøgt bygningsmasse:

	Grundplan (m²) Nudrift	Grundplan (m²) Ansøgt	Højde (m) over terræn	Taghældning	Bygningsmateriale og farver
Eks. kostald (bygning 1-3)	2050	2050	7	20 grader	Røde stålplader med grå eternittag
Ældre drifts- bygninger (bygning 4-8)	1700	1040	7-7,5	40-45 grader	Røde mursten og grå eternittag
Ny kostald	-	1400	8	20	Facade enten af træ, eller stålplader og tag af grå eternit
Eksisterende maskinhus	685	685	8	20	Røde sten og gråsort eternittag
Eksisterende gylletank	310	310	-	-	Grå betonelementer

Ny ungdyrstald og den udvidede ensilageplads

Den nye ungdyrstald og den udvidede ensilageplads overholder gældende afstandskrav, jvnf. § 6 og er ikke beliggende indenfor bygge- og beskyttelseslinjer jvnf. Regionplan 2005 (Ringkøbing-Skjern Kommuneplan 2009-2011). Det nye byggeri etableres i tilknytning til det eksisterende anlæg, jvnf. bilag 4.

Jvnf. ovenstående tabel, skabes der sammenhæng mellem nye og gamle bygninger, ved at arbejde med en gennemgående farveholdning og materialevalg. For at fremme byggeriets indpasning i landskabet stilles vilkår til et afdæmpet valg af farvenuance, samt opførelse i ikke reflekterende materialer.

Alternative muligheder for placering og udformning af staldanlægget er overvejet og den ansøgte placering og udformning er fundet mest hensigtsmæssig i forhold til bl.a. de logistiske forhold på ejendommen, samt udseendet af husdyrbrugets øvrige driftsbygninger.

Beplantning

Beplantning udgør et betydningsfuldt element ved at relatere et bygningsanlæg til landskabet og visuelt binde det til jordoverfalden og skabe et harmonisk anlæg. Især beplantningen op til og omkring bygningerne har betydning for helhedsbilledet i forhold til omgivelser og landskabet. Sammen med stillingtagen til materialer og farver er beplantning vigtigt for staldanlægs miljø ude og inde, samt for den visuelle opfattelse af byggeriet i sig selv og i tilknytning til dets omgivelser.

Idet den nye stald opføres med naturlig ventilation kan en massiv beplantning/læhegn tæt på staldens lange facade være uhensigtsmæssig for den naturlige ventilation i stalden og dermed for staldens indeklima. På baggrund af ejendommens beliggenhed og nuværende beplantning, samt af hensyn til landskabets nuværende udseende og beplantningsstrukturer omkring husdyrbrugets anlæg, er der stillet vilkår om, at eksisterende beplantningselementer (nord-sydgående læhegn), der adskiller marker omkring ejendommen og den nye stald, samt slørende beplantning omkring anlægget, skal bibeholdes og vedligeholdes.

Karakteren af den nye stald er pga. valg af åben arkitektur med gardiner, eller lignende i facader noget transparent overfor lys. På baggrund af staldenes placering, samt eksisterende beplantning/læhegn mod øst, er det vurderet, at belysningen fra stalden ikke forventes at medføre væsentlige gener for de nærmeste naboer og de omkringboende.

Byggeri/arealer indenfor beskyttelseslinjer nævnt NBL kapitel 2

Husdyrbrugets anlæg, herunder nyanlæg ligger udenfor fredninger, strand-, klit-, skov-, sø-, å- og fortidsmindebeskyttelsen. Dog ligger dele af husdyrbrugets udbringningsarealer indenfor skovbygge- og åbeskyttelseslinjen.

Ifølge Lov om Naturbeskyttelse § 17 må der ikke placeres bebyggelse o.lign indenfor 300 m fra skove. Skovbyggelinjens formål er at sikre det fri udsyn til skoven og bevare skovbrynerne, som værdifulde levesteder for plante- og dyrelivet. Driftsbygninger, der er nødvendige for jordbrugserhvervet er undtaget fra denne bestemmelse.

Ifølge Lov om Naturbeskyttelse § 16 må der ikke placeres bebyggelse o.lign. eller foretages beplantning eller ændringer i terrænet inden for en afstand af 150 m fra beskyttede søer og åer. Formålet er, at sikre åer og søer som værdifulde landskabselementer og som levesteder og spredningskorridorer for plante- og dyreliv. Landbrugsmæssig drift er tilladt bortset fra tilplantning med juletræer, frugtræer o.lign. Forbuddet gælder ikke driftsbygninger, der er nødvendige for jordbrugserhvervet.

Eftersom der ikke etableres bebyggelse, eller ændres væsentligt i anvendelsen og dyrkningen af arealerne indenfor skovbygge- og åbeskyttelseslinjen vil den fremtidige arealdrift ikke være i konflikt med ovennævnte beskyttelseslinje

Samlet vurdering: På baggrund af ovenstående er det kommunens vurdering, at det samlede bygningsanlæg – efter udbygningen – vil fremstå som en driftsmæssig og sammenhængende enhed både i forhold til de eksisterende bygninger og med en klar afgrænsning til det omgivende landskab. Desuden vurderer kommunen, at ansøgte beliggenhed og udformning vil være den mest hensigtsmæssige.

Det vurderes endvidere, at det ansøgte husdyrbrug ikke er i modstrid med ønsket om at beskytte de landskabelige hensyn, der er beskrevet i kommuneplanens retningslinjer for udviklingen af Ringkøbing-Skjern Kommune. Husdyrbruget vurderes således, hverken skæmme landskabet, have synlige langtrækkende konsekvenser for landskabet, eller på anden vis påvirke de landskabelige værdier væsentligt, under forudsætning af, at den visu-

elle påvirkning, det nye staldbyggeri mv. har på omgivelserne, tilgodeses, når vilkår om beliggenhed, farver og materialer efterleves.

2.2.5 Kommuneplanrammer

En mindre del af husdyrbrugets udbringningsarealer ligger indenfor et rammeområde udlagt til "Vindmølleområde Hemmet", i henhold til tillæg nr. 100 til kommunenplanerne for de fem tidligere kommuner (Temaplan for Vindmøller i Ringkøbing-Skjern kommune, april 2009). I henhold til kommuneplanen må der ikke foretages ændringer, således at der sker en forringelse af de planmæssige forhold, der ligger til grund for områdets status.

På baggrund af ovennævnte og idet der ikke bygges på disse arealer, samt at der ikke indruges jord, som ikke hidtidigt har været anvendt som udbringningsareal, er det derfor vurderet, at disse udbringningsarealer ikke vil forringe de planmæssige forhold, der ligger til grund for områdets bestemmelser.

På dette grundlag er det endvidere vurderet, at udbringningsarealernes fremtidige drift ikke vil være i modstrid med retningslinjernes i ovennævnte kommuneplan, samt at det er vurderet, at det ansøgte projekt ikke vil have en negativ påvirkning af områdets status.

2.3 Indretning og drift

Der er stillet vilkår om, at antallet af dyreenheder som gennemsnit pr. år, maksimalt må være 277,74 DE, samt med en maksimal forskydning på +/-10 % i de enkelte dyregrupper.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at en eventuel forskydning indenfor de enkelte dyregrupper i henhold til vilkår, er foreneligt med hensynet til beskyttelse af omgivelserne mod væsentlige gener fra husdyrbruget.

2.3.1 BAT – bedste tilgængelige teknik

Formålet med Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er, at medvirke til at værne om natur, miljø og landskab, så udviklingen af husdyrproduktionen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskers livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet.

Forebyggelse og begrænsning af forurening skal først og fremmest ske ved anvendelse af bedst tilgængelig teknik, herunder renere teknologi, dvs., eks. mindre forurenende anlæg, processer og råvarer. BAT er at betragte som en generel ikke stedbunden branchenorm. Dette betyder, at særlige følsomme, eller for den sags skyld robuste omgivelser ikke har indflydelse på niveauet ved fastlæggelse af BAT.

Ansøger og dennes konsulent har redegjort for anvendelse af den bedste tilgængelige teknologi (BAT), som er nærmere beskrevet i bilag 1 punkt 2.0.

Ringkøbing-Skjern Kommunes BAT-vurdering

Vurdering af følgende BAT-niveauer for dette projekt.

Staldindretning

I projektet opføres en ny ungdyrstald (bygning 13) med naturligt ventileret dybstrøelsesstald. Bunden vil blive som en traditionel dybstrøelsesstald.

Eksisterende kostalde (bygning 1 og 2): Er etableret med sengebåse og ved de 122 af 130 køer er der fast gulv med skrabere på gangarealerne. Bag 8 af sengebåsene, der er placeret i tilknytning til malkestald, er der spalter, hvor der i ansøgt er indregnet effekt af skrabere. Staldene er bygget i 1999-2000 og staldens gulvsystem fremstår som næsten nyt. Derfor er der ikke behov for renovering de første 10-15 år.

Der er sat vilkår om, at stald 1 og 2 ved næste gennemgribende renovering skal opfylde kommunens krav til BAT og tidspunktet for den næste renovering skal fastsættes ved næste revurdering af miljøgodkendelsen.

Eksisterende kalvestald (bygning 3): Er etableret med fast bund og dybstrøelse. Stalden er bygget i 1999-2000 og staldens gulvsystem fremstår som næsten nyt. Derfor er der ikke behov for renovering de første 10-15 år.

Der er sat vilkår om, at stald 3 ved næste gennemgribende renovering skal opfylde kommunens krav til BAT og tidspunktet for den næste renovering skal fastsættes ved næste revurdering af miljøgodkendelsen.

Eksisterende stalde (bygning 4, 5 og 8): Lukkes ned i den fremtidige drift.

Kommunen vurderer på baggrund heraf, at tiltagene i staldene samlet lever op til BAT-niveauet for husdyrbruget, under forudsætning af, at fastsatte vilkår omkring BAT for eksisterende stalde efterkommes ved næste gennemgribende renovering.

Management

Som leverandør til Arla, er ansøger omfattet af kvalitetsprogrammet "Arlagården" og de fire hjørneste i "Arlagården" som der er fokus på, er mælkens sammensætning, fødevareresikkerheden, dyrevelfærd og miljøhensyn. Hjørneste, der for ansøger understreger nødvendigheden af god management og de krav der stilles til landmandens driftsledelse.

Derfor er ansøgeren bevidst om, at miljøet skal tilgodeses og at der skal være fokus på dyrevelfærd, samt at der ikke anvendes unødvendige ressourcer. Bl.a. er alle staldafsnit med naturlig ventilation, som sikrer et stort luftskifte og som betyder forholdsvis tørre staldgulve og lavere koncentration af ammoniak og lugt.

I projektet lægges derfor hovedvægten på uddannelse af medarbejderne, forbrugsregistreringer i driftsregnskabet, jævnlig rengøring i og omkring bygninger og på veje, samt udarbejdelse af beredskabsplan.

Kommunen vurderer, at tiltagene lever op til det BAT-niveau, som herved fastlægges for dette projekt.

Foder

I projektet lægges hovedvægten på analyser af grovfoder, så foderplanen kan afpasses grovfoderets sammensætning. Opbevaring af ensilage følger husdyrgødningsbekendtgørelsens regler og ensilage opbevares ikke i nærheden af ammoniakfølsomme naturområder.

Kommunen vurderer, at tiltagene lever op til BAT-niveauet for ejendommen.

Forbrug af energi og vand

I projektet lægges vægt på at reducere vand- og energiforbruget ved naturlig ventilation, dagslysstyring, genbrug af vaskevand fra malkeanlægget til rengøring af stald, samt hurtig reparation af lækager i drikkevandsinstallationerne.

Kommunen vurderer, at det ansøgte projekt udføres med en tidssvarende teknologi og det vurderes at tiltagene lever op til det BAT-niveau, som herved fastlægges for dette projekt.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning

I projektet lægges vægt på, at flydelaget kontrolleres jævnligt, der føres logbog og tanken er tilmeldt den 10-årige beholderkontrol for at sikre tæthed og stabilitet. Opbevaring af fast gødning følger husdyrgødningsbekendtgørelsens regler og dybstrøelse opbevares ikke i nærheden af ammoniakfølsomme naturområder. På husdyrbruget er der en tilstrækkelig opbevaringskapacitet svarende til 9,4 måneder. Kravet er minimum 7 måneder.

Kommunen anser ovenstående foranstaltninger for værende BAT, samt at man tager højde for det daglige opsyn med gylletanken og at lageret tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse.

Kommunen vurderer, at ansøgte projekt lever op til husdyrbekendtgørelsens krav og det vurderes at tiltagene lever op til det BAT-niveau, som herved fastlægges for dette projekt.

Udbringning af husdyrgødning

I projektet lægges vægt på, at der udarbejdes en detaljeret gødningsplan, så udbringningen tilpasses afgrødernes behov. Udbringning foretages ved nedfældning på sort jord og i græsmarker og finder hovedsageligt sted på hverdage og under vindforhold, der ikke generer naboerne. Udbringningen følger desuden husdyrgødningsbekendtgørelsens krav.

Kommunen anser det for værende BAT, at man tager højde for udbringningsarealernes fysiske karakter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Dvs., eks. jordtype, struktur og hældning, samt forhold som regn, vanding og sædskifte. Der er stillet vilkår om, at udbringning af husdyrgødning ikke må foretages på frossen, vandmættet, oversvømmet, eller snedækket jord, samt forud for varsling om kraftig regn/ nedbør. Vilkåret er stillet for at reducere unødigt forurening af vandmiljøet.

Kommunen vurderer, at ansøgte projekt lever op til husdyrbekendtgørelsens krav og det er kommunens vurdering at ovennævnte tiltag lever op til det BAT-niveau, som herved fastlægges for dette projekt.

Alternativer og fravalg af BAT

I de eksisterende stalde (bygning 1,2 og 3) har ansøger valgt at bibeholde det eksisterende staldsystem, da staldene endnu ikke er nedslidte.

Derfor er BAT, *drænet gulv med hældning*, fravalgt ud fra, et behovskriterie, idet renovering ikke vil være aktuelt de første 10-15 år.

Alternativer: Den nye stald (bygning 13) har ansøger valgt, at opføre som et traditionel dybstrølesstald og naturlig ventilation og for at leve op til kommunens BAT-krav, har ansøger og dennes konsulent foretaget en beregning i IT-ansøgningssystemet (der henvises til skema nr. 19044), hvor beregningen viser, at BAT-niveauet skal reduceres med ca. 182,07 kg N i forhold til kommunens BAT-niveau.

For at opfylde kommunens BAT-krav har ansøger og dennes konsulent valgt, at øge andelen af dybstrøelse, der køres ud direkte, til 85 %, samt ved at der anvendes skraber på spaltegulv ved de 8 køer, der har sengebåse med spalter (stald 1 og 2).

Fravalgt af BAT: Fravalget af 4 % gulv i ny stald, er sket ud fra etableringsprisen i forhold til etablering af dybstrølesstald og overdækning af eksisterende gylletanke er fravalgt, idet den reducerede ammoniakfordampning ikke vil være proportionelt med effekten. Foder-tiltag er også fravalgt, som skyldes vanskelighed ved anvendelse af foderstrategi idet husdyrbruget har en stor græsandel i foderrationen.

På baggrund af ovennævnte, er det kommunens vurdering, at alternativet og fravalget af ovennævnte BAT tiltag er velbegrundet, eftersom der ikke er proportionalitet mellem udgift og reduceret ammoniak for ansøgte husdyrbrug.

Vurderingen er begrundet i, at der er sat vilkår om, at husdyrbruget ved næste gennemgribende renovering skal leve op til kommunens krav til BAT, samt vilkår om, at tidspunktet for den næste renovering skal fastsættes ved næste revurdering af miljøgodkendelsen.

Konkluderende vurdering af BAT

Jvnf. ovenstående har ansøger og dennes konsulent angivet hvilke former for tiltag, der vil blive taget, for at indføre den bedst tilgængelige teknik (BAT) og renere teknologi i forbindelse med driften af husdyrbruget og ved fremtidige ændringer.

Det vurderes på baggrund af BAT-redegørelse, som er nærmere beskrevet i bilag 1, punkt 2.0 og generelt for opfyldelse af BAT inden for management, staldteknologi, foder, energi- og vandforbrug, samt opbevaring/behandling og udbringning af husdyrgødning, at husdyrbrugets konkrete anvendelse af BAT lever op til det Ringkøbing-Skjern Kommune anser som værende BAT-standard for et husdyrbrug af denne størrelse og dyresammensætning. Samtidig vurderes det, at ansøger har redegjort i tilstrækkelig grad for de alternativer, som har været overvejet i ansøgningen, samt begrundet fravalg af BAT.

Endvidere vurderes det, at husdyrbruget har truffet foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved at anvende bedst tilgængelig teknik, ud fra de kriterier, som kommunen har lagt til grund for denne miljøgodkendelse.

Derudover er det kommunens vurdering, på baggrund af ovenstående, at husdyrbruget har truffet foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved at anvende bedst tilgængelig teknik, under forudsætning af, at fastsatte vilkår omkring BAT for eksisterende stalde efterkommes ved næste gennemgribende renovering.

2.3.2 Håndtering af regnvand og spildevand

Husdyrbrugets vand fra møddingsplads og ensilageplads ledes til den eksisterende gyllebeholder (bygning 11) via fortank (bygning 12) og overfladevand fra befæstede arealer (hvor der ikke kommer næringsstoffer fra gylle, staldkørsel m.v.) + tagflader ledes til nedsivning, eller terræn. Der er stillet vilkår om, at vask af landbrugsmaskiner og redskaber skal ske på vaskeplads med afløb til opsamlingslager, eller alternativt ske i marken. Der er endvidere stillet vilkår om, at overfladevand fra befæstede arealer, hvor der forekommer næringsstoffer fra gylle, staldkørsel m.v. skal afledes til opsamlingstank.

Det er vurderet, at generel lovgivning, samt vilkår i miljøgodkendelsen tager tilstrækkelig hånd om husdyrbruget håndtering af regnvand og spildevand, således det ikke påvirker omgivelserne væsentligt.

2.3.3 Medicin, olie og brændstof

Der er stillet vilkår om opbevaring af brændstof, fyringsolie og medicin.

Det vurderes, at de stillede vilkår, samt generel lovgivning er tilstrækkelig til at beskytte omgivelserne mod væsentlige påvirkninger som følge af husdyrbrugets anvendelse af fyringsolie og brændstof.

2.3.4 Håndtering og opbevaring af affald og døde dyr

Der er stillet vilkår om håndtering og opbevaring af affald og døde dyr.

Det vurderes, på baggrund af redegørelsen fra ansøger, samt vilkår i miljøgodkendelsen, at håndteringen og opbevaring af affald fra husdyrbruget vil ske under hensyntagen til omgivelserne.

2.3.5 Håndtering af unormale driftssituationer, eller uheld

I forbindelse med denne miljøgodkendelse udarbejdes der en beredskabsplan, der beskriver, hvorledes der skal reageres i unormale driftssituationer og i tilfælde af uheld med eks. gylle. Der er stillet vilkår om, at beredskabsplanen til en hver tid skal være ajourført.

Det vurderes, at udarbejdelse af en beredskabsplan tilskynder ansøger i, at gennemgå be-driften og foretage en risikovurdering af, om der skal ændres i drift, eller indretning, således at risikoen for uheld minimeres, samt at omfanget af skaden ved uheld reduceres.

2.4 Begrænsning af eventuelle gener for naboer

2.4.1 Lugt

Lugtgenafstande, hvor der kan forventes væsentlig lugtgener er, ifølge ansøgningen, følgende efter Ny Beregningsmodel:

	Faktuel afstand fra eksisterende stalde/ny stald	Beregnet geneafstand
Til byzone (Nørre Nebel, Varde kommune)	> 6,7 km / > 6,8 km	ca. 192 meter
Til nærmeste samlet bebyggelse (Sdr. Vium)	> 1,2 km / > 1,2 km	ca. 107 meter
Til nærmeste enkelt beboelse uden landbrugspligt	> 361 meter / > 345 meter	ca. 61 meter

Nærmeste enkelt beboelse (uden landbrugspligt) er beliggende mere end 300 meter fra nærmeste staldanlæg.

Jvnf. ovennævnte beregninger, er lugtkriteriet for geneafstanden for anlægget overholdt, idet der ikke ligger nabobeboelser/samlet bebyggelse/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand og jvnf. kommuneplanen er der ikke planlagt fremtidig byzone-, eller sommerhusområder indenfor de beregnede geneafstande fra husdyrbruget. Beregningerne af lugtemissionen viser altså, at geneafstandene fra staldanlægget er mindre end de faktuelle afstande til byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig (uden landbrugspligt).

Idet beregningerne af lugtemissionen viser, at geneafstandene fra staldanlægget er mindre end de faktuelle afstande, vurderes det, at ansøgte husdyrudvidelse ikke vil medføre væsentlige forøgede lugtgener for naboer og andre omkringboende.

Endvidere vurderes det, på baggrund af ovennævnte beregninger, at risikoen for forurening, eller væsentlige gener fra ansøgte husdyrbrug vil være begrænset og det vurderes, at husdyrbruget i fremtiden vil blive drevet på en sådan måde, at hensynet til naboer og andre tilgodeses for så vidt angår lugtgener.

I vurderingen er der bl.a. lagt vægt på de stillede vilkår omkring forebyggelse af lugtgener, samt at der kan kræves undersøgelse, hvis det skønnes, at lugtgener i omgivelserne er større end det kunne forventes ud fra grundlaget for miljøvurderingen.

2.4.2 Støj

Støjklender fra husdyrbruget udgøres primært af til- og frakørsel til ejendommen i forbindelse med blanding af foder, indblæsning af kraftfoder, samt ved gyllekørsel og ensilering. En detaljeret beskrivelse af husdyrbrugets støjklender fremgår af bilag 1. Ansøger har oplyst, at støj fra husdyrbrugets animalske produktion ikke vil være til gene for de omkringboende.

For at tilgode de nærmeste naboer og de omkringboende mht. støjgener i forbindelse med husdyrbrugets drift, er der stillet vilkår om, at driften af ejendommen, som udgangspunkt, skal tilstræbes at foregå indenfor normal arbejdstid, dog kan sæsonbetonet arbejde udenfor disse tidspunkter tillades, men skal begrænses.

Der er i miljøgodkendelsen fastsat vilkår om støjniveauer for husdyrbruget og der er ikke foretaget støjregninger i forbindelse med udarbejdelsen af denne miljøgodkendelse.

Herudover henvises der til, at det er god landmandspraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støjgener.

På baggrund af ovennævnte er det Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, ud fra ejendommens beliggenhed i forhold til omkringboende, at husdyrbrugets støjklender i fremtiden ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende, under forudsætning af, at husdyrbruget overholder de stillede støjvilkår.

Ovennævnte vurdering er begrundet i, at der endvidere er stillet vilkår om, at såfremt ejendommen ikke overholder de stillede støjkrav og såfremt myndigheden vurderer, at der opstår væsentlige støjgener, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud om, at ejendommen skal indgive og gennemføre projekt for afhjælpende foranstaltninger.

2.4.3 Lys

Belysningen både uden- og indendørs består af lamper, der styres manuelt. Belysningen i staldene reduceres til vågebelysning i aften og nattetimerne. Placering af udendørslamper

fremgår af bygningsoversigten bilag 4 og en detaljeret beskrivelse af lysforhold på husdyrbruget fremgår af bilag 1. Ansøger har oplyst, at belysningen ikke vil være til gene for de omkringboende.

Der er i miljøgodkendelsen stillet vilkår om at såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at ejendommen giver anledning til væsentlige lysgener, skal ejendommen lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.

Grundet afstand til nærmeste nabo og idet husdyrbrugets lyskilder afskærmes af det eksisterende læhegn/beplantning omkring anlægget, samt under forudsætning af, at de stillede vilkår omkring lysforhold på husdyrbruget efterkommes i den fremtidige drift, er det vurderet, at husdyrbrugets lyskilder ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende.

2.4.4 Fluer og skadedyr

Der er stillet vilkår om, at der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse og at foder skal opbevares, så der ikke opstår risiko for tilhold af rotter m.v.. På forlangende skal bekæmpelse af rotter, eller lign. foretages af et autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende til at forebygge og løse et eventuelt opstået problem med skadedyr.

2.4.5 Støv

Mindre støvgener kan forekomme i forbindelse med foderhåndtering i gulvsiloer, eller ved indblæsning i tårnsilo. Ansøger har oplyst, at der ikke er væsentlige støvkilder på husdyrbruget. Der er fastsat vilkår til sikre de omkringboende mod støvgener fra husdyrbruget. Herudover henvises der til, at det er god landmandspraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støvgener.

Under forudsætning af, at fastsatte vilkår omkring husdyrbrugets støvgener overholdes, er det vurderet, at husdyrbruget ikke vil give anledning til støvgener for de omkringboende.

2.4.6 Trafik, til- og frakørsel

Som følge af husdyrproduktionens udvidelse vil antallet af transporter til og fra udbringningsarealerne øges. Stigningen fremkommer på grund af større forbrug af grovfoder, men også på grund, af større mængde husdyrgødning. Ved transporter til og fra ejendommen vil der samlet set blive en mindre forøgelse. Eks. transport af mælk, ændres ikke, derimod øges transport af dyr. En detaljeret beskrivelse af husdyrbrugets transportforhold er nærmere beskrevet i bilag 1. Ansøger har oplyst, at generne ved transport ikke vil forøges væsentlig for de omkringboende.

Den anviste transportrute, jvnf. bilag 7, angiver at husdyrbrugets transporter til og fra udbringningsarealerne vil foregå både på privat fællesvej og ad offentlig vej. For at tilgodese de nærmeste naboer og de omkringboende mht. støj-, støv- og lugtgener i forbindelse med husdyrbrugets transporter, er der stillet vilkår om, at transporten, som udgangspunkt, skal tilstræbes at foregå indenfor normal arbejdstid, dog kan sæsonbetonet transporter udenfor disse tidspunkter tillades, men skal begrænses.

Transporten til og fra udbringningsarealerne vil hovedsageligt foregå over lange afstande og gå igennem Sdr. Vium, Hemmet og Lyne. Der er stillet vilkår omkring transport af husdyrgødning gennem Sdr. Vium, Hemmet og Lyne og at transporten, som udgangspunkt, skal følge den anviste rute, jvnf. bilag 7, samt vilkår om at i henhold til landbrugsloven og husdyrbekendtgørelsen skal der ved transport af husdyrgødning i en afstand på mere end 10 km, foregå med lastbil, eller et påhængskøretøj hertil.

Derudover er der stillet vilkår om, at ved tilsvinning af det offentligt tilgængelige vejareal i forbindelse med arbejdskørsler, skal der opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Ved arbejdskørslernes ophør skal det offentlige vejareal jf. Færdselsloven §

14 rengøres. Det er Politiet, der er myndighed for færdsel på offentligt areal.

Samlet vurdering: Det vurderes, ved overholdelse af de generelle krav mht. til transport fastsat i den til enhver tid gældende Husdyrgødningbekendtgørelse, kan transport af husdyrgødning foregå uden væsentlige gener for omgivelserne, under forudsætning af at ovennævnte vilkår omkring udbringning af husdyrgødning overholdes.

På baggrund af ovennævnte er forøgelsen af transporter til og fra ejendommen efter Ringkøbing-Skjern Kommunes opfattelse, dog ikke af et omfang, som vil indebære væsentlig forøgede gener for de omkringboende med hensyn til støj-, støv-, eller lugtgener, under forudsætning af, at ovennævnte vilkår efterkommes i den fremtidige drift.

Derudover er det vurderet, at lugtgener i forbindelse med udbringning af husdyrgødning ikke vil medføre væsentlige gener, udover hvad der kan forventes, i forbindelse med husdyrbrug af denne størrelse.

Ovennævnte vurdering er begrundet i, at der endvidere er stillet vilkår om, at såfremt, der efter kommunens vurdering, opstår gener for de omkringboende, der vurderes at være væsentlig større end grundlaget for miljøvurderingen, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.

2.4.7 Egenkontrol

Der er stillet vilkår om, at husdyrbruget for egen regning skal eftervise, at de stillede støjkrav er overholdt, såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj fra husdyrbruget er velbegrundede.

Der er tilsvarende stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelse af lugtkilder, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra husdyrbruget er velbegrundede.

Hvis der opstår væsentlige gener kan tilsynsmyndigheden kræve, at der udtages en måling, eller beregning af lugt efter gældende retningslinier. Udgifter i forbindelse med undersøgelse, måling og afhjælpning afholdes af husdyrbruget. Endvidere er der stillet vilkår om etablering og drift af forsøringsanlægget.

Endeligt er der stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan anmode om nye beregninger af nitratudvaskning til overfladevand og grundvand, fosforoverskud, ammoniakemission, ammoniakdeposition samt lugtgeneafstande.

2.5 Alternative løsninger

2.5.1 Andre muligheder

Ansøger har oplyst, at placeringen af den nye stald har været overvejet, men at den valgte placering anses som værende mest hensigtsmæssig i forhold til logistik og det omgivende miljø.

På baggrund af ovennævnte, er det vurderet i forhold til det omgivende landskab, naboer og andre interessenter i området, at den valgte placering giver det bedste samlede helhedsindtryk af husdyrbruget efter staldens opførelse.

2.5.2 0-alternativ

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at den øgede miljøpåvirkning som følge af ansøgte projekt ikke vil påvirke omgivelserne væsentligt (se den øvrige del af miljøvurderingen).

Det er endvidere Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering af de socioøkonomiske konsekvenser af 0-alternativet (fastholdelse af konstant produktionsniveau) vil være en begyndende

de afvikling af produktionen. Samfundsmæssigt vil 0-alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser dels på slagterierne, men også i virksomheder såsom vognmænd, foderstoffer m.fl.. Det kan som følge af 0-alternativ forventes, at samfundets indkomstdannelse mindskes.

2.6 Ophør

Ansøger er ejer og driftsansvarlig for husdyrproduktionen og markdriften. I det tilfælde, at husdyrproduktionen skulle ophøre, vil ansøger overholde de alment gældende regler for ophør. Bygningerne og gødningslagrene vil blive tømt for husdyrgødning, foderrester vil blive fjernet, staldene vil blive rengjort, olietanke vil blive tømt og eventuelt fjernet i overensstemmelse med det til enhver tid gældende regulativ for erhvervsmæssigt affald i Ringkøbing-Skjern kommune.

Ændringer i ejerforhold af produktionen og ejendommen, der vil medføre overdragelse af ansvarlighed for driften og dyrene, samt vedligeholdelse af ejendommen, vil også blive meddelt til tilsynsmyndigheden.

Der er stillet vilkår om, at der ved ophør, skal træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage til tilfredsstillende tilstand. Der er endvidere stillet vilkår om, at kommunen kan kræve bygninger, gyllebeholdere m.v. fjernet ved ophør.

På baggrund af ovennævnte, er det vurderet, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare, under forudsætning af, at vilkår omkring ophør af produktionen, efterkommes.

2.7 Natur og vand

2.7.1 International natur - beskrivelse

De internationale naturbeskyttelsesområder er en samlet betegnelse for EF-Habitatområder, EF-Fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder. Hvert internationalt naturbeskyttelsesområde består af et, eller flere af disse udpegede områder.

Habitatområderne og Fuglebeskyttelsesområderne, der er udpeget på grundlag af EU's naturdirektiver, udgør tilsammen Natura 2000, der er et økologisk netværk af beskyttede områder i hele EU. Ramsarområderne er udpeget på grundlag af Ramsarkonventionen om beskyttelse af vigtige vådområder. Ramsarområderne ligger alle indenfor grænserne af fuglebeskyttelsesområder, og beskyttelsen er dækket ind af EU-beskyttelsen.

Direktiverne fastsætter et overordnet mål for at sikre, eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for naturtyper, samt for dyre- og planterarter inden for de internationale naturbeskyttelsesområder. Danmark er forpligtet til at sikre, at der ikke sker en forringelse af status i de udpegede områder og til at iværksætte, hvad der er nødvendigt for at opnå de fastsatte mål.

Habitatdirektivet rummer også regler om, at beskytte særlige arter, både i og udenfor Natura 2000-områder. Det er de såkaldte bilag IV-arter. Disse arter (flere padder, markfirben, odder, hasselmus m.fl.) må ikke få beskadiget deres yngle-, eller rasteområder.

Målsætningen for Habitat- og Fuglebeskyttelsesområderne er, at sikre, eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, de er udpeget for. For Ramsarområder er målsætningen, at beskyttelsen fremmes.

En art anses for at have gunstig bevaringsstatus, når undersøgelser peger på, at arten på lang sigt vil opretholde sig selv som levedygtig bestand, samt artens udbredelsesområder sandsynligvis ikke er i tilbagegang.

Ringkøbing Fjord

Husdyrbruget med tilhørende ejede/forpagtede udbringningsarealer ligger i oplandet til Ringkøbing Fjord. Størstedelen af Ringkøbing Fjord, nærmere bestemt området syd for en linje mellem Ringkøbing og Hvide Sande inkl. den yderste del af Skjern Å, er udpeget til EF-habitatområde (H61, H62), EF-fuglebeskyttelsesområde (F43) og Ramsarområde, (R2).

Området er karakteriseret af den store lavvandede brakvandsfjord og de tilhørende strandengsarealer, hvoraf nogle er græssede af kreaturer og andre ligger som urørt rørskov. På vestsiden af fjorden ligger rækken af klitter som afgrænser fjorden fra Vesterhavet. Her findes en flot mosaik af grøn og grå klit blandet med klithede og fugtige klitlavninger. Fjorden har forbindelse til Vesterhavet gennem slusen ved Hvide Sande. I den østlige del af Ringkøbing Fjord ligger den ofte oversvømmede ø, Klægbanken, der er bevokset med tagrør, samt strandsump- og strandengplanter. På fjordens østside har Skjern Å sit udløb.

Der er knyttet en række plante og dyrearter til fjorden. Her kan nævnes bl.a. at både flod- og havlampret, maj- og stavsild samt laksen benytter fjorden i forbindelse med deres vandring til potentielle ynglelokaliteter i vandløbene. Odderen er ligeledes, at finde flere steder i tilknytning til fjorden og planten vandranke findes i to kanaler, som løber ud i den sydlige ende af fjorden.

Fjorden udgør også et af landets vigtigste yngle- og rasteområder for en lang række fugle. Rørdrum og skestork yngler i rørskovsområderne og ternerne yngler på strandene og de lave øer i fjorden. Svaner, gæs og ænder bruger fjorden som rasteområde i træksæsonen. Det samme gør en række af rovfuglene, dog med undtagelse af rørhøg som yngler i områderne langs fjorden. Tipperhalvøen er landets vigtigste yngle- og rasteområde for en række truede engfugle. Således yngler en stor del af den danske bestand af alm. ryle og brushane på Tipperhalvøen.

Udpegningen som EF-habitatområde er sket på grundlag af følgende naturtyper og arter:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 62		
Naturtyper:	Flodmunding (1130)	Klitlavning (2190)
	Laune (1150) *	Kransnålage-sø (3140)
	Strandeng (1330)	Næringsrig sø (3150)
	Forklit (2110)	Brunvandet sø (3160)
	Hvid klit (2120)	Vandløb (3260)
	Grå/grøn klit (2130) *	Tør hede (4030)
	Klithede (2140) *	Tørvelavning 7150)
	Havtornklit (2160)	Rigkær (7230)
	Grårisklit (2170)	
Arter:	Havlampret (1095)	Laks (1106)
	Flodlampret (1099)	Odder (1355)
	Majsild (1102)	Vandranke (1831)
	Stavsild (1103)	

Udpegningen som EF-fuglebeskyttelsesområde er sket på grundlag af følgende arter:

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 43 (Y: ynglefugle, T: trækfugle)		
Fugle:	Rørdrum (A021) Y	Stor skallesluger (A070) T
	Skestork (A034) Y	Havørn (A075) T
	Knopsvane (A036) T	Rørhøg (A081) Y
	Pibesvane (A037) T	Blå kærhøg (A082) T
	Sangsvane (A038) T	Vandrefalk (A103) T
	Kortnæbet gås (A040) T	Plettet rørvagtel (A119) Y
	Grågås (A043) T	Blishøne (A125) T
	Bramgås (A045) T	Klyde (A132) T/Y
	Mørkbuget knortegås (A046) T	Almindelig ryle (A149) T/Y
	Gravand (A048) T	Brushane (A151) Y
	Pibeand (A050) T	Lille kobbersneppe (A157) T
	Krikand (A052) T	Splitterne (A191) Y
	Spidsand (A054) T	Fjordterne (A193) Y
	Skeand (A056) T	Havterne (AA194) Y
	Hvinand (A067) T	Mosehornugle (A222) Y

Ifølge forhøringsmaterialet til "Forslag til Natura 2000 plan 2009-2015, Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen" er arealreduktion eller fragmentering for rigkær og tørvelavning en trussel. Den luftbåren kvælstofdeposition overskrider den laveste ende af tålegrænsen for klitnaturtyperne tør hede og tørvelavning. Udtørring som følge af dræning og grøftning udgør især en trussel mod strandengene og de ferske enge.

Næringsstofbelastning af kystlagunen Ringkøbing Fjord udgør en alvorlig trussel, og der er stadig en for stor tilførsel af næringssalte fra oplandet. På en række lysåbne naturtyper er opvækst, eller tilgroning med uønsket træer, buske og/eller invasive arter en trussel. Manglende pleje/afgræsning af arealer med strandeng, eller fersk eng er et problem for en række af de ynglende fugle, samt af de rastende og foruragerende trækfugle. Slusepraksis i Hvidesande har en stor indflydelse på saliniteten af fjodvandet og vandstanden i fjorden.

Udover lagune naturtypen er specielt strandengene afhængige af salt-vandspåvirkning og denne naturtypes udbredelse og tilstand relaterer derfor til sluse-praksis. Mange arter, især ynglefugle, stiller også specifikke krav til salinitet og vand-standsforhold. Fysisk påvirkning som følge af nuværende og tidligere regulering og vedligeholdelse betyder, at flere af de nedre dele af de mindre vandløb i området generelt er præget af fysiske dårlige forhold. Forstyrrelse i form af menneskelig aktivitet kan udgøre en trussel mod fuglene. Rovdyr i form af bl.a. ræv og mink er en trussel mod flere af de ynglende fuglearter.

Ifølge forhøringsmaterialet til "Forslag til Natura 2000 plan 2009-2015, Ringkøbing Fjord" er naturtyperne og arter inden for Natura 2000-området vurderet til at have de prognoser, der er angivet i nedenstående tabel. Bevaringsstatus for naturtyper og arter er en vurdering af, hvordan deres tilstand vil være i fremtiden, såfremt der ikke sker ændringer i udnyttelsen og i de trusler, der eksisterer i dag. Der er tale om en prognose for arternes og naturtypernes udviklingsretning.

Prognosen	Naturtype eller art
Gunstig, eller vurderet gunstig	Odder, rørdrum, skestork, rørhøg, havørn, blå kærhøg, vandrefalk, krikand, grågås, bramgås og laks
Ugunstig, eller vurderet ugunstig	Lagune (Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen), strandeng, arealer med klitnaturtyper, vandløb, tør hede, tørvelavning, rigkær, vandranke (Falen Å), plettet rørvagtel, almindelig ryle, klyde, brushane, splitterne, havterne, fjordterne, mosehornugle, knopsvane, sangsvane, pibesvane, kortnæbbet gås, mørkbuget knortegås, gravand, pibeand, spidsand, skeand, hvinand og blichøne
Ukendt	Flodmundinger, kransnålalgesø, næringsrig sø, brunvandet sø, damflagermus, havlampret, flodlampret, stavsild, majsild, stor skallesluger og lille kobbersneppe

2.7.2 Vandmiljøet

Kvaliteten af vandmiljøet i søer og fjorde er påvirket af for store tilførsler af næringsstoffer, der medfører øget vækst af planktonalger og enårige alger som eks. søsalat. Ved for store tilførsler af næringsstoffer reduceres sigtddybden i vandet, bundvegetationen, som eks. ålegræs reduceres, opvækstmuligheder for fisk forringes og risikoen for iltsvind øges til skade for plante- og dyrelivet.

Generelt tilføres markerne flere næringsstoffer, end der fjernes med afgrøderne. Etablering, udvidelse, eller ændring af husdyrbrug kan give anledning til et øget tab af næringsstoffer til vandmiljøet.

Transporten af næringsstoffer fra arealerne kan ske via udvaskning til grundvandet, som dernæst føder vandløb, søer og fjorde, eller ske via overfladeafstrømning direkte til vandløb, søer og fjorde.

Vandløb

En del af husdyrbrugets ejede/forpagtede udbringningsarealer ligger ved, eller i oplandet til de målsatte vandløb Hemmet Bæk, Østerbæk, Nørhede Bæk, Geddegrøften, Vejrup Grøft, Sdr. Bork Bæk og Falen-Lydum Å og Lydum Å. Ifølge Regionplan 2005 må vandløbene ikke anvendes til formål, der hindrer opfyldelse af de fastsatte målsætninger i Regionplanen. Ifølge Regionplanen fra 2005 er alle ovennævnte vandløb B3-målsat med undtagelse af Lydum Å, som på denne strækning er hhv. B2- og B3-målsat og Hemmet Bæk, som er B2-målsat.

B3-målsatte vandløb er vandløb med karpefiskevand og vandet i vandløbene er langsomflydende og de fysiske forhold er noget forringede. Vandløbene fungerer som levested for især karpefisk og målsætningerne er ikke opfyldt, dels på grund af dårlige fysiske forhold, og dels på grund af spildevand fra spredt bebyggelse og/eller landbrugsbetingede udledninger.

Hemmet Bæk og Falen-Lydum Å, som er B2-målsat, er vandløb med laksefiskevand. De fysiske forhold i vandløbene er gode, men vurderes, at der ikke findes egnede gydeforhold for laksefisk. Vandløbene fungerer som levested for især større fisk og målsætningen på disse strækninger er ikke opfyldt, hvilket skyldes spildevand fra dambrug. Lydum Å har på denne strækning både en B2-målsætning, som er opfyldt og en B3-målsætning, som ikke er opfyldt, hvilket skyldes spildevand fra dambrug.

Der gøres opmærksom på, at der i henhold til bekendtgørelse nr. 1043 af 20. oktober 2008 af lov om vandløb § 69 stk. 1, gælder følgende for flere af husdyrbrugets ejede/forpagtede udbringningsarealer, som ligger ned til de beskyttede vandløb.

Dyrkning, jordbehandling, plantning, terrænændring, anbringelse af hegn og opførelse af bygværker må i landzone ikke foretages i en bræmme på mindst 2 meter fra vandløbet.

Det betyder, at der er krav om minimum 2 meter dyrkningsfrie bræmmer langs vandløbene Vejrup Grøft, Sdr. Bork og Geddegrøften, der er angivet som "2 meter bræmme ved vandløb".

Samlet vurdering: Det vurderes, at landbrugsdrift af de vandløbsnære udbringningsarealer, herunder udbringning af gylle i henhold til generel landbrugslovgivning og efter gældende regler, ikke vil påvirke flora og fauna i vandløbene negativt, under forudsætning af, at fastsatte vilkår omkring udbringning af husdyrgødning, overholdes i den fremtidige drift.

2.7.3 Jordtype og eventuelle dræn

Husdyrbrugets ejede/forpagtede udbringningsarealer består af i alt 176,12 ha, der er fordelt som angivet i nedenstående tabel:

Antal hektar	Jordbund	Drænet	Opland
73,41	JB1, Grovsandet jord	nej	Ringkøbing Fjord
55,16	JB3, Grov lerblandet jord	Ja, ca. 0,8 % af 55,16 ha	Ringkøbing Fjord
47,55	JB11, Speciel jordtype	nej	Ringkøbing Fjord

2.7.4 Sædskifte

På alle marker er der valgt et K4 sædskifte, hvilke svarer til referencesædskiftet for husdyrbruget. Eftersom ansøger har valgt samme sædskifte som referencesædskiftet for alle marker, er beregningerne af kvælstofudvaskningen og fosforoverskuddet foretaget på baggrund af referencesædskiftet. Der er derfor ikke stillet krav til specifikke sædskifter, idet ansøger ikke har anvendt "sædskifte" som virkemiddel for at reducere udvaskningen af næringsstoffer til vandmiljøet.

2.7.5 Bilag IV-arter

EU-medlemslandene skal i henhold til Habitatdirektivets artikel 12 indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder, eller udenfor. Disse arter fremgår af Habitatdirektivets bilag IV. For dyrearterne er der bl.a. forbud i mod beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder og i mod forsætlig forstyrrelse af arterne, i særdeleshed i perioder hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer, eller vandre.

For planterarterne er der bl.a. forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod, eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Ringkøbing-Skjern Kommune har ingen aktuelle registreringer af plantearter, der står på Habitatdirektivets Bilag IV, på husdyrbrugets ejede/forpagtede udbringningsarealer. Det er endvidere Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at plantearterne næppe findes på udbringningsarealerne.

Følgende dyrearter kan tænkes, at forekomme i Ringkøbing-Skjern kommune: Småflagermus, Markfirben, Odder, Spidssnudet frø og Strandtudse, samt visse vandtilknyttede insekter. Arterne er næppe tilknyttet driftsbygningerne, men nedenstående arter kan muligvis have levested, fødesøgningsområde, eller opholdssted i habitater tilknyttet, eller i nærheden af husdyrbrugets udbringningsarealer:

- Småflagermus: Ud fra småflagermus' levevis vurderes det, at de ikke påvirkes negativt af driften af udbringningsarealerne.
- Odder: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til vandløb, sø eller fjord, men er med sin levevis næppe truet af driften af udbringningsarealerne.
- Markfirben: Er udbredt i store dele af landet, men trues næppe af driften af udbringningsarealerne.
- Visse vandtilknyttede insekter: Kan være tilknyttet nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger dog ingen aktuelle registreringer. Disse påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges, eller gror til.
- Spidssnudet frø: Kan forekomme i nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger ingen aktuelle registreringer, men det kan ikke afvises, at der findes spidssnudet frø i områdets vandhuller. Padder påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges, eller ændrer karakter.
- Strandtudse: Kan forekomme i nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger ingen aktuelle registreringer, men det kan ikke afvises, at der findes strandtudse i områdets vandhuller. Padder påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges, eller ændrer karakter.

Alle padder er fredede og for at tilgodese vandhullernes fremtidige kvalitet som leve- og ynglested for padder, bør gødsning og sprøjtning ved områdets vandhuller begrænses. Derfor bør der holdes en gødsknings- og sprøjtefri zone på mindst 10-20 meter til vandhullerne.

Ringkøbing-Skjern Kommune har ingen registreringer af vandhuller på udbringningsarealerne.

Samlet vurdering: På grundlag af den nuværende viden vurderes det, at husdyrbruget og driften af dette, ikke vil medføre negativ påvirkning af Bilag IV-arter.

2.7.6 Risikoarealer

Tilførslen af fosfor fra markerne til overfladevand sker hovedsagligt ved overfladisk afstrømning, udvaskning via dræn, brinkerosion, direkte grundvandsafstrømning og sand/jordfygning. En fortsat nettotilførsel af fosfor til jorden øger risikoen for øget tilførsel af fosfor til vandmiljøet, idet jordens evne til at tilbageholde fosfor falder som følge af øgede akkumulering. Ved overfladiske transportprocesser tabes der også mere fosfor til vandmiljøet i takt med, at fosforindholdet i overjorden stiger. Landbrugsdriften på arealer, som enten skråner, eller afvandes, bør tilrettelægges således, at fosfortilførslen til vandområderne minimeres.

Landbrugsdriften på arealer, som enten skråner, eller afvandes, bør tilrettelægges således, at fosfortilførslen til vandområderne minimeres. Der er ingen af husdyrbrugets ejede/forpagtede udbringningsarealer, som skråner 6 grader, eller derover mod vandområder.

Vurdering: Det er derfor vurderet, at der ikke er særlig risiko for overfladestrømning af fosfor fra husdyrbrugets udbringningsarealer til vandmiljøet og det er endvidere vurderet, at landbrugsdrift, herunder udbringning af husdyrgødning i henhold til gældende regler på de vandløbsnære arealer, ikke vil påvirke flora og fauna i vandløbene negativt.

2.7.7 Fosforbelastning til vandområde

Husdyrlovens generelle fosforbeskyttelse

Effekten af husdyrudvidelser på fosforafstrømningen til vandområder er vanskelig at kvantificere. Analyser i det tidligere Ringkjøbing Amt viser dog, en klar sammenhæng mellem fosforkoncentrationen i vandløb og husdyrtætheden. Således stiger fosforkoncentrationen og dermed transporten jo større husdyrtæthed, der er i oplandet. Der vil over tid ske en forøget fosforudvaskning fra den dyrkede jord, med mindre der på de enkelte marker er balance mellem tilført fosfor med gødningen og fraført fosfor med afgrøderne.

Risikoen for tilførsel af fosfor til vandmiljøet er bl.a. bestemt af fosforpuljen i jorden, jordtype og dræningsforhold, hvilke beskyttelsesniveauerne i husdyrloven er fastlagt på baggrund af. Beskyttelsen af vandområderne mod fosfor er rettet mod oplande til Natura 2000-områder, der er overbelastet med fosfor jf. Miljøstyrelsens fosforkort. På bilag 17 ses udbringningsarealerne i forhold potentielle fosforklasser (P-klasser).

Ifølge ansøgningen afvander alle husdyrbrugets udbringningsarealer til Natura 2000-området Ringkjøbing Fjord. De ejede/forpagtede udbringningsarealer er, ifølge ansøgningen, beliggende på (JB1), (JB3) og (JB11) jorde.

Ca. 27 % af de samlede ejede/forpagtede udbringningsarealer, svarende til ca. 48 ha er beliggende på udpegede lavbundsarealer, hvoraf en meget lille del, svarende til ca. 0,5 ha ligger i "P-klasse 2", som er drænedegrøftede lavbundsarealer, der ikke er omfattet af okkerklasse 1. Disse lavbundsarealer har dermed en potentiel risiko for fosfortab til overfladevandet og er derfor omfattet af et skærpet beskyttelsesniveau, hvor kravet er, at fosforoverskuddet ikke må øges, uanset fosfortal.

Ifølge ansøgningen ligger ca. 176 ha i "P-klasse-0". Disse arealer udløser derfor ikke som udgangspunkt skærpede krav til husdyrbrugets fosforoverskud, idet de generelle harmoniarealer generelt anses tilstrækkelig til beskyttelse af Natura 2000-området mod fosfortilførsel fra arealerne.

Det fosforoverskud, som kan tillades fra husdyrbrugets arealdrift, skal regnes på bedriftsniveau og eventuelle vilkår vedrørende fosforoverskud skal (jf. Vejledning fra Skov og Naturstyrelsen, 2006, Tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug) knyttes til bedriftsniveau. Ansøger skal principielt overholde kravene til fosforoverskuddet for hver klasse og f.eks målrette indsatsen til de mest sårbare områder. Vilkårene og kontrollen vil dog af kontrolhensyn være mere målrettet kravene til fosforoverskuddet på bedriftsniveau.

Ifølge ansøgningen tilføres, der via husdyrgødningen 23,6 kg P/ha/år til ejede/forpagtede udbringningsarealer og der fraføres, via afgrøderne 25,0 kg P/ha/år fra udbringningsarealerne. Det giver et gennemsnitligt negativt fosforoverskud for ansøgt projekt på -1,4 kg P/ha/år. Ifølge ansøgningen overholdes husdyrlovens generelle fosforbeskyttelsesniveau, idet fosforoverskuddet er negativt på alle udbringningsarealerne. At fosforoverskuddet er negativt skyldes, at husdyrbruget er økologisk og derfor er udvaskningen fra arealerne, der er i omdrift meget lav og idet der på bedriftsniveau tilføres mindre fosfor end det tilladte, tilskrives ansøger derfor et fosfortiltag på ca. 9,4 kg P/år.

For de øvrige udbringningsarealer, gælder de generelle harmoniregler, som ifølge ansøgningen, er overholdt.

Samlet vurdering: Idet ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer har en hældningsgrad over 6 grader mod vandområder og idet der således tilføres mindre fosfor, end det tilladte, samt at de lovpligtige beskyttelsesniveauer for fosfor (harmonireglerne) er overholdt, vurderes det, at udbringningsarealernes risiko mht. til tab af overfladestrømning af fosfor til vandmiljøet, ikke vil påvirkes væsentligt, idet fosforoverskuddet er negativt på alle udbringningsarealerne.

Særskilt vurdering af fosforbeskyttelsen/nærmere konsekvensvurdering

Ringkøbing-Skjern Kommune er ikke i besiddelse af en viden om, at arealerne, eller recipienten (Ringkøbing Fjord) er mere fosforsårbare, end det der ligger til grund for Miljøstyrelsens fosforkort og husdyrlovens beskyttelsesniveauer.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at den generelle lovgivning er tilstrækkelig til at beskytte Ringkøbing Fjord mod en væsentlig påvirkning med fosfor fra husdyrbrugets drift.

I den konkrete sag vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune, at der ikke er særlige forhold, der kan begrunde en yderligere fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til fosfor, idet det og de stillede vilkår vurderes tilstrækkelige til at sikre, at husdyrbruget i sig selv, samt i sammenhæng med andre projekter ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af det internationale beskyttelsesområde Ringkøbing Fjord.

I denne vurdering er der bl.a. lagt vægt på husdyrbrugets mindre andel af udbringningsarealer, som er omfattet af lavbundsarealer i "P-klasse 2", svarende til ca. 3 % af den samlede udbringningsareal, samt at husdyrbrugets fosforoverskud er negativt og på baggrund heraf, er det kommunens skøn, at driften af husdyrbruget vil være forenelig med naturområdets sårbarhed og kvalitet, således områdets integritet ikke ødelægges.

2.7.8 Nitrat til overfladevand

Kvælstofafstrømningen fra marker afhænger af vandafstrømningen og dermed af nedbørsmængderne. Når der korrigeres for variationen i afstrømningen, er det sket et tydeligt fald i kvælstoftilførslen til Ringkøbing Fjord siden 1992, hvilket må tilskrives effekten af tiltag til nedbringelse af kvælstofbelastningen fra især landbruget.

Effekten af tiltagene er dog ikke større end, at de senere års generelle tendens til en stigning i nedbørsmængderne og dermed ferskvandafstrømningen delvist modvirker effekten af tiltagene til reduktion af kvælstofbelastningen.

Husdyrlovens generelle nitratbeskyttelse

I husdyrloven er beskyttelsen af vandområderne mod nitratudvaskningen rettet mod oplande, der afvander til de mest kvælstofsårbare Natura 2000-områder jf. Miljøstyrelsens Nitratklassekort. Arealer som hører under kategorierne "Nitratklasse I, II eller III" er omfattet af krav om lavere husdyrtryk pr. hektar end de generelle harmoniregler giver mulighed for (dog med visse modifikationer).

Overfladevand

Beskyttelsen af vandområderne mod nitratudvaskningen er rettet mod oplande, der afvander til de mest kvælstofsårbare Natura 2000-områder.

167,29 ha af udbringningsarealerne ligger i nitratklasse II. I nitratklasse II er der som udgangspunkt krav om, at der kun må udbringes svarende til 65 % af, hvad de generelle harmoniregler tillader.

Størrelsen af det samlede ejede og forpagtede udbringningsareal, der er berørt, medfører, at husdyrbruget som udgangspunkt skal reducere husdyrtrykket svarende til 66,75 % af fuldt husdyrtryk på de ejede/forpagtede udbringningsarealer. Det reducerede husdyrtryk svarer til 0,9346 DE/ha (DE_{max}) og en udvaskning til overfladevandet (DE_{max}) på 68,20 kg N/ha/år. Det ansøgte husdyrtryk er 1,4 DE/ha (DE_{reel}).

I kraft af, at ansøger anvender et virkemiddel i form af den nedsatte kvælstofnorm, hvilket skyldes, at husdyrbruget er økolog, vil den reelle udvaskning til overfladevandet (DE_{reel}) reduceres til 48,30 kg N/ha/år. Hermed er det ikke tilladt, at anvende kunstgødning til at gøde op til planternes kvælstofnorm. Det bevirker derfor at udvaskningen fra udbringningsarealerne er meget lav. Husdyrlovens beskyttelsesniveau for nitratudvaskning til overfladevandet er dermed overholdt ifølge beregning foretaget i ansøgningssystemet.

Beskyttelsesniveauet for nitrat til overfladevand i husdyrloven er midlertidigt og er fastlagt på grundlag af fremskrivninger, der viser, at husdyrproduktionen er konstant, men samles på færre og større husdyrbrug. Beskyttelsesniveauerne er endvidere ifølge Miljøstyrelsen fastlagt ud fra vandområdernes sårbarhed, samt ud fra risikoen for udvaskning af nitrat fra rodzonen til vandområdet (reduktionspotentiallet). Beskyttelsen sikrer, at i områder med et ringe, eller meget ringe N-reduktionspotentialt sker der en skærpet regulering, der samlet set vil nedbringe udvaskningen til de sårbare vandområder.

Husdyrlovens fastlagte beskyttelsesniveauer udgør en grænse for, hvornår der som udgangspunkt vil ske en væsentlig virkning på miljøet, både fra ansøgte projekt i sig selv, samt fra ansøgte projekt i sammenhæng med andre planer og projekter. Ifølge Miljøstyrelsen har husdyrloven med andre ord indarbejdet både væsentlighedskriterier og kumulationskriterier, så det sikres, at det kun undtagelsesvis er nødvendigt at skærpe kravene ud over de fastlagte beskyttelsesniveauer for nitrat til overfladevandet.

Særsomt vurdering af nitratbeskyttelsen for overfladevand/nærmere konsekvensvurdering

Som det fremgår af bilag 13 er husdyrintensiteten, i perioden fra 2001 til 2007, i oplandet til Ringkøbing Fjord uændret (jf. Beregninger af udviklingen i antal DE fra Conterra). Dvs., at der overordnet set for oplandet til Ringkøbing Fjord ikke sker en nettoudvidelse af husdyrproduktionen. En etablering/udvidelse af en husdyrproduktion i oplandet til Ringkøbing Fjord vil i sin væsentlighed derfor generelt være modregnet af en nedlæggelse/reduktion af husdyrproduktionen et andet sted i oplandet.

Husdyrbruget har ca. 176,1 ha ejede/forpagtede udbringningsarealer beliggende i oplandet til Ringkøbing Fjord. Udbringningsarealet udgør ca. 0,8 promille af det samlede landbrugsareal i oplandet til Ringkøbing Fjord. Den årlige tilførsel af kvælstof til Ringkøbing Fjord er ifølge udkast til vandplanerne 4623 tons N/år, heraf udgør tilførslen fra landbrugsarealer 2752 tons N/år.

Oplandsstørrelser og tilførsel af N:

Ringkøbing Fjord: 229.482 ha landbrugsareal og tilføres 2752 tons N/år

Ifølge ansøgningen vil der være en udvaskning til overfladevandet (DE_{reel}) på 48,3 kg N/ha/år. Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at reduktionspotentiallet i området ligger på ca. 88 %. Det giver en nitratudvaskning på 5,8 kg N/ha/år, svarende til en samlet udvaskning på ca. 1.023 tons kvælstof/år fra arealerne.

Nitratudvaskningen fra den udbragte husdyrgødning svarer derved til 0,4 promille af den samlede husdyrgødningsbetingede nitratudvaskning til Ringkøbing Fjord.

Miljøstyrelsen har i samarbejde med Kammeradvokaten udarbejdet et udkast til et "Praksisnotat" (dateret den 15/12/2009). Det fremgår af et bilag "Notat om påvirkning af Natura 2000-områder" til praksisnotatet, at udbragt husdyrgødning, der bidrager med 0,5 promille til den samlede udvaskning fra samtlige arealer i oplandet, ikke vurderes at medføre en væsentlig virkning på Natura 2000-området.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på ovenstående grundlag, at et bidrag i størrelsesordenen 0,4 promille ikke vil påvirke Natura 2000-området Ringkøbing Fjord væsentligt og endvidere er det Ringkøbing-Skjern kommunes vurdering, at da landbrugsstrukturudviklingen i oplandet til Ringkøbing Fjord er uændret mht. til DE/ha vil ansøgte projekt ikke påvirke Natura 2000-området Ringkøbing Fjord yderligere med udvaskning af kvælstof, sammenholdt med den samlede situation.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at den generelle lovgivning er tilstrækkelig til at beskytte Ringkøbing Fjord mod en væsentlig påvirkning med kvælstof fra husdyrbrugets drift. I den konkrete sag vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune, at der ikke er særlige forhold, der kan begrunde en yderligere fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i husdyrloven i forhold til kvælstof, idet det og de stillede vilkår vurderes tilstrækkelige til at sikre at husdyrbruget i sig selv samt i sammenhæng med andre projekter ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af det internationale naturbeskyttelsesområde Ringkøbing Fjord.

På baggrund af ovennævnte vurdering, er det kommunens skøn, at driften af husdyrbruget vil være forenelig med naturområdets sårbarhed og kvalitet, således at områdets integritet ikke ødelægges.

2.7.9 Ammoniak

Generelt krav om reduktion af ammoniak fra husdyrbrug

Husdyrbruget er omfattet af krav om reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager i forhold til bedste staldsystem med normtal 2005/2006 som udgangspunkt. Reduktionskravet for husdyrbruget er 25 %, dog med visse modifikationer jf. lovgivningen.

Idet husdyrbrugets produktion er baseret på græsfodring, hvor minimum 40 % af grovfoderrationen består af græs, er husdyrbruget derfor kun omfattet af krav om 15 % ammoniakreduktion fra anlægget, jvnf. Husdyrloven.

Sigtet med krav om reduktion af ammoniaktabet fra husdyrbrug er at sikre, at der både generelt og specifikt i forhold til beskyttede naturtyper og internationale forpligtigelser sker en forstærket fortsat reduktion af ammoniakbelastningen (baggrundsbelastningen) på Danmarks natur.

Ammoniakreduktionen på 15 % opnås ved, at den overvejende del af dybstrøelsen fra den nye ungdyrstald (bygning 13) vil blive udbragt direkte (minimum 85 %) fra stalden og nedbringes på mark. Ved dette tiltag reduceres husdyrbrugets ammoniakfordampning med mere end det lovpligtige krav foreskriver. Dvs. at det lovpligtige ammoniakreduktionskrav for husdyrbruget er opfyldt og ansøger tilskrives derfor et ammoniaktiltag på ca. 86 kg N/år.

Individuelt krav til ammoniakbelastning på ammoniakfølsomme naturområder

§ 7-naturområder

Oplysning om hvilke naturområde, omfattet af lovens § 7, hvor der er foretaget N-dep beregning til, er angivet i nedenstående tabel:

Naturtype	Ca. afstand fra anlæg (nærmste driftsbygning)	Retning	N-dep beregning
Større hedeareal omfattet af § 7 i loven	1190 meter	NV	ja

Jvnf. ovenstående tabel har ansøger og dennes konsulent foretaget supplerende beregning for merbelastning af ammoniak til det nærmeste hedeområde, som viser en merdeposition på 0,0 kg N/ha ved den udvidede kvægproduktion og en samlet afsætning på i alt 0,1 kg N/ha, jvnf. bilag 10. Ammoniak depositionsregninger er nærmere beskrevet og vurderet i nedenstående afsnit under "Naturudtalelse".

Beskyttelsen af naturområder mod ammoniakdeposition er i husdyrloven rettet mod områder, der er omfattet af lovens § 7 og som betegnes som "særlige naturområder". Derudover har Ringkøbing-Skjern Kommune udpeget nogle naturområder, der også vurderes som særlige ammoniakfølsomme (anden kvælstoffølsom natur) og disse skal beskyttes mod ammoniakdeposition på lige fod med § 7 naturområderne.

Inden for såkaldte "bufferzoner" til disse naturområder må merbelastningen af ammoniak ikke overskride fastlagte beskyttelsesniveauer. Bufferzone I er inden for 0-300 m og bufferzone II er inden for 300-1000 m, fra disse naturområder.

Er hele, eller dele af husdyrbrugets anlæg placeret inden for bufferzone I, kan der ikke tillades en merbelastning fra det samlede anlæg. Den tilladte merbelastning i bufferzone II afhænger af antallet af eventuelt andre husdyrbrug med husdyrproduktion større end 75 DE i samme bufferzone og nærmere end 1000 meter fra det anlæg, der miljøgodkendes.

Der findes ingen naturområder omfattet af Husdyrlovens § 7, eller andre særlige ammoniakfølsomme naturområder indenfor en radius af 1000 meter (bufferzone II) fra stald og lager. Husdyrbruget er som udgangspunkt derfor ikke omfattet af et skærpet beskyttelsesniveau for ammoniak, som rækker udover det generelle reduktionskrav gældende for husdyrbruget.

Det nærmeste naturområde, som er udpeget efter Husdyrlovens § 7 ligger i en afstand af ca. 1,2 km NV for husdyrbrugets stald og lager. Der er tale om et større A-målsat hedeareal (Vejrup Sø Hede), der grænser op til Nørre Bork Plantage. Dog har ansøger og dennes konsulent foretaget en ammoniak depositionsregning til disse beskyttede naturområder, som er nærmere beskrevet og vurderet i nedenstående afsnit.

Der er ingen udbringningsarealer indenfor 1000 meter til "særlige ammoniakfølsomme naturområder" udpeget af Ringkøbing-Skjern kommune, men derimod ligger der flere udbringningsarealer, mindre end 1000 meter (bufferzone II), fra naturområder omfattet af lovens § 7 og enkelte udbringningsarealer grænser direkte op til disse beskyttede naturtyper. Der er tale om et større A-målsat hedeområde (Vejrup Sø Hede), som grænser op til Nørre Bork Plantage og et mindre C-målsat hedeareal ved Tinghede. Kommunen har foretaget en besigtigelse af ovennævnte naturområder, som er nærmere beskrevet og vurderet i nedenstående afsnit under "Naturudtalelse".

På disse udbringningsarealer skal udbringningen af flydende husdyrgødning på sort jord, eller græsmarker derfor, i henhold til Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. (BEK nr. 1695 af 19.12.06), ske ved nedfældning. Der må endvidere ikke, i henhold til vilkår, placeres markstakke på udbringningsarealerne inden for 300 m fra § 7 naturområderne.

Ingen af disse naturtyper er udpeget som internationalt Naturbeskyttelsesområde og de nærmeste Natura 2000-områder er EF-habitatområdet Lønborg Hede, som desuden er omfattet af fredningen og ligger i en afstand af ca. 2,8 km nord fra det nærmeste udbringningsareal og Natura 2000-området Ringkøbing Fjord, der ligger ca. 6 km VNV fra det nærmeste udbringningsareal.

Andre naturområder

I forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse blev det oplyst, at nogle af ansøgers udbringningsarealer var omfattet af den vejledende § 3 registrering, samt at de pågældende marker havde været omlagt ca. 4 gange de sidste 15 år.

Der blev indsendt dokumentation herfor i form af kort, samt sædskifteoversigt og naturgruppen har efterfølgende foretaget en konkret vurdering og fundet, at der var tale om en § 3 fejlregistrering. På dette grundlag er disse § 3 udpegninger hermed slettet.

Spredt om husdyrbruget forekommer der arealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3. I henhold til Naturbeskyttelsesloven må der ikke foretages ændringer i tilstanden af naturområder, der hører under § 3-beskyttelsen og den § 3-beskyttede natur er generelt omfattet af et forbud mod tilstandsændringer.

Kommunen kan dog i helt særlige tilfælde dispensere fra dette forbud. Ferske enge og overdrev må dog anvendes som før Naturbeskyttelseslovens ikrafttræden i 1992, hvis driften siden har været kontinuert. Driften af disse arealer ikke må intensiveres i forhold til driften før 1992, hvilket bl.a. indebærer at ferske enge og overdrev højst må tilføres samme mængde gødning som i perioden op til 1992.

På Miljøportalen (<http://www.miljoportal.dk/>) kan det oplyses, om der er § 3-beskyttede naturområder i nærheden af husdyrbruget, dog gør Ringkøbing-Skjern Kommune opmærksom på, at registreringerne kun er vejledende.

Ringkøbing-Skjern Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel for den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastningen og er, ifølge Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) i 2008, beregnet til 14,9 kg N/ha/år (<http://www.dmu.dk/Luft/Luftforurenings-modeller/Deposition/Danmark/Nedfaldskort2006.htm>) i området omkring anlægget, jvnf. bilag 12.

Kommunen har vurderet tilstanden og områdernes værdi som regionale og lokale naturområder i kommunens netværk af natur, samt eventuelle forekomster af fredede, rød-, eller gullistede plante-, eller dyrearter.

Natur i forhold til anlægget

Inden for 1000 meter fra staldanlægget er følgende registrerede naturområder omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven, som er angivet i nedenstående tabel:

Naturtype	Ca. afstand fra anlæg (nærmste staldhjørne)	Retning	N-dep beregning
Mindre moseområde med vandhul	853 meter	SV	nej
Mindre vandhul	524 meter	SØ	Nej
2 mindre moseområder med vandhuller	386 meter	N	Ja

Jvnf. ovenstående tabel, ligger der nogle få naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 indenfor 1000 meter fra husdyrbrugets stald og lager, som ikke er omfattet af lovens § 7. Der er tale om mindre C-målsatte moseområder med vandhuller, som ligger indenfor en radius af 386-853 meter fra husdyrbrugets stald og lager.

Ansøger og dennes konsulent foretaget supplerende beregning for merbelastning af ammoniak til det nærmeste naturområde omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Jvnf. bilag 10 viser beregningerne, en merdeposition på 0,0 kg N/ha ved den udvidede kvægproduktion og en samlet afsætning på i alt 0,5 kg N/ha, som er nærmere beskrevet og vurderet i nedenstående afsnit under "Naturudtalelse".

Der skal dog gøres opmærksom på, at der i henhold til Naturbeskyttelsesloven ikke må foretages ændringer i tilstanden af naturområder, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og disse § 3 beskyttede naturområder, er som udgangspunkt beskyttet af det generelle krav om reduktion af ammoniak fra husdyrbruget, som jvnf. ansøgningen, er opfyldt.

Natura 2000-områder: Indenfor en radius af 1000 meter fra husdyrbrugets stald og lager ligger der ikke naturområder, som er udpeget som Internationale Naturbeskyttelsesområde (Ramsarområder, EF-habitatområder, samt EF-fuglebeskyttelsesområde). Det nærmeste område, der er udpeget som Natura 2000-område er EF-habitatområdet, Lønborg Hede, som desuden er omfattet af fredningen og ligger i en afstand af ca. 5,4 km NØ for husdyrbrugets anlæg.

I henhold til habitatdirektivets artikel 12 må der ikke gives tilladelse til aktivitet, der kan beskadige, eller ødelægge Bilag IV-arters yngle-, eller rastepladser. Grundet afstanden til ovennævnte naturområder er husdyrbruget derfor ikke omfattet af et skærpet beskyttelsesniveau for ammoniak, som rækker ud over det generelle reduktionskrav gældende for husdyrbruget.

Natur i forhold til udbringningsarealerne

Ingen af husdyrbrugets ejede/forpagtede udbringningsarealer er registeret som beskyttede naturtyper.

Der er ingen udbringningsarealer indenfor 1000 meter til "særlige ammoniakfølsomme naturområder" udpeget af Ringkøbing-Skjern kommune, men derimod ligger der flere udbringningsarealer, mindre end 1000 meter (bufferzone II), fra naturområder omfattet af lovens § 7 og flere af husdyrbrugets udbringningsarealer grænser op til § 3 beskyttede naturområder. Der er tale om 2 mindre moseområder med vandhuller, samt et større A-målsat hedeområde (Vejrup Sø Hede), som grænser op til Nørre Bork Plantage og et mindre C-målsat hedeareal (Tinghede). Kommunen har foretaget en besigtigelse af ovennævnte naturområder, som er nærmere beskrevet og vurderet i nedenstående afsnit under "Naturudtalelse".

Derudover ligger enkelte af udbringningsarealerne i nærheden af § 3-beskyttede naturområder. Der er tale om et C-målsat moseområde, samt små vandhuller. Ingen af udbringningsarealerne skråner mere end 6 grader ned mod § 3-beskyttet natur.

Ingen af ovennævnte naturtyper er udpeget som internationalt Naturbeskyttelsesområde og de nærmeste Natura 2000-områder er EF-habitatområdet Lønborg Hede, som desuden er omfattet af fredningen og ligger i en afstand af ca. 2,8 km nord fra det nærmeste udbringningsareal og Natura 2000-området Ringkøbing Fjord, der ligger ca. 6 km vest-nord-vest fra det nærmeste udbringningsareal.

Der skal dog gøres opmærksom på, at der i henhold til Naturbeskyttelsesloven ikke må foretages ændringer i tilstanden af naturområder, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og disse naturarealer er som udgangspunkt, beskyttet af det generelle krav om reduktion af ammoniak fra husdyrbruget, som ifølge ansøgningen er overholdt.

Tilladelse til aktiviteter i, eller udenfor internationale naturbeskyttelsesområder må ikke kunne forringe områdets naturtyper og levesteder for arterne, eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, området er udpeget for.

Naturudtalelse

Ringkøbing-Skjern kommunen har den 7. juni 2010 foretaget en besigtigelse af ovennævnte naturområder og naturgruppen i Ringkøbing-Skjern kommune udtaler følgende i forbindelse med besigtigelsen:

Beskrivelse af nærmeste natur:

Det nærmeste § 7-område er en A-målsat hede (Vejrupsø Hede), som ligger ca. 1200 meter i nordvestlig retning fra husdyrbrugets anlæg. Området er karakteriseret af tør og våd hede, samt flere hedemoser og vandhuller.

Der er flere andre naturområder inden for 1000 m fra anlægget som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Ca. 400 m nord for anlægget ligger to mindre moseområder med vandhuller, som er C-målsatte og ca. 520 meter sydøst for anlægget ligger et mindre vandhul.

Flere af husdyrbrugets ejede/forpagtede udbringningsarealer, samt aftalearealer grænser op til natur beskyttet af § 3 i naturbeskyttelsesloven. Der er tale om et A-målsat hedeområde (Vejrupsø Hede), et C-målsat hedeområde (Tinghede) og Lønborg Hede, som er et EU-habitatområde og A-målsat.

Vurdering af påvirkningen fra husdyrbrugets anlæg på naturområderne:

Der er foretaget ammoniak depositionsregninger til det nærmeste § 7-område beliggende ca. 1200 m i nordvestlig retning, jvnf. bilag 9. Der er beregnet en merdeposition til området fra husdyrbrugets anlæg på 0,0 Kg N/ha/år og en total deposition på 0,07 Kg N/ha/år.

Tålegrænsen for heder ligger mellem 10-25 Kg N /ha/ år. Det konkrete hedeområde indeholder såvel tør som våd hede, samt flere hedemoser. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at områdets tålegrænse skal findes i den nedre ende af skalaen, altså omkring de 10 Kg N / Ha / år. Baggrundsbelastningen i området lå i 2008 på ca. 15 kg N/ha/år. Tålegrænsen for naturområdet er altså allerede overskredet.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at det konkrete naturområde ikke vil blive påvirket væsentligt af udvidelsen ved den beregnede merbelastning på 0,0 Kg/N/ha og totalbelastningen på under 1 Kg N/ha /år i forbindelse med udvidelsen af husdyrbruget.

Der er foretaget en depositionsregning til to mindre moseområder ca. 400m nord for husdyrbruget anlæg, jvnf. bilag 9. Der er målt en merbelastning på 0,0 Kg N/ha/år og en totalbelastning på 0,5 kg / N/ha/år. Områderne er C-målsatte og moser har en generel tålegrænse 10-25 Kg N/ ha/ år.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at eftersom der ikke er beregnet en merbelastning til områderne og idet totalbelastningen er meget lav, vil der ikke ske en væsentlig påvirkning af naturområdet som følge af udvidelsen.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at det mindre vandhul ca. 520 meter sydøst for anlægget ikke påvirkes væsentligt af udvidelsen, eftersom det vurderes, at der ikke er tale om en kvælstoffølsom naturtype.

Nærmeste internationale naturområde er habitatområde Lønborg Hede, som ligger ca. 5,3 km fra husdyrbrugets anlæg. Der er ikke beregnet en merbelastning til nærliggende § 3-områder inden for 1000 meter fra husdyrbruget.

Det er Ringkøbing-Skjern kommunes vurdering, at habitatområdet ikke vil blive påvirket væsentligt af udvidelsen og påvirkningen fra det samlede husdyrbrug, begrundet i afstanden til området og de beregnede værdier for mer- og totaldepositionen.

Vurdering af påvirkningen på husdyrbrugets udbringningsarealer:

Flere af husdyrbrugets udbringningsarealer og aftalearealer ligger inden for bufferzone til § 7-naturområder, jvnf. bilag 14. I henhold til Bekendtgørelse om lov om miljøgodkendelse, skal udbringning af flydende husdyrgødning inden for 1000 meter til § 7-naturområder ske ved nedfældning på sort jord og græs.

Der må ikke placeres markstakke inden for 300 m (bufferzone I) til disse naturområder i henhold til vilkår i miljøgodkendelsen.

Aftalearealerne P.E.A. 6-0 og P.E.A. 5-9 er beliggende på matrikel nr. 28t, Lønborggård Hgd., Lønborg, grænsende op til habitatområdet Lønborg Hede (H 196). Disse arealer godkendes særskilt i en arealgodkendelse i henhold til § 16 i Bekendtgørelse om Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Arealerne er underlagt en fredning i henhold til fredningskendelse af 4.september 1972 og må anvendes til dyrkning af afgrøder. Der er dog stillet en række vilkår til anvendelsen af arealet. Disse vilkår skal overholdes i forsat anvendelse af arealet.

Lønborg Hede

Husdyrbrugets anlæg ligger ca. 5,5 km SØ fra habitatområdet Lønborg Hede (H 196) og de nærmeste ejede/forpagtede udbringningsarealer ligger i en afstand af ca. 3 km SØ fra habitatområdet. Derudover har husdyrbruget aftalearealer, som ligger indenfor habitatområdet og disse aftalearealer er omfattet af lovens § 16 og skal derfor have en særskilt arealgodkendelse.

Udpegningen til habitatområde er foretaget på grundlag af følgende naturtyper og art:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 196		
Naturtyper:	Revling-indlandsklit (2320)	Våd hede (4010)
	Søbred med småurter (3130)	Tør hede (4030)
	Kransnålalge-sø (3140)	Tidvis våd eng (6410)
	Brunvandet sø (3160)	Hængesæk (7140)
	Vandløb (3260)	
Arter:	Bæklampret (1096)	

Lønborg Hede er beliggende på Ølgod Bakkeø. Selve heden kan i store træk skitseres, som en højtliggende hede med hedelyng, revling og spredt klokkelyst, samt en lavtliggende hede med fugtig, eller vandmættet jordbund det meste af året og som har indslag af hedemoose, kær, sø og å.

Den våde hede domineret af klokkelyst og andre våde hedesamfund udgjorde tidligere en betydeligt større andel af Lønborg Hede end hvad tilfældet er nu. Tidligere arealer med våd hede har i de seneste årtier skiftet naturtype til tør hede, pilekrat og blåtopdominerede samfund. De topografiske forhold har begunstiget denne todeling af heden, idet heden indenfor kort afstand har niveauforskel på op til 10-15 meter, således at den tørre hede nærmest fremstår som et plateau. På den fugtige del af heden er der egentlige søer. Igennem en af søerne (Bredkær) løber Stygbæk å.

Lidt over halvdelen af området er fredet af Lønborg Hede fredningen, der har til formål, at beskytte områdets enestående hedekærsområder med klokkelystarealer begunstiget af de specielle atlantiske klimaforhold i området, samt beskytte ynglebestande af urfugl, tinksmed og stor regnsparve. Tinksmiden er dog ikke længere ynglefugl i området og urfuglen findes ikke længere i den danske natur.

De primære trusler imod områdets status er næringsstofbelastning fra luften og tilgroning med vedplanter og blåtop, samt ikke-hjemmehørende arter.

Ifølge forhøringsmaterialet til "Forslag til Natura 2000 plan 2009-2015, Lønborg Hede" er naturtyperne og arter inden for Natura 2000-området vurderet til at have de prognoser, der er angivet i nedenstående tabel. Bevaringsstatus for naturtyper og arter er en vurdering af, hvordan deres tilstand vil være i fremtiden, såfremt der ikke sker ændringer i udnyttelsen og i de trusler, der eksisterer i dag. Der er tale om en prognose for arternes og naturtypernes udviklingsretning.

Prognosen	Naturtype eller art
Gunstig, eller vurderet gunstig	Vandløb og bæklampret
Ugunstig, eller vurderet ugunstig	Våd hede, tør hede og hængesæk
Ukendt	Revling-indlandsklit, tidvis våd eng, søbred med småurter, kransnålalgesø og brunvandet sø

Udbringningsareal 7-0, jvnf. bilag 11 grænser op til det A-målsatte § 7-hedeområde (Vejrupsø Hede).

I A-målsatte naturområder gøres der en særlig indsats for at videreudvikle områdernes naturværdier ved f.eks. naturpleje.

Ved besigtigelse af de pågældende arealer blev det konstateret, at der var en randeffekt som følge af gødskning og sprøjtning fra arealerne, Ringkøbing-Skjern kommune vurderer, at der kan være en negativ påvirkning af hedeområdet i forbindelse med udbringning af husdyrgødning og sprøjtning. Det vurderes, at området ikke vil blive væsentligt påvirket, såfremt der bliver holdt en sprøjte- og gødningsfri bræmme på min. 10 meter op til hedeområdet, jvnf. bilag 11.

Ringkøbing-Skjern kommune har som grundlag for vurderingen taget udgangspunkt i hedeområdets værdi og tilstand, de kommunale mål for hedeområdet og udmeldingerne fra Miljøstyrelsen. Miljøstyrelsen har i brev af 6. juli 2009 vurderet, at randpåvirkningen ved nedfældning ikke er større end 1 kg N/ha.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at det lovpligtige krav om nedfældning på sort jord og græs ikke er tilstrækkelig til at beskytte hedeområdet mod væsentlige påvirkninger fra driften af mark 7-0. Grunden hertil er, at Ringkøbing-Skjern kommune vurderer, at en påvirkning på cirka 1 kg N/ha/år vil medføre, at vegetationen i kanten af heden vil ændres og med tiden vil dværgbuskene forsvinde.

Hertil kommer, at der ifølge brevet af 6. juli 2009 fremgår, at der i normale tilfælde er påvirkninger på over 1 kg N/ha i op til 20-30 m fra markkanten, hvis den flydende husdyrgødning ikke nedfældes og i "worst case" er der påvirkninger på over 1 kg N/ha inden for 100 m fra markkanten. Udbringningen af flydende husdyrgødning vil typisk ikke blive nedfældet, hvis der ikke er tale om enten sort jord eller græs, dvs. eksempelvis, hvis der er vintersæd, eller flerårige højværdiafgrøder på arealet.

Mark 47-1, 47-2 og 46-1 grænser op til et § 7-hedeområde, som er C-målsat. På baggrund af luftfotos vurderes mere end 50 % af arealet at være tilgroet med nåletræer. Området har altså primært behov for plejeindsats. Der gælder for arealerne, at udbringning af flydende husdyrgødning skal ske ved nedfældning på sort jord og græs, samt at der stilles vilkår om, at markstakke ikke må placeres på arealerne.

Ringkøbing-Skjern kommune vurderer i det konkrete tilfælde, at disse tiltag er tilstrækkelige til at beskytte området imod yderligere tilstandsændringer. Dette begrundes i områdets nuværende tilstand og primære behov for pleje.

På baggrund af ansøgningen og oplysninger fra ansøger vurderes det, at driften af udbringningsarealerne ikke ændres væsentligt i forhold til den hidtidige drift. Markdrift i form af omlægning, gødskning, sprøjtning og andre jordbrugsaktiviteter vurderes ikke med de stillede vilkår, at give anledning til væsentlig merbelastning af områdets beskyttede naturområder.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ansøgningen, at de lovpligtige beskyttelsesniveauer er overholdt, vilkår i miljøgodkendelsen, samt udmeldinger fra Miljøstyrelsen, at tilstanden af naturområderne omkring husdyrbrugets udbringningsarealer ikke vil ændres væsentligt som følge af ansøgte projekt.

Samlet vurdering

Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) har rådgivet om det faglige grundlag til fastsættelsen af beskyttelsesniveauet for ammoniak i husdyrlovgivningen. Det er således ifølge Miljøstyrelsen kun helt undtagelsesvist nødvendigt, at stille yderligere, skærpede krav i forhold til ammoniak. Miljøministeriet har endvidere oplyst i brev af 6. juli 2009, at for så vidt hvad angår kumulation, er det håndteret, dels ved at grænsen for merbelastning med ammoniak skærpes markant, hvis der er flere husdyrbrug med produktion større end 75 DE i nærheden af det husdyrbrug, der miljøgodkendes, samt dels ved det generelle ammoniakreduktionskrav gældende for alle større husdyrbrug, der miljøgodkendes.

I miljøgodkendelser der gives til større husdyrbrug, stilles der ammoniakrelaterede BAT vilkår (både for den nye del af anlægget, samt for den eksisterende del af anlægget). På sigt vil udstedelsen af miljøgodkendelser til landets større husdyrbrug på baggrund af de generelle reduktionskrav og de ammoniakrelaterede vilkår bidrage til at nedbringe ammoniakbelastningen, hvorved baggrundsbelastningen vil falde.

Ringkøbing-Skjern kommune har ikke en yderligere/nyere viden end den der ligger til grund for gældende lovgivning, udmeldinger fra Miljøstyrelsen og de stillede vilkår i miljøgodkendelsen.

Kommunen vurderer, at hvis husdyrbruget drives som angivet i ansøgningen, efter gældende lovgivning, samt efter miljøgodkendelsens vilkår, vil husdyrbruget ikke medføre en væsentlig ammoniakpåvirkning af beskyttede naturområder, plantearter, eller dyrearter.

Det er dermed Ringkøbing-Skjern kommunes vurdering, at der ikke er yderligere forhold, som kan begrunde en skærpelse af de generelle beskyttelsesniveauer i husdyrloven. Vurderingen tager udgangspunkt i naturtypernes tålegrænser, merbelastnings og totalbelastnings størrelse, kommunens forpligtigelse til at sikre naturtyper og arter, der er beskyttet af Habitatdirektiverne, viden om kriterier for gunstig bevaringsstatus, tilgængelig litteratur om trusler i Natura 2000-områderne, samt kommunens forpligtigelser til at sikre naturtyper, der er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3, kommunens målsætninger og prioritering på naturområdet.

Herudover er det Ringkøbing-Skjern kommunes vurdering, at der ikke er andre internationale naturbeskyttelsesområder, der ikke er beskyttet tilstrækkeligt mod ammoniak fra det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug. Vurdering er baseret på baggrund af de store afstande til de øvrige internationale naturbeskyttelsesområder og på baggrund heraf, er det således kommunens skøn, at driften af husdyrbruget vil være forenelig med naturområdets sårbarhed og kvalitet, således at områdets integritet ikke ødelægges.

Konkret vurdering af husdyrbrugets drift i forhold til Natura 2000-områderne.

Ingen af husdyrbrugets ejede/forpagtede udbringningsarealer, eller anlæg ligger indenfor Natura 2000-områder, men ligger i oplandet til Ringkøbing Fjord, der er udpeget som EF-fuglebeskyttelsesområde, EF-habitatområde og Ramsarområde. Dog grænser nogle af husdyrbrugets aftalearealer op til habitatområdet Lønborg Hede (H 196). Disse arealer godkendes særskilt i en arealgodkendelse i henhold til § 16 i Bekendtgørelse om Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Natura 2000-områderne er et vigtigt bidrag til at beskytte den biologiske mangfoldighed i Danmark. De er samtidig et vigtigt bidrag til internationalt at beskytte truede naturtyper og arter.

Fuglebeskyttelsesområder og habitatområder indgår i det sammenhængende europæiske økologiske netværk, som betegnes Natura 2000-områder. Bevaringsmålsætningen for Natura 2000-områder er at sikre, eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, områderne er udpeget for. Målsætningen for Ramsarområder er, at beskyttelsen skal fremmes.

Målsætningerne for Ringkøbing Fjord, jvnf. Regionplan 2005, er ikke opfyldt og de manglende målsætningsopfyldelser, skyldes hovedsageligt en for stor tilførsel af næringsstoffer fra oplandene til vandområderne, tilgroning og ikke-hjemmehørende arter.

I henhold til §§ 7 og 8 i "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder, samt beskyttelse af visse arter" (Habitatbekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007) skal kommunalbestyrelsen i forbindelse med udarbejdelse af tilladelser, dispensationer og godkendelser efter Lov om miljøgodkendelse mv. af 20. december 2006 foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura-2000 område væsentligt.

Belastningen med næringsstoffer af danske vandområder er generelt faldende. Idet der gives en miljøgodkendelse, sker der allerede en vis beskyttelse af udvalgte kvælstofølsomme vandområder med det beskyttelsesniveau, der er indarbejdet i lovgivningen.

På baggrund heraf og for at tilgodese de sårbare Natura 2000-områder er der foretaget tiltag for at minimere næringsstofudledningen fra husdyrbruget, således vil den overvejende del af dybstrøelsen (min. 85 %) blive udbragt direkte fra stald til mark og nedpløjes, samt stillet vilkår om, at:

- der på mark 7-0, der grænser op til naturområder omfattet af lovens § 7 §, *skal* holdes en gødnings- og sprøjtefri bræmme på minimum 10 meter til naturarealet.
- der på mark 7-0, der grænser op til naturområder omfattet af lovens § 7 §, *skal* al udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord, eller græs ske ved nedfældning.
- der på mark 46-1, 47-1 og 47-2, der grænser op til § 3 hedeområde, *skal* al udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord, eller græs ske ved nedfældning.
- markstakke, ikke må placeres indenfor 300 meter til naturområder omfattet af lovens § 7, samt indenfor § 3-beskyttede hedearealer.

og idet kun en mindre del, svarende til ca. 3 % af husdyrbrugets samlede udbringningsarealer er beliggende indenfor områder, der har en potentiel risiko for næringstab til vandmiljøet, er det kommunens skøn, at de fastlagte beskyttelsesniveauer, samt de stillede vilkår i miljøgodkendelsen vil være tilstrækkelig til at sikre, at kravet for at opnå en gunstig bevaringsstatus opnås.

Det vurderes, at udpegningsgrundlaget af forekomsten af visse yngle- og trækfugle, samt visse arter og naturtyper ligger udenfor det påvirkningsområde, som omfattes af denne miljøgodkendelse og at projektet med de stillede vilkår ikke vil påvirke habitatområdet/ EF-fuglebeskyttelsesområdet/ Ramsarområdet, væsentligt i form af udledning af kvælstof og fosfor, samt ammoniak.

Der er i denne vurdering bl.a. lagt vægt på husdyrbrugets negative fosforbalance på alle arealer, husdyrbrugets ammoniaktiltag på ca. 86 kg N/år, udbringningsarealernes beliggenhed i forhold til terrænhældninger, jordtype, dræningsforhold, samt husdyrbrugets beliggenhed med tilhørende arealer, i forhold til de store afstande til internationale naturbeskyttelsesområder.

På dette grundlag er det vurderet, at ansøgte aktivitet ikke vil påvirke Natura 2000-områder i så væsentlig grad i form af udledning af næringsstoffer og det er således kommunens skøn, at der ikke er tale om en så væsentlig merpåvirkning af N og NH₃, at der er grund til at foretage yderligere konsekvensvurderinger, under forudsætning af, at fastsatte vilkår omkring udledning af husdyrbrugets næringsstoffer overholdes i den fremtidige arealdrift. På baggrund af ovennævnte er det kommunens vurdering, at ansøgte aktivitet, hverken i sig selv, eller med andre projekter i området vil være i uoverensstemmelse med Habitatdirektivforpligtelserne.

Kommunen har som grundlag for vurderingen bl.a. lægt vægt på, at der ikke er flere husdyrbrug med produktion større end 75 DE i nærheden af husdyrbruget, der miljøgodkendes og at husdyrbrugets udbragte husdyrgødning kun bidrager med ca. 0,4 promille til den samlede udvaskning fra samtlige udbringningsarealer i oplandet, samt udbringningsarealernes størrelse i forhold til oplandsstørrelsen, idet kommunen antager og baserer på et skøn, at husdyrbrugets udbringningsarealer på i alt ca. 176 ha, kun vil udgøre ca. 0,8 promille af den samlede oplandsstørrelse (Ringkøbing Fjord).

Nationalpark Skjern Å

Husdyrbrugets anlæg, samt tilhørende ejede/forpagtede udbringningsarealer ligger udenfor det foreslåede nationalparkområdet Skjern Å, dog ligger husdyrbrugets afgrænsningsarealer indenfor, men disse arealer bruges ikke til udbringningsarealer.

Af Lov om nationalparker (Lov nr. 533 af 06/06/2007) fremgår det, at der ikke er yderligere restriktioner indenfor den foreslåede nationalpark. Det er derfor de samme krav og lovgivninger der gør sig gældende indenfor som udenfor nationalparkområdet, hvilke vurderes at være tilstrækkelige til at beskytte området mod væsentlige virkninger fra husdyrbruget.

2.7.10 Grundvand

Husdyrbrugets ejede/forpagtede udbringningsarealer ligger i områder med almindelige drikkevandsinteresser og enkelte udbringningsarealer ligger indenfor indvindingsoplandet til Hemmet vandværk.

På husdyrbrugets ejede/forpagtede udbringningsarealer er der indvindingsboringer. Ved boringer, jvnf. § 24, stk. 1 i Miljøbeskyttelsesloven, skal der holdes et fredningsbælte omkring borestedet på mindst 10 m for almene vandforsyningsboringer og på mindst 5 m for ikke-almene vandforsyningsboringer.

Det vil sige, at der skal holdes en sprøjte- og dyrkningsfri zone omkring vandboringerne på mindst 5 meter. Opblanding og opbevaring af bekæmpelsesmidler, herunder tom emballage, samt andre stoffer, der kan forurene grundvandet, er heller ikke tilladt inden for fredningsbæltet.

Beskyttelsen af grundvandet mod nitratudvaskning fra rodzonen er i husdyrloven rettet mod de nitratfølsomme indvindingsområder.

Ca. 1,6 ha af husdyrbrugets ejede/forpagtede udbringningsarealer ligger i nitratfølsomme indvindingsområder.

Husdyrbruget er derfor omfattet af et skærpet beskyttelsesniveau for nitratudvaskningen fra rodzonen. På arealer i nitratfølsomt indvindingsområde, hvor udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat/liter, må der ikke ske en merbelastning med nitrat.

Beregningerne i ansøgningen viser, at nitratudvaskningen uden anvendelse af projektilpasning vil være 39 mg nitrat/liter på alle ejede/forpagtede udbringningsarealer i det nitratfølsomme indvindingsområde, hvilket er lavt og under grænseværdien (50 mg nitrat/liter) for nitrat i drikkevandet. Den lave nitratudvaskning skyldes igen, at husdyrbruget er økolog og ikke må gøde med kunstgødning til planternes kvælstofnorm. Med en merbelastning på -15 mg nitrat/liter er beskyttelsesniveauet for det nitratfølsomme indvindingsområde, således overholdt, uden projektilpasning.

På udbringningsarealerne udenfor nitratfølsomme indvindingsområder er beskyttelsesniveauet for nitratudvaskningen til grundvandet harmonigrænsen, hvilket ifølge ansøgningen er overholdt.

Da beskyttelsesniveauerne er overholdt, vurderes det, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig nitratpåvirkning af grundvandet, herunder de nitratfølsomme indvindingsområder.

2.8 Projektets sandsynlige miljøpåvirkning

Der vil sandsynligvis ske en påvirkning af det omgivende miljø, men det er vurderet ud fra ovenstående, at påvirkningens varighed, hyppighed og reversibilitet ikke vil være af sådant omfang, at husdyrbruget vil få væsentlig indflydelse på miljøet, idet alle lovpligtige beskyttelsesniveauer er overholdt.

Den eksisterende gyllebeholder ligger nord for de eksisterende driftsbygninger i en afstand af ca. 170 meter fra nærmeste grøft og ca. 158 meter fra nærmeste målsatte vandløb. Terrænet er svagt faldende ned mod vandløbet og terrænhældningen er mindre end 6 grader.

På baggrund af ovennævnte, samt grundet afstanden til det nærmeste vandløb er det vurderet, at risikoen for forurening af det nærmeste vandløb, ved eventuelt gylleudslip, ikke vil være stor, idet gyllen i første omgang vil blive stoppet af de eksisterende bygninger.

Endvidere er det vurderet, ud fra ansøgningens oplysninger, samt at der jvnf. vilkår 9 er udarbejdet en beredskabsplan, at der er foretaget de nødvendige tiltag, for at minimere risikoen for eventuelle gylleudslip, med risiko for forurening af miljøet.

2.9 Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, samt dispensation fra det lovpligtige afstandskrav til privat fællesvej og under forudsætning af, at de stillede vilkår i miljøgodkendelsen efterleves i den fremtidige drift, er det Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at:

- den udvidede dyrehold, som nedbringes til det ansøgte dyrehold på 150 malkekøer, 38 småkalve (0-6 mdr.) 132 kvieopdræt (6-27 mdr.), samt 80 tyrekalve (40-60 kg), alle i tung race svarende til i alt 277,74 DE, samt opførelse af ny ungdyrstald på ca. 1.400 m², nedlukning af ældre driftsbygninger (bygning 4, 5 og 8), samt den udvidede ensilageplads fra 700 til 1.700 m² kan tillades, idet projektet ikke vil medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer, § 7 beskyttede naturområder, Natura 2000-områder overbelastet med fosfor (Ringkøbing Fjord), kvælstofsårbare Natura 2000-områder (Ringkøbing Fjord), grundvand herunder nitratfølsomme indvindingsområder, samt landskabelige værdier og kulturmiljøer.

Derudover er det vurderet, at projektet ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3-områder, eller andre naturområder som er beskyttet mod tilstandsændring, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, eller særlig sårbar overfor næringsstofpåvirkning.

Endvidere er det vurderet, at projektet ikke vil have væsentlig virkning på de bestande af vilde planter, dyr (herunder Bilag IV-arter), eller deres levesteder, som de ovennævnte områder er udpeget på baggrund af.

Endelig er det vurderet, at projektet ikke vil medføre væsentlige påvirkninger på det foreslåede nationalparkområde Skjern Å.

- der anvendes, den bedst tilgængelige teknik, til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

Bilag 3.

Bilag 3. Kommentarer til miljøgodkendelsen:

3.1 Beredskabsplan

Beredskabsplanen /driftsforskriften skal beskrive, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan have konsekvenser for miljøet.

Den skal som minimum indeholde:

- a. Procedurer som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken /uheldet" og begrænse udbredelsen.
- b. Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmes, herunder telefonnumre.
- c. Kortbilag med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer, vandløb m.m..
- d. En opgørelse over materiale, der er tilgængeligt på, eller som kan skaffes med kort varsel og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage.

3.2 Kompost til markstak

Dybstrøelse, som har ligget i stald i 3 – 4 måneder er oftest kompostlignende, dog kan dybstrøelse fra fjerkræstalde være kompostlignende allerede efter 1 – 2 måneder. Kompostlignende dybstrøelse må opbevares i markstak, når tørstofprocenten er mindst 30 % for ethvert delparti.

Der gøres opmærksom på, at dybstrøelse fra gødningsmåtte, under kalve- og svinehytter, også kun må opbevares i markstak, når det er kompostlignende.

3.3 Støj

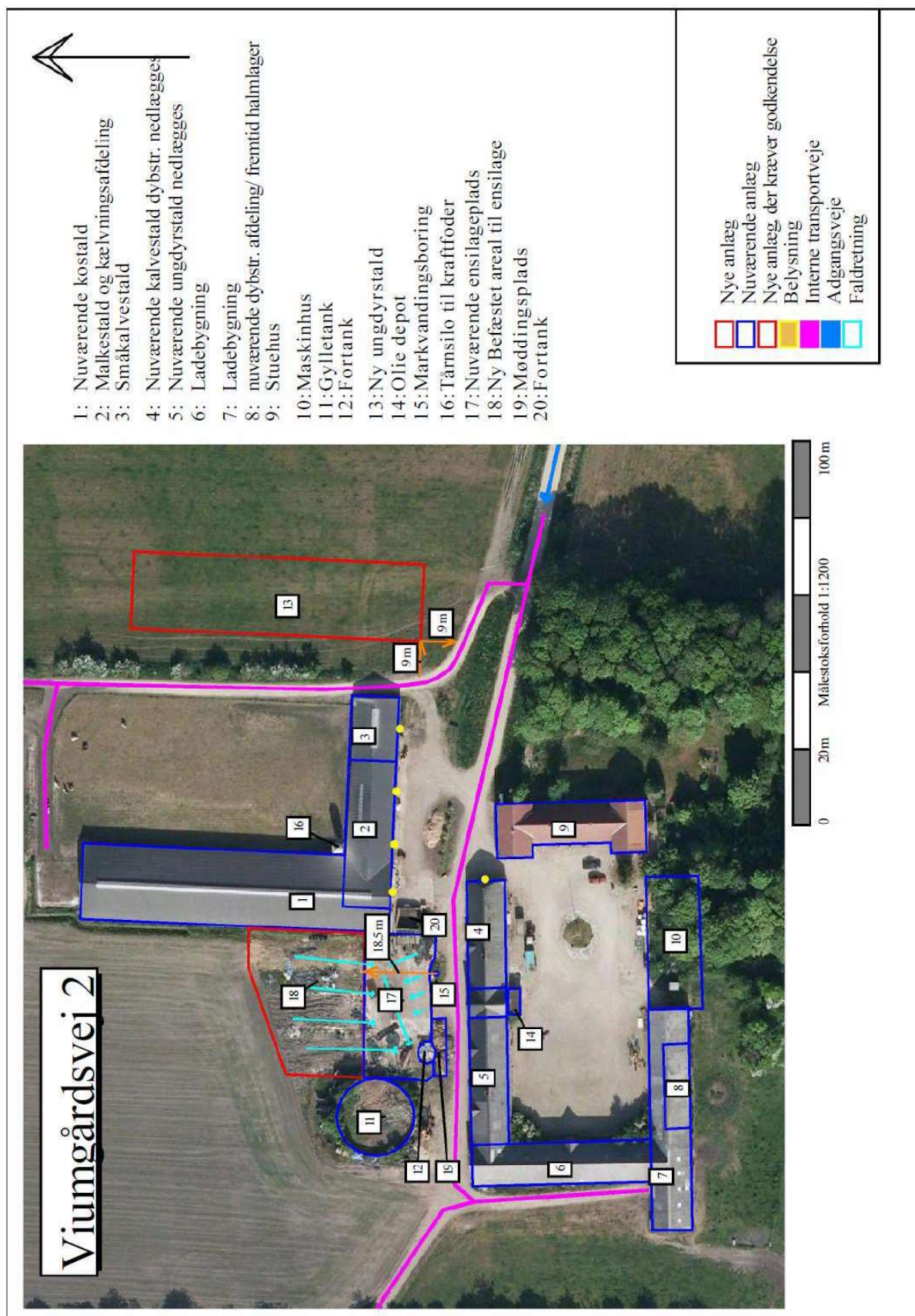
Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa).

Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift), eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkloder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.

Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjbergningsvejledning og foretages i punkter, som forinden aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

Bilag 4.

Bilag 4. Oversigtskort, samlede anlæg

Bilag 5.

Bilag 5. Dispensationsansøgning til opførelse af ny stald 9 meter fra vej.

Ansøger ønsker, at placere en ny stald til opdræt, på nordøst side af privat fællesvej, som går mod nord, fra Viumgårdsvej der går øst mod vest. Den private fællesvej kommer til at gå mellem den nye stald og de eksisterende stalde og bruges primært af ansøger. Vejforløbet og afstand til vej fremgår af bilag 4.

At det er en privat fællesvej skyldes blandt andet, at der ligger arealer langs vejen, der blandt andet har tilkørsel, via den omtalte vej. Vejretten bruges sjældent og pt. bruges den ikke.

Venlig hilsen

Vestjysk Landboforening

Bilag 6.

Bilag 6. Dispensationsansøgning til ensilageplads < 25 meter fra markvandsboring

Ringkøbing-Skjern Kommune
Natur og Miljøafdelingen
Kærgårdsvej 8
6950 Ringkøbing
ATT: Inga Merethe Larsen

Den 23-06-10

Ansøgning om dispensation til ensilageplads < 25 meter fra markvandingsboring på adressen Viumgårdsvej 2, 6893 Hemmet.

Ansøger [REDACTED] har en økologisk ejendom med mælkeproduktion og i sommerhalvåret produceres der en del grovfoder til ensilering. Af praktiske grunde har han et ønske om at have ensilagen placeret på fast bund tæt på staldene. Derfor er den eksisterende ensilageplads, der er placeret tæt på vandboringen, blevet udvidet med ca. 1000 m². På vedlagte bilag ses placeringen af ensilageplads fra 1989 (indtegnet med blåt) samt placeringen af det nye anlæg (indtegnet med rødt).

Baggrunden for at udbygningen er sket, som det er indtegnet på bilag er et ønske om at have en samlet placering der både er tæt på kostald og tæt på gylletank. Den valgte placering har følgende fordele.

Eksisterende afløbsforhold til gyllebeholder kan anvendes.
Ensilagen ligger samlet hvilket både sparer tid og energi.

Ansøgers Tiltag for at mindske risikoen for forurening af markvandingsboring:

For at undgå en forurening af boringen har ansøger lavet følgende tiltag:

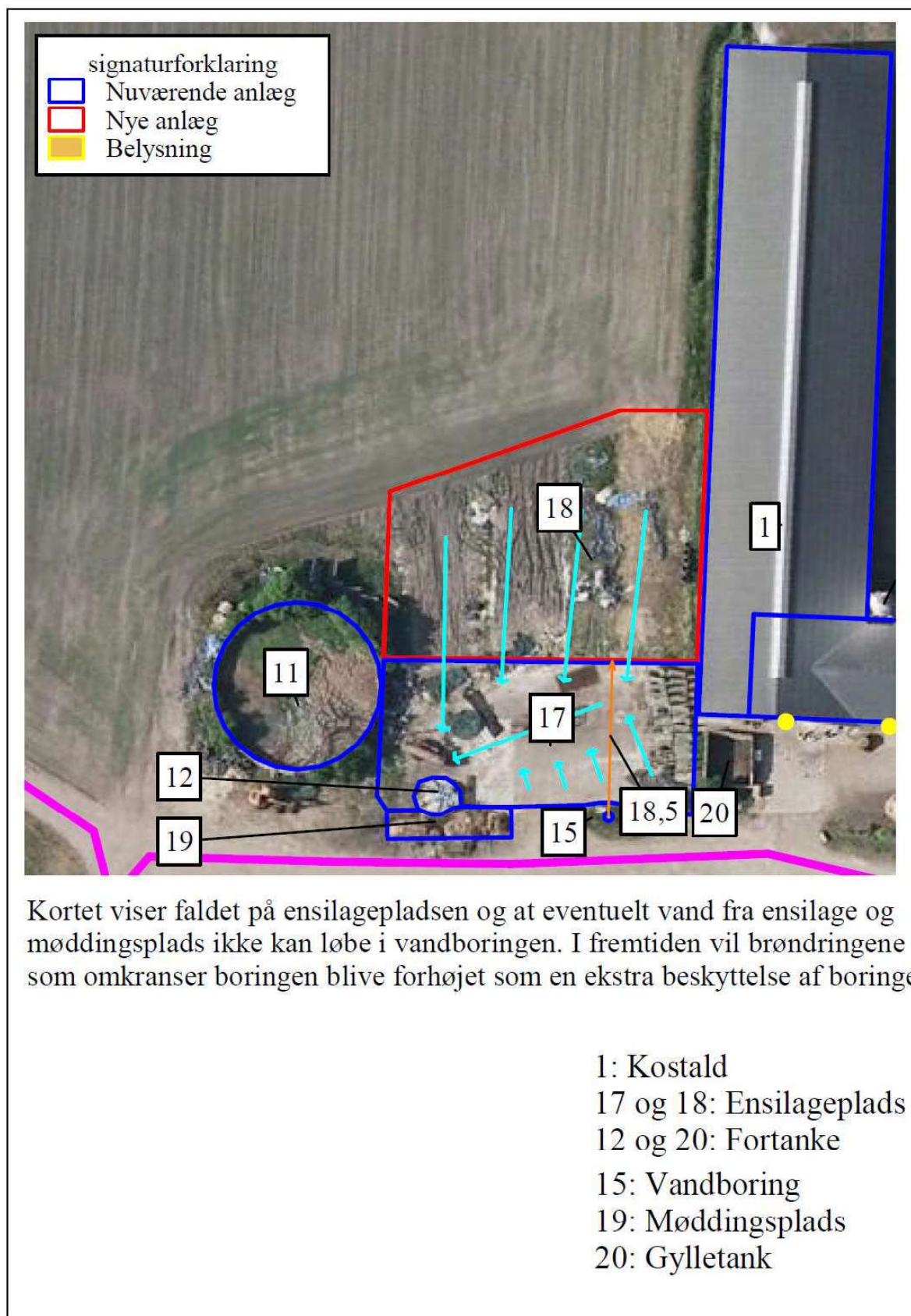
1. I forbindelse med etablering af ensilagepladsen (etableret i 1989) er der lavet fald mod nord. Dvs. væk fra boringen (se bilag)
2. I forbindelse med etableringen af udbygningen af ensilagepladsen mod nord er der ligeledes lavet fald der sikre at vandet ikke løber til boring (se bilag).
3. Boringen beskyttes af betonmur der omkranser boringen.

Ønskes der yderligere oplysninger kontakt Kristian Andreassen på 96 814 228. Vi håber at kommunen vil se positivt på ansøgningen.

Venlig hilsen
Vestjysk Landboforening

Bilag 6A.

Bilag 6A. Situationsplan, anlæggets afstand til markvandsboringen

Bilag 6B.

Bilag 6B. Dispensation fra afstandskrav til markindvindingsboring

Returadresse
Miljø og Natur
Kjærgaardsvej 8 6950 Ringkøbing

Sdr. Vium
6893 Hemmet

Ringkøbing-Skjern Kommune

Miljø og Natur
Miljø og Natur
miljo.natur@rksk.dk
Sagsbehandler
Yvonne Grandahl
9974 1513
yvonne.grandahl@rksk.dk
Dato
16. juli 2010
Sagsnummer
2010063690A

Dispensation fra afstandskrav til indvindingsboring til markvanding, Viumgårdsvej 2, 6893 Hemmet

Ringkøbing-Skjern Kommune har den 23. juni 2010 modtaget din ansøgning om dispensation fra afstandskravet til indvindingsboring til markvanding i forbindelse med påtænkt udvidelse af eksisterende ensilageplads på ejendommen Viumgårdsvej 2, 6893 Hemmet. Ansøgningen er indsendt af Vestjysk Landboforening.

Ansøgningen indeholder følgende oplysninger:

- Afstanden mellem den nye del af ensilagepladsen og indvindingsboringen vil blive ca. 18,5 meter.
- Den nye del af ensilagepladsen vil blive etableret med fast bund og med fald til afløb der sikrer, at ensilagevandet ikke kan løbe til boringen.
- Boringen beskyttes af en betonmur, der omkranser boringen.

Andre oplysninger, der er indgået i sagsbehandlingen:

- Indvindingsboringen er placeret i et område med almindelige drikkevandsinteresser.
- Indvindingsboringen er ikke beliggende i et indvindingsopland til almen vandforsyning.
- Indvindingsboringen er beliggende mere end 3 km fra den nærmeste indvindingsboring til almen vandforsyning, Hemmet vandværk.

Fredningsbæltet omkring indvindingsboringen er i henhold til indvindingsstilladelsen af 31. januar 1996 fastsat til 5 meter, jf. vilkår 3.3.

Dispensation

Ringkøbing-Skjern Kommune giver hermed dispensation fra afstandskravet til eksisterende indvindingsboring til markvanding, DGU-nr. 102.667, på følgende vilkår:

1. Dispensationen er givet på grundlag af ansøgningen og oplysningerne i sagen i øvrigt, jævnfør beskrivelserne ovenfor.

Åbningstider
mandag – onsdag 9.30 – 15.00
torsdag 9.30 – 16.45
fredag 9.30 – 13.00
Rev. Okt. 09

Telefontider
mandag – onsdag 8.00 – 15.30
torsdag 8.00 – 17.00
fredag 8.00 – 13.30

CVR nr. 29 18 96 09
Hjemmeside www.rksk.dk
Telefon 99 74 24 24
Telefax 97 17 87 34

2. Boringen skal beskyttes bedst muligt i anlægsfasen således, at der ikke sker påkørsel eller lign.
3. Der skal foretages en gennemgang af Indvindingsboringens overbygning, så det sikres at overbygningens stand er i overensstemmelse med gældende standarder.
Gennemgangen skal udføres af en autoriseret brøndborer.
Gennemgangen skal være udført inden et år fra denne dispensations dato, dvs. **senest den 16. juli 2011.**
Kopi af brøndborerens afrapportering skal fremsendes til Ringkøbing-Skjern Kommune, Miljø og Natur, Kjærgaardsvej 8, 6950 Ringkøbing.

Lovgrundlag

Denne dispensation er givet i henhold til § 20-21 i Lov om vandforsyning, nr. 299 af 8. juni 1978 med senere ændringer.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan du eller andre interesserede klage over til Miljøklagenævnet. Eventuel klage indsendes skriftligt til Ringkøbing-Skjern Kommune, Miljø og Natur, Kjærgaardsvej 8, 6950 Ringkøbing. Klagen vil herfra blive sendt videre.

En klage skal være kommunen i hænde senest den 16. august 2010 inden kontortids ophør.

Du vil herfra få besked, hvis andre klager over afgørelsen.

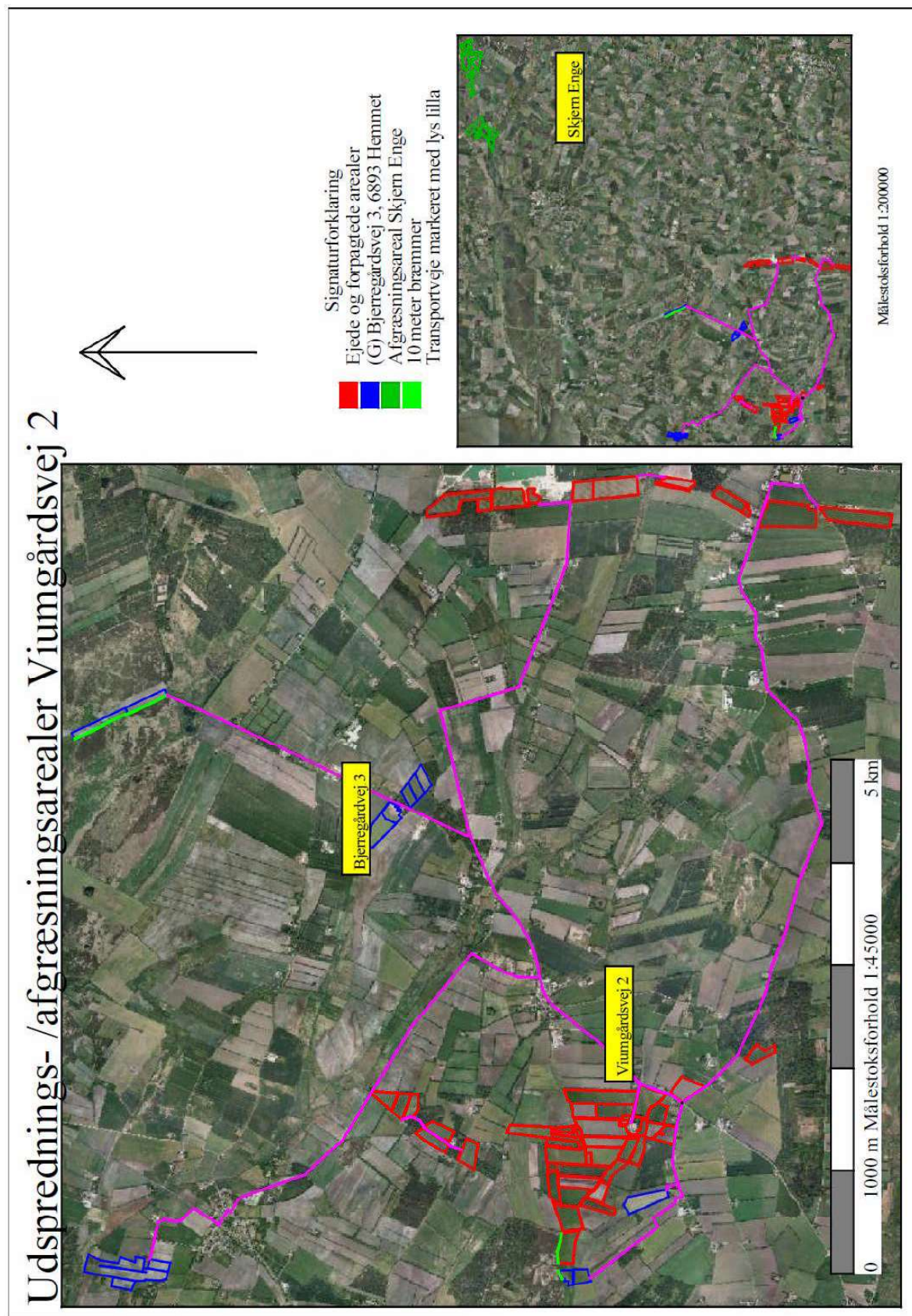
Venlig hilsen

Yvonne Grandahl
Miljøtekniker

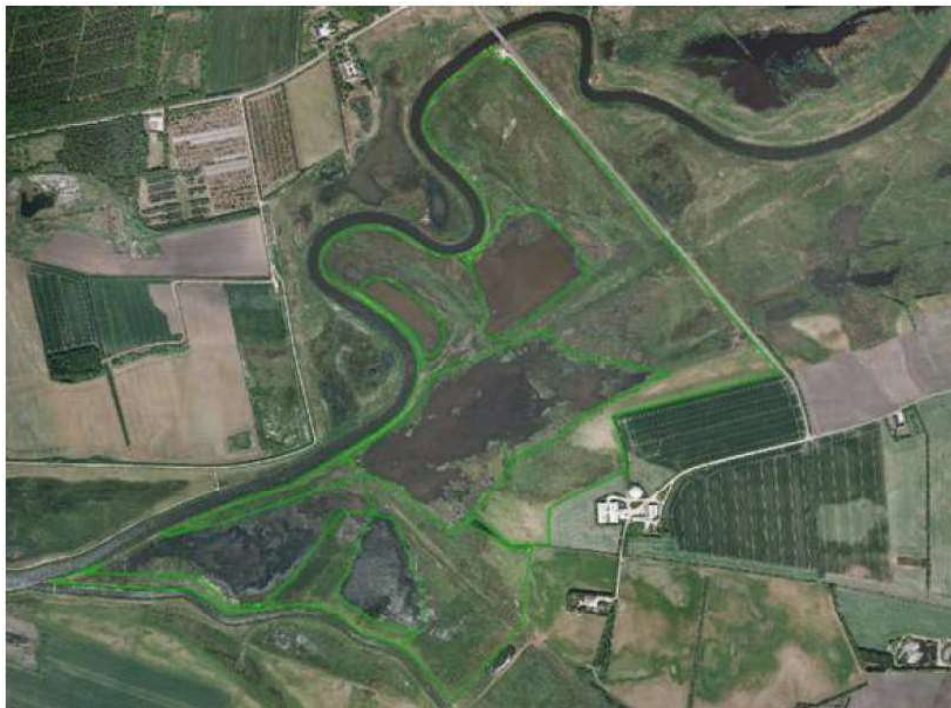
Bilag 7.

Bilag 7. Oversigtskort, transportveje og udbringningsarealer, samt afgrænsningsarealer

Bilag 8.

Bilag 8. Afgræsningsarealer tilhørende husdyrbruget Viumgårdsvej 2, Sdr. Vium

På dette kort er der indtegnet 111 ha. hvor mange ha der er er svært at vurderer, (jeg troede egentligt det var 124 ha og det er det måske også afhænger meget af hvor stregerne sættes, Jeg ved at der har været fysisk kontrol af Fødevarer og erhverv og de sagde god for ca. 124 ha.

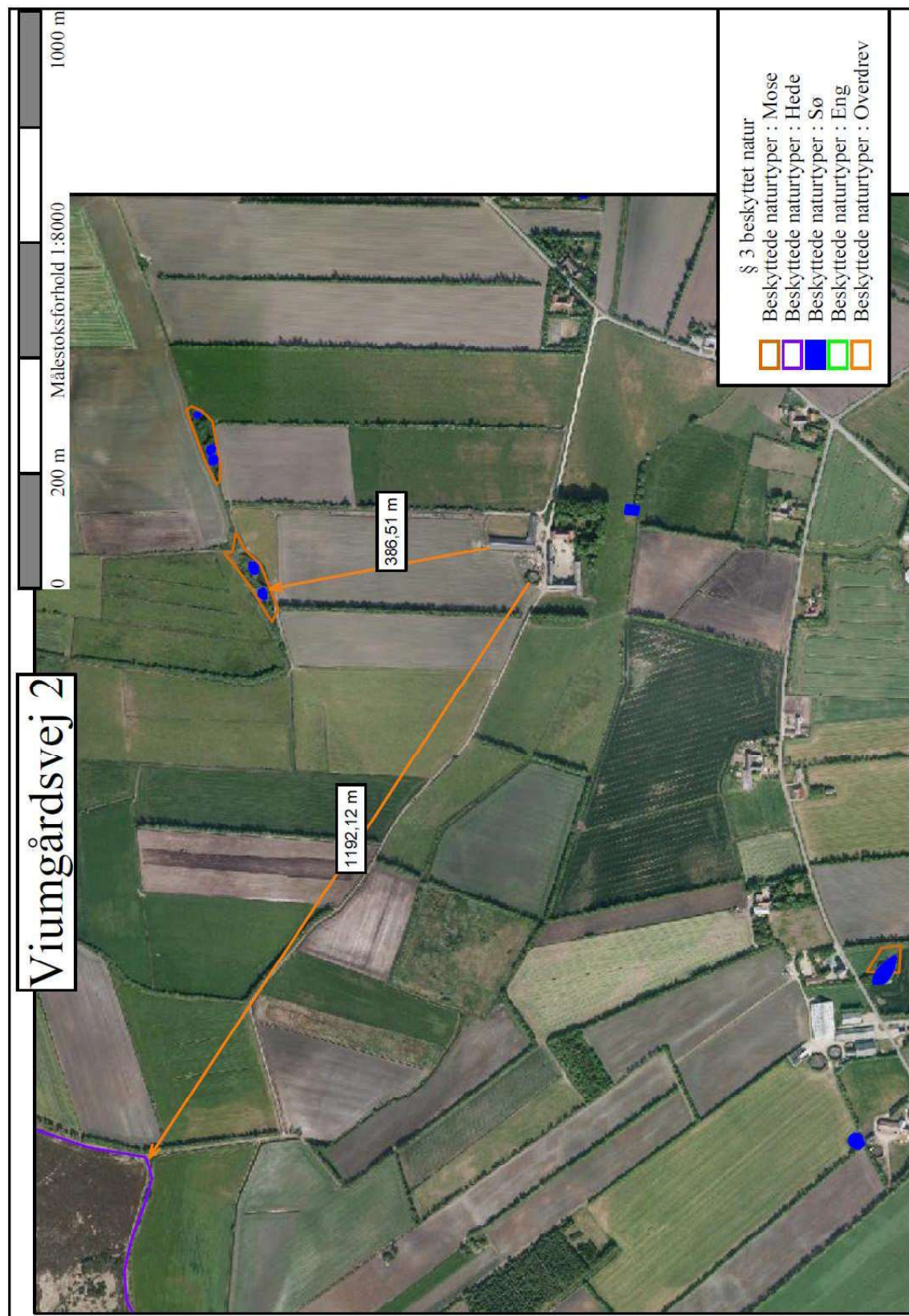
Udgangspunktet er at der sker afgræsning af ca. 101 kvier i sommerhalvåret og det giver 48,8 DE svarende til 24,4 års dyreenheder

Venlig hilsen
Vestjysk Landboforening

Bilag 9.

Bilag 9. Kort med afstande fra anlæg og lager til ammoniak beregningspunkt (kvælstofsomme naturområder)

Bilag 10.

Bilag 10. Resultat af ammoniak depositionsberegning til kvælstoffølsomme naturområder

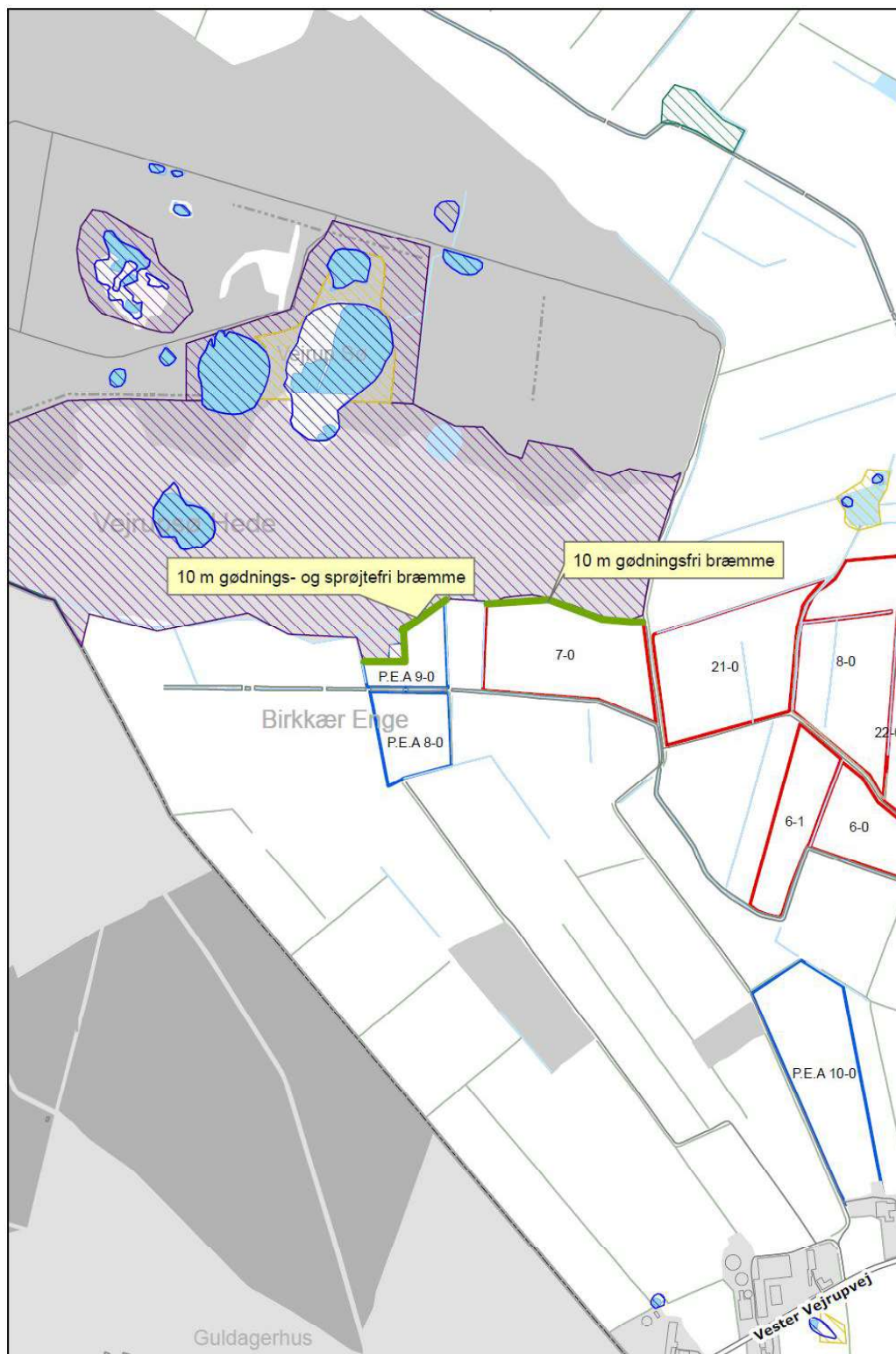
Resultater af depositionsberegninger til §3 og §7 områder

Naturpunkt	Mer deposition	Total deposition
Naturpunkt CA: 380 meter mod nord (§3-område)	0,0 kg N / ha / år	0,5 kg N / ha / år
Naturpunkt CA: 1200 meter mod nord (§7-område)	0,0 kg N / ha / år	0,07 kg N / ha / år

Regnearket fra IT-ansøgningen der er anvendt til beregningerne er ikke vedhæftet, men sendt som mail til kommunen
Afstandene angivet er målt fra nærmeste gylletank/staldbygning til beregningspunkt.

Bilag 11.

Bilag 11. Kort med angivelse af 10 meter bred bræmme langs med Vejrup Sø Hede

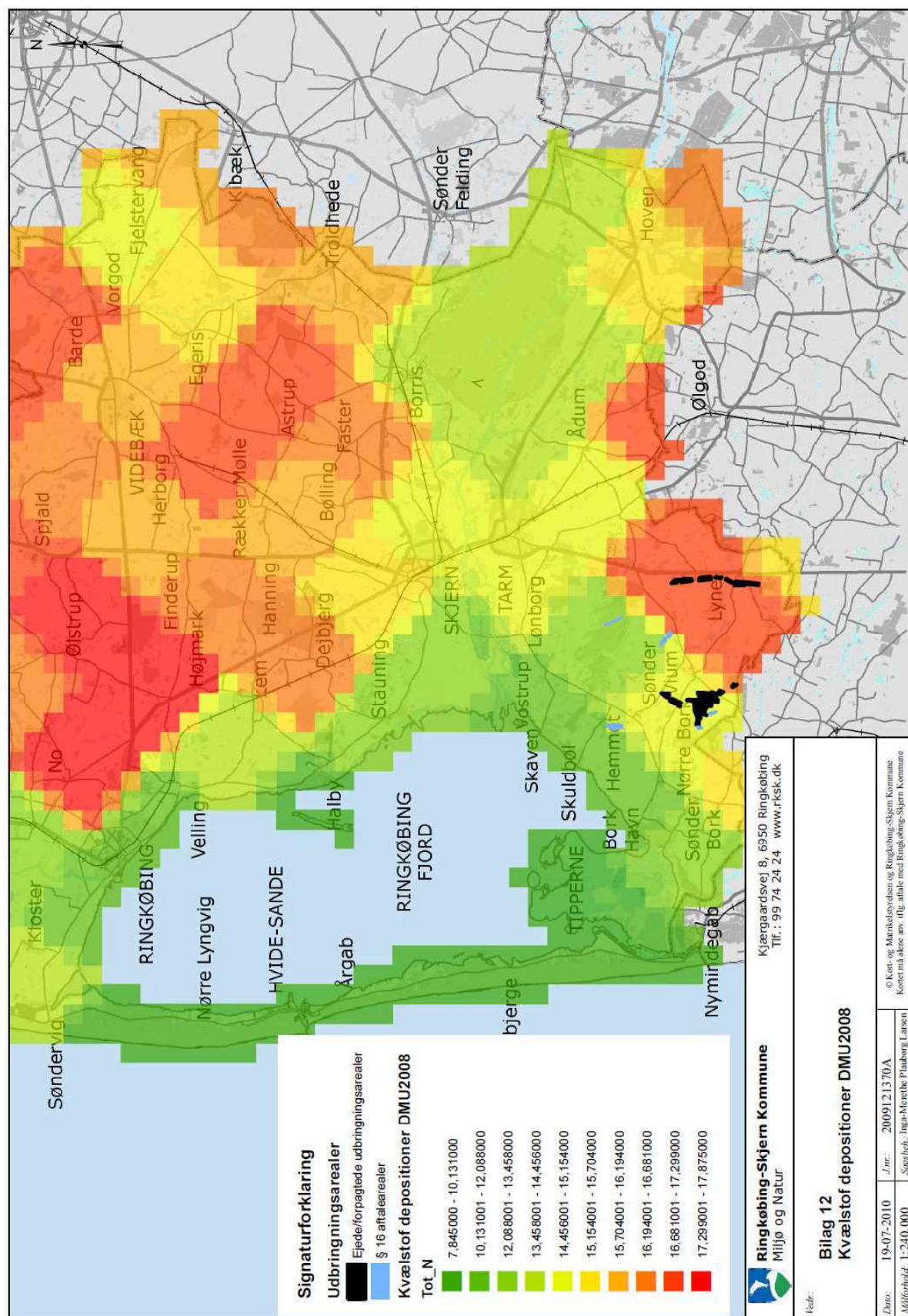
Signaturforklaring

Blå markering er aftalearealer, som godkendes særskilt i en § 16-arealgodkendelse.

Rød markering er ejede/forpagtede udbringningsarealer som er omfattet af denne miljøgodkendelse

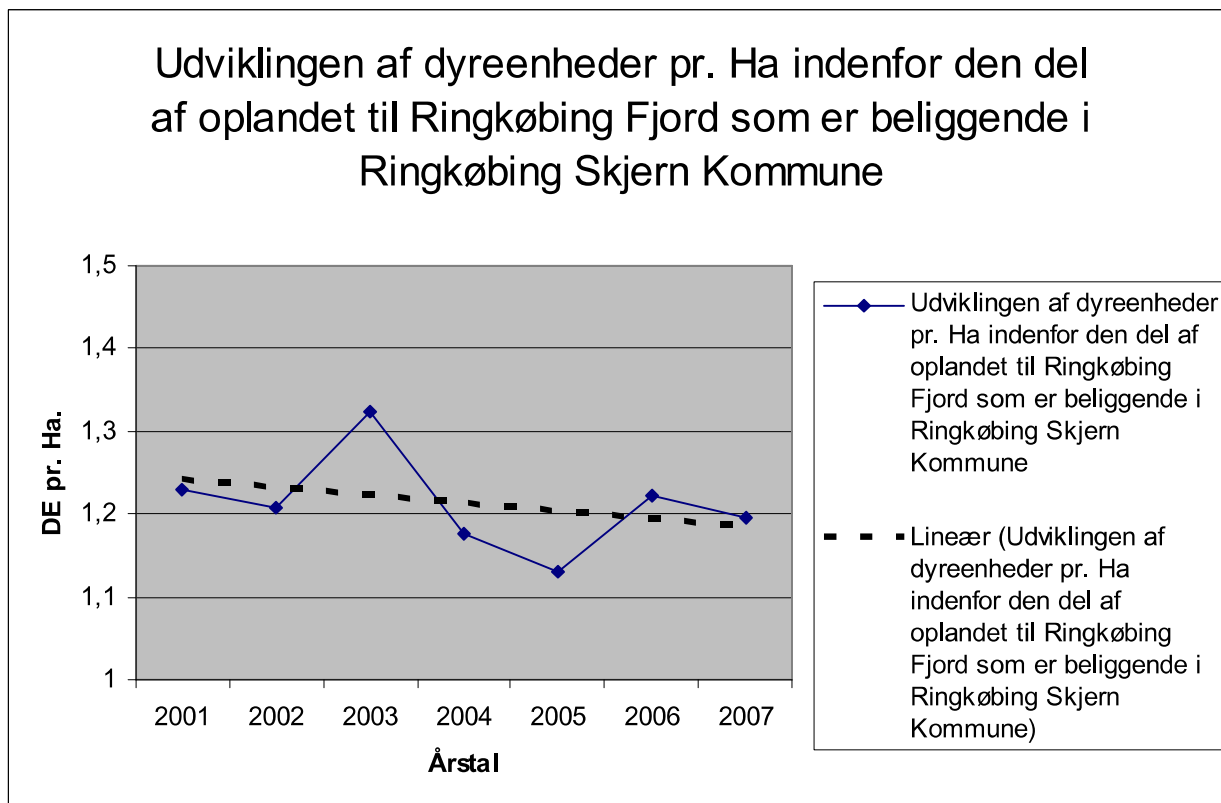
Bilag 12.

Bilag 12. Oversigtskort, kvælstof depositioner (DMU2008)

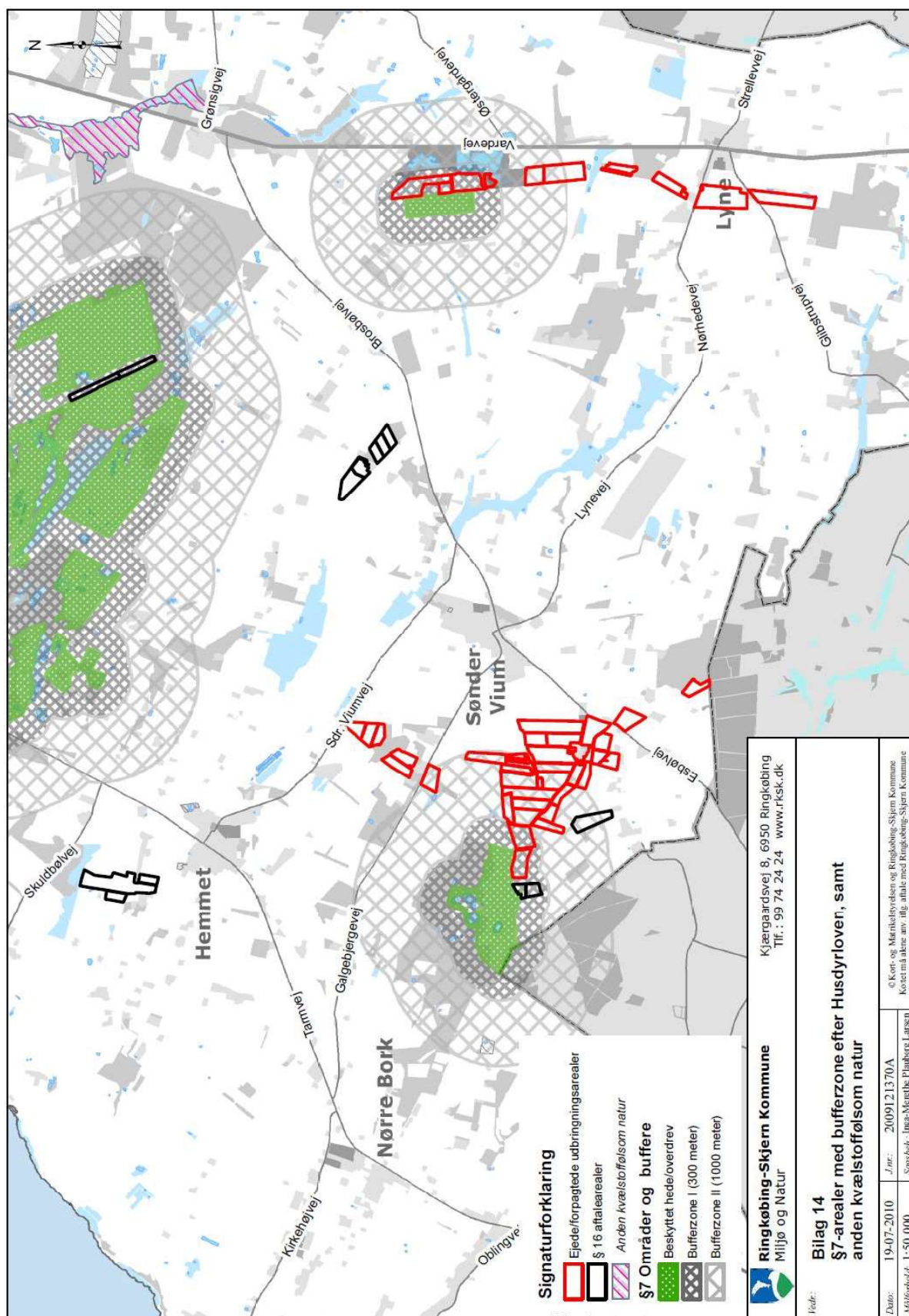
Bilag 13.

Bilag 13. Udvikling i DE/ha indenfor oplandet til Ringkøbing Fjord fra 2001-2007

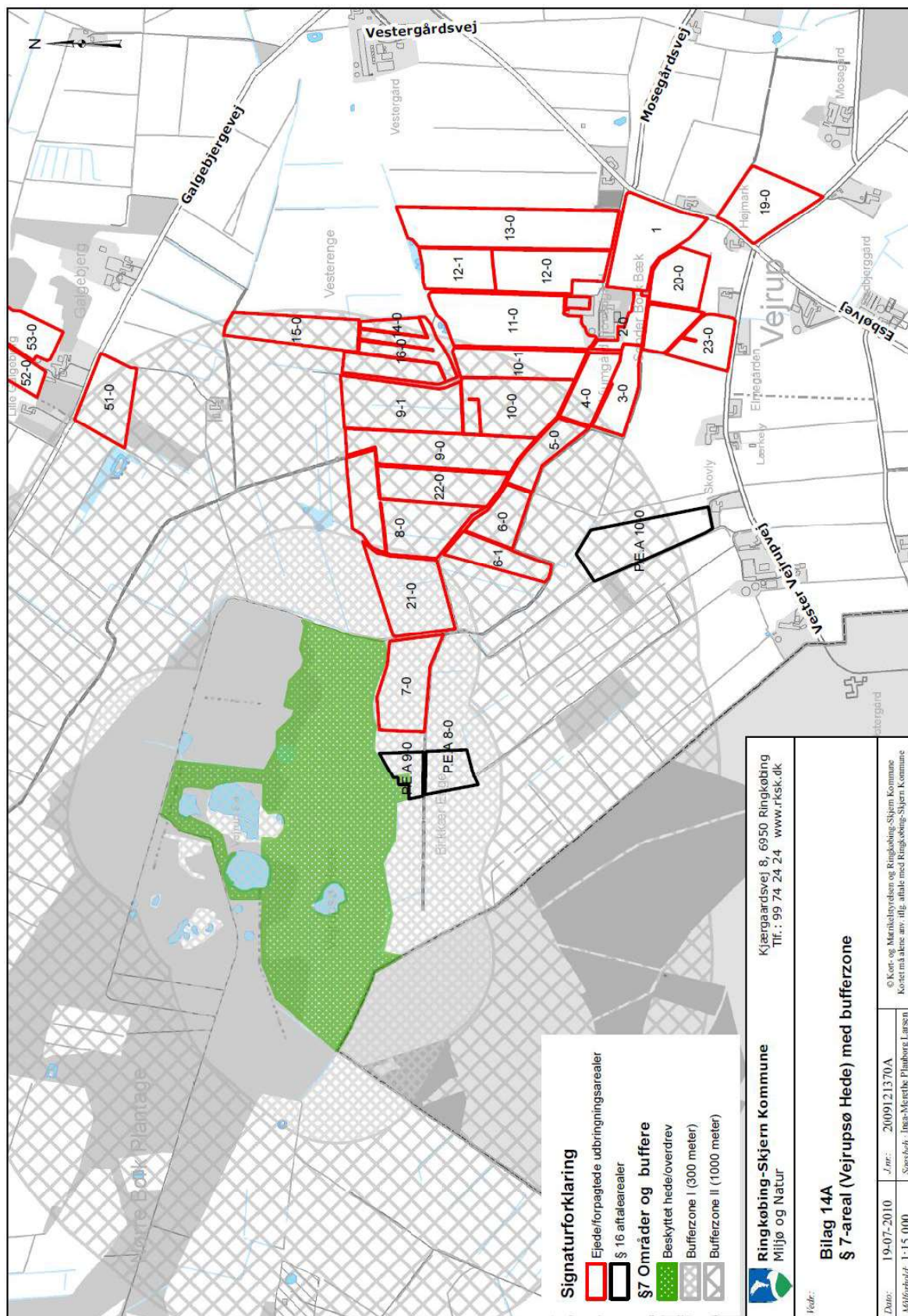
Bilag 14.

Bilag 14. Udbringningsarealer, natur (§ 7-arealer)

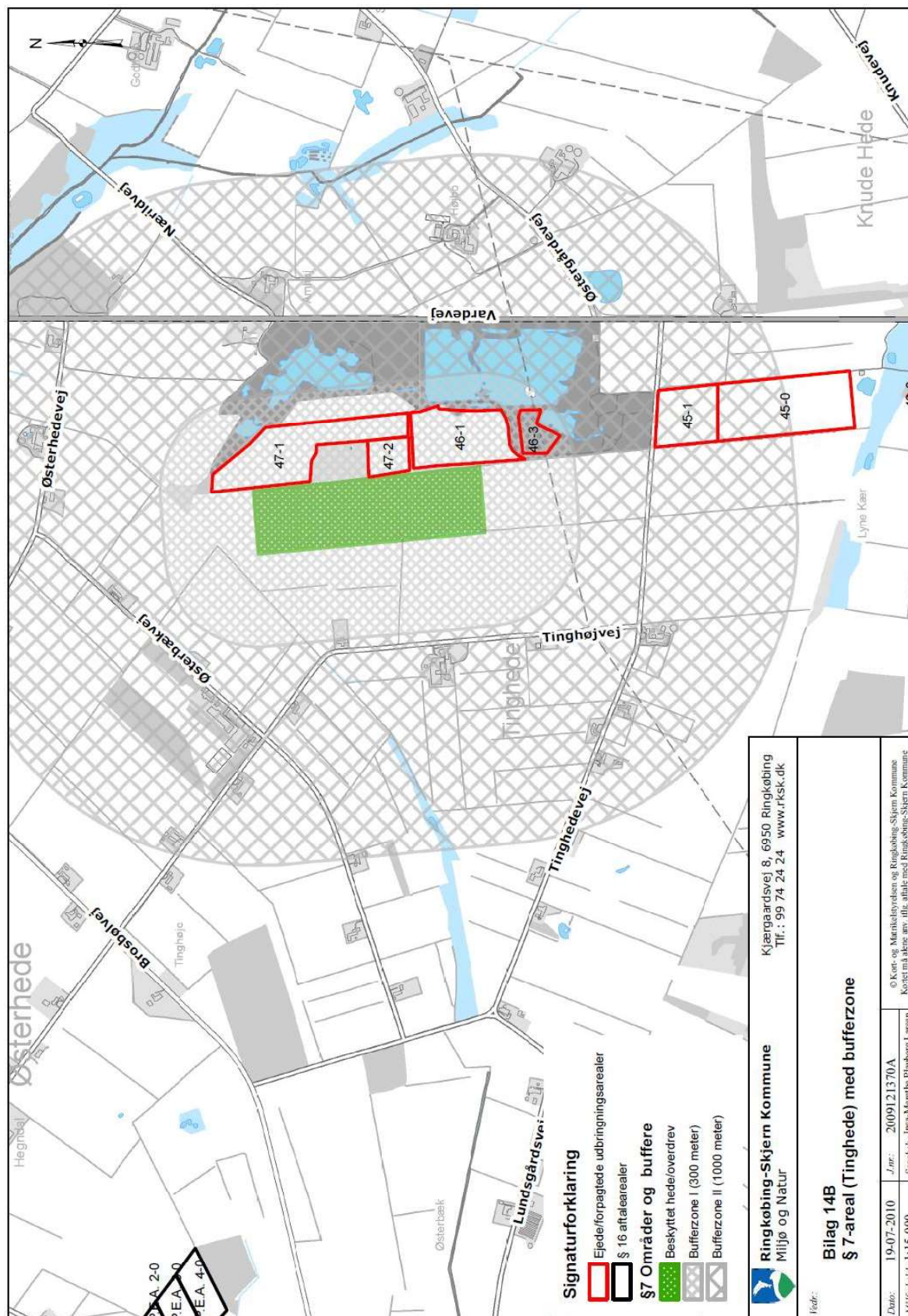
Bilag 14A

Bilag 14A. Udbringningsarealer med mark nr. indenfor bufferzone (§ 7-areal, Vejrupsø Hede)

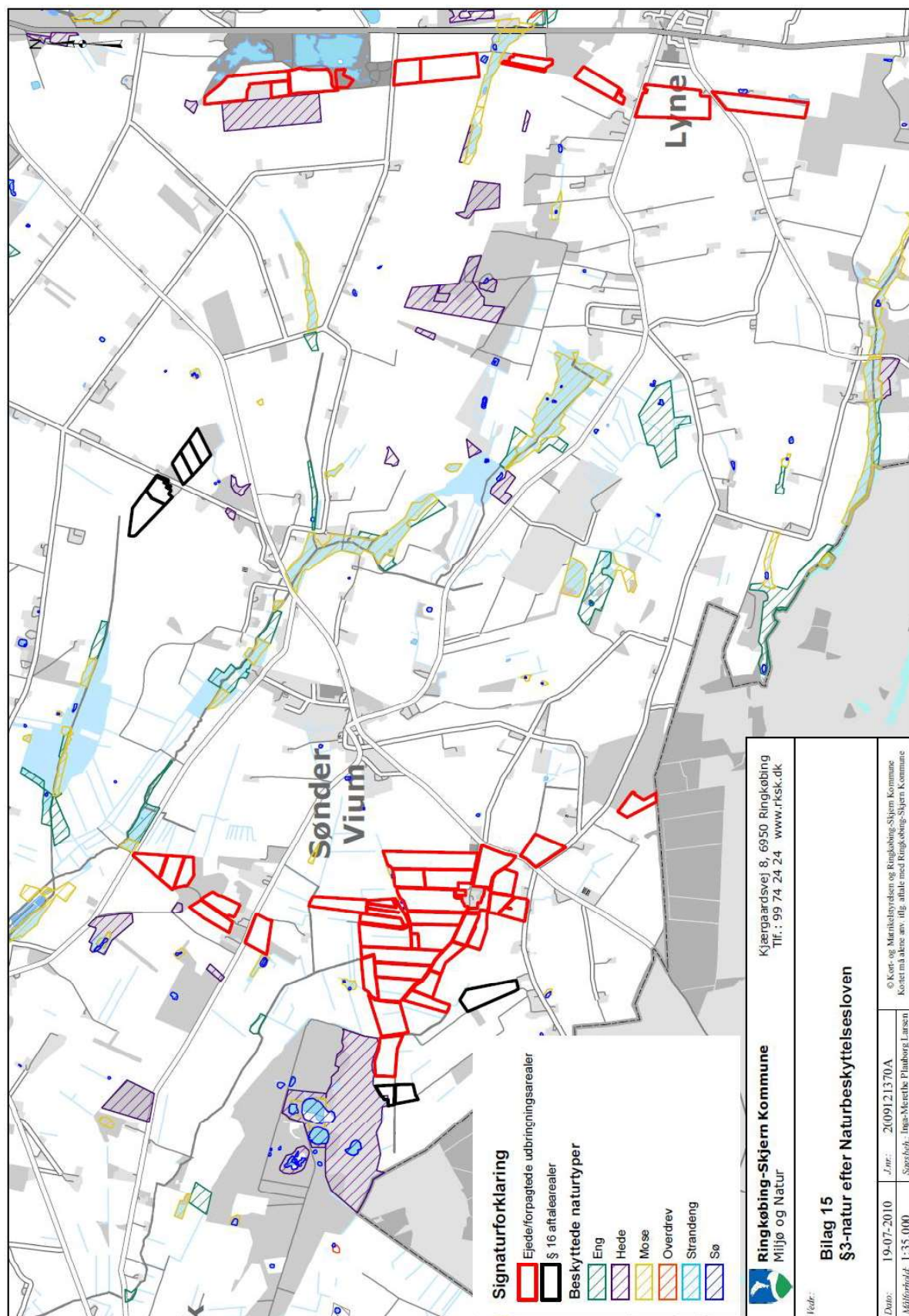
Bilag 14B

Bilag 14B. Udbringningsarealer med mark nr. indenfor bufferzone (§ 7-areal, Tinghede)

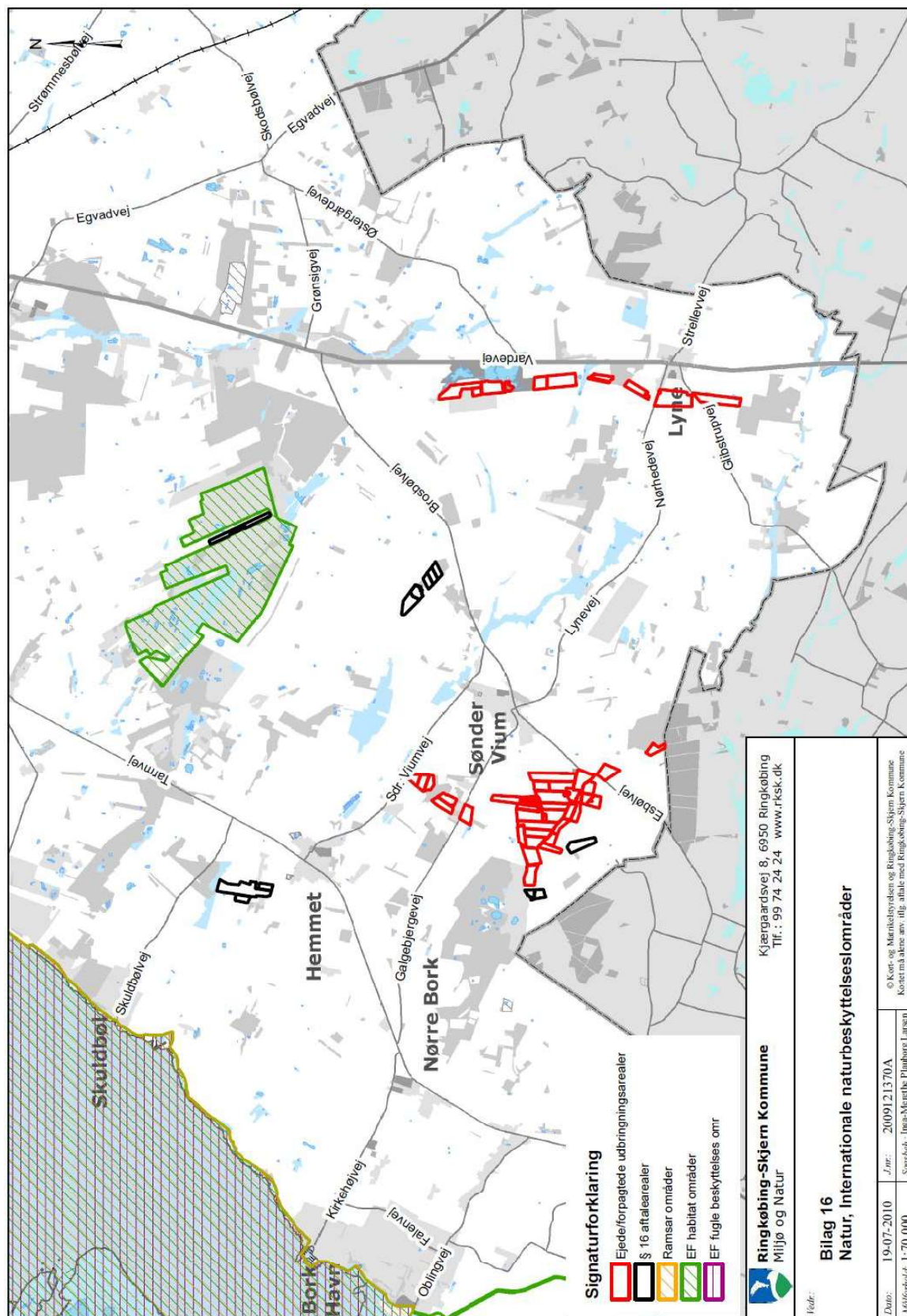
Bilag 15.

Bilag 15. Udbringningsarealer, natur (§ 3-natur)

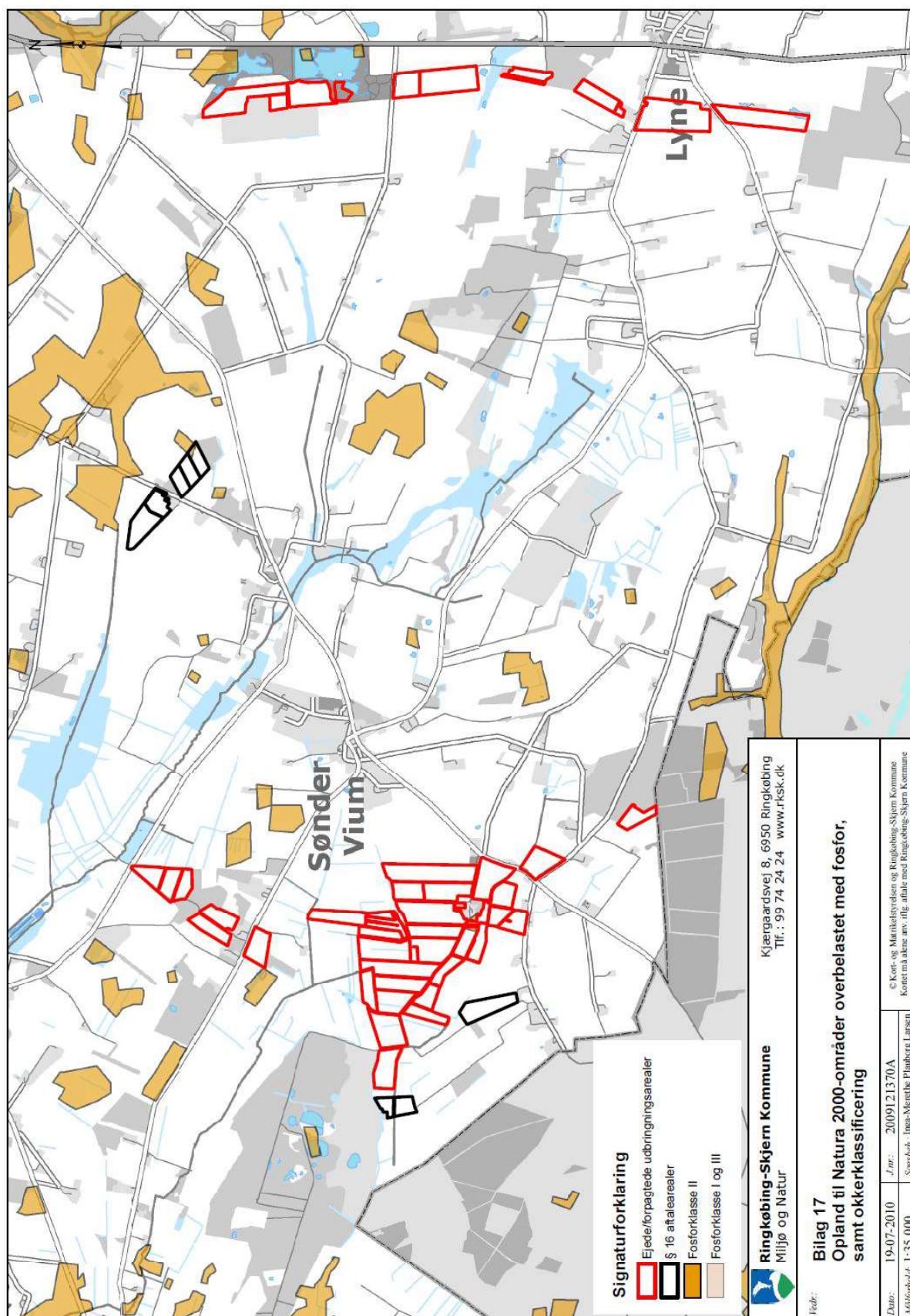
Bilag 16.

Bilag 16. Udbringningsarealer, natur (Internationale Naturbeskyttelsesområder)

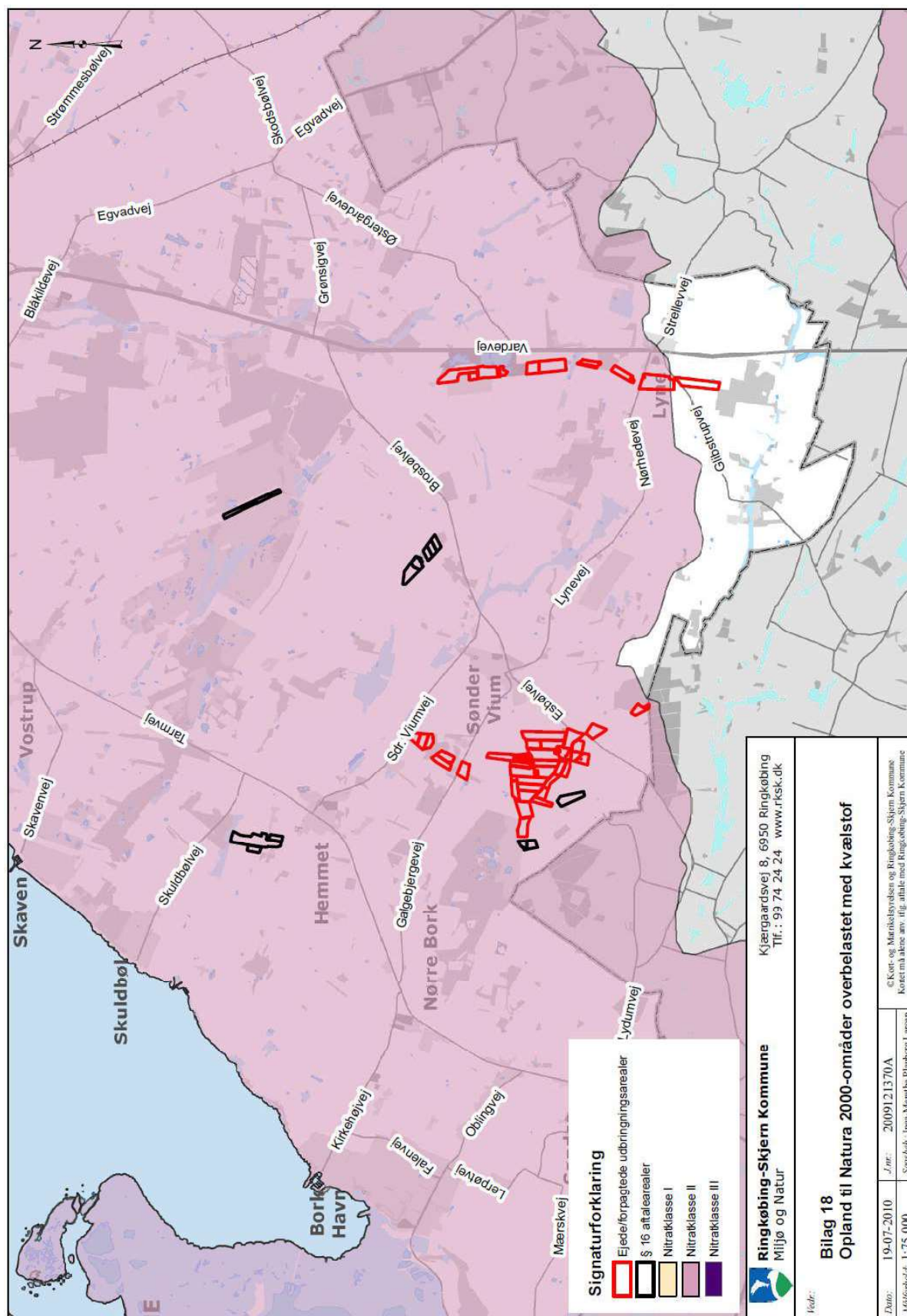
Bilag 17.

Bilag 17. Udbringningsarealer, fosfor

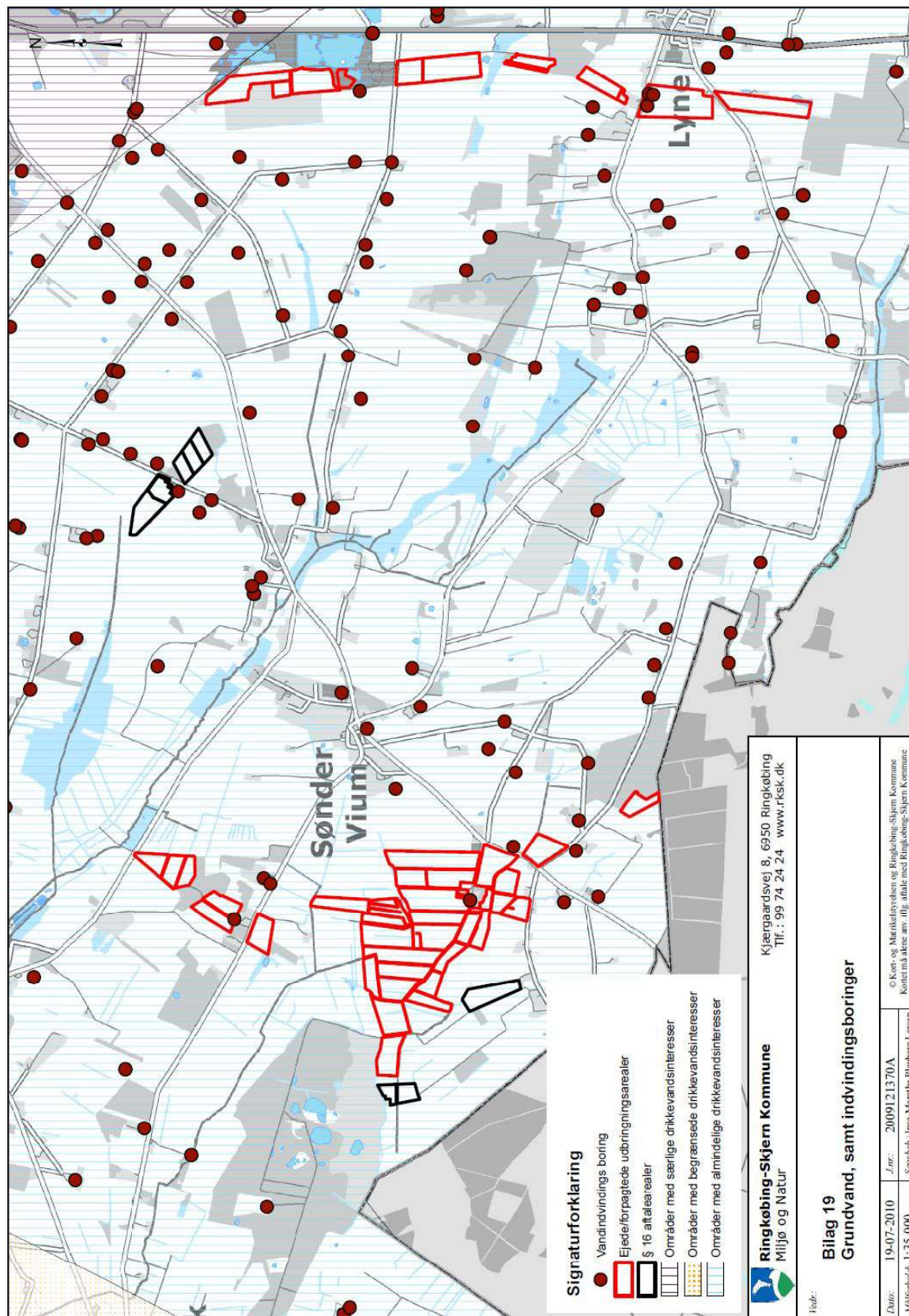
Bilag 18.

Bilag 18. Udbringningsarealer, nitratklasser

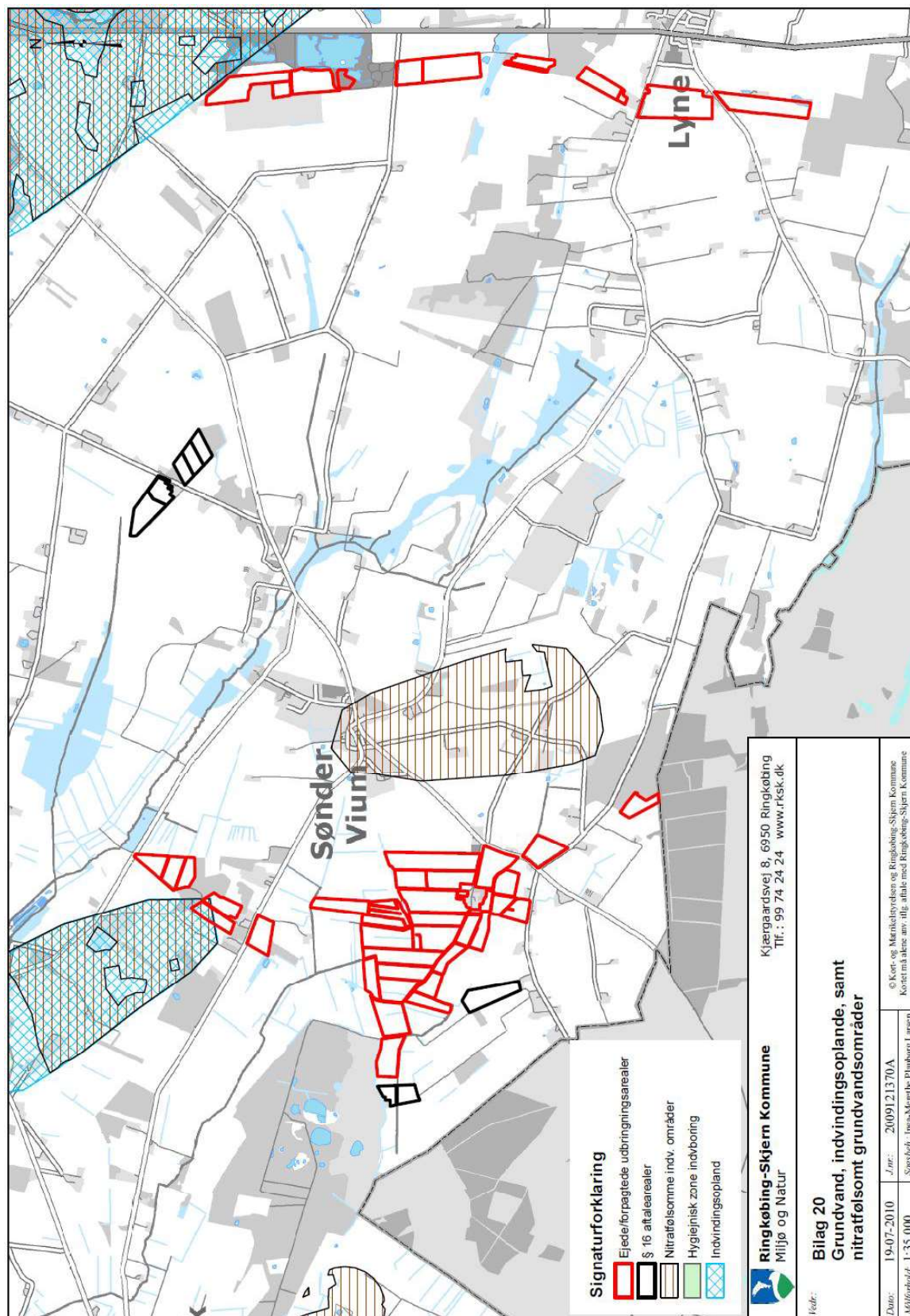
Bilag 19.

Bilag 19. Udbringningsarealer, grundvand (drikkevandsinteresser, samt indvindingsboring)

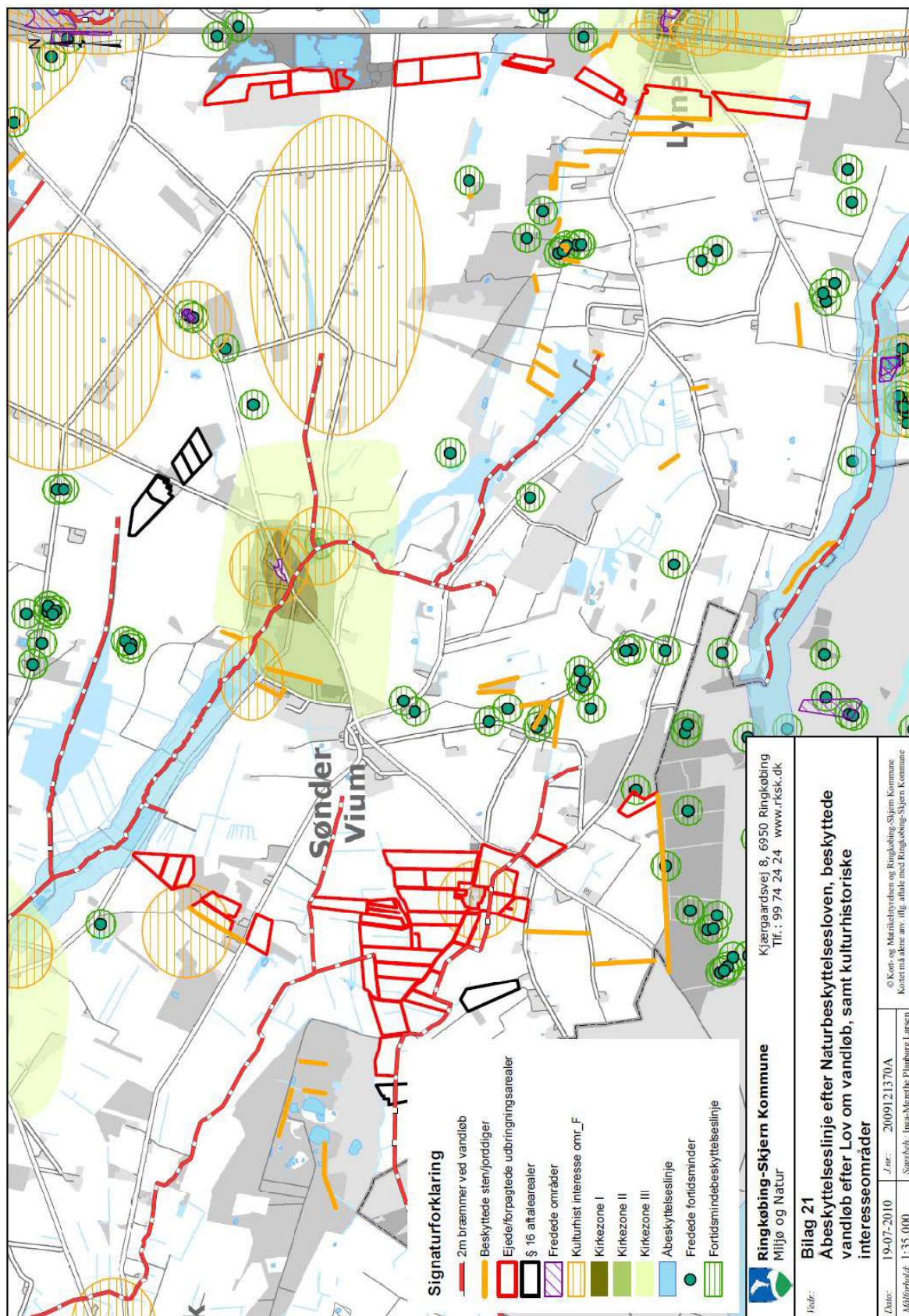
Bilag 20.

Bilag 20. Udbringningsarealer, grundvand (nitratfølsomme indvindingsoplande)

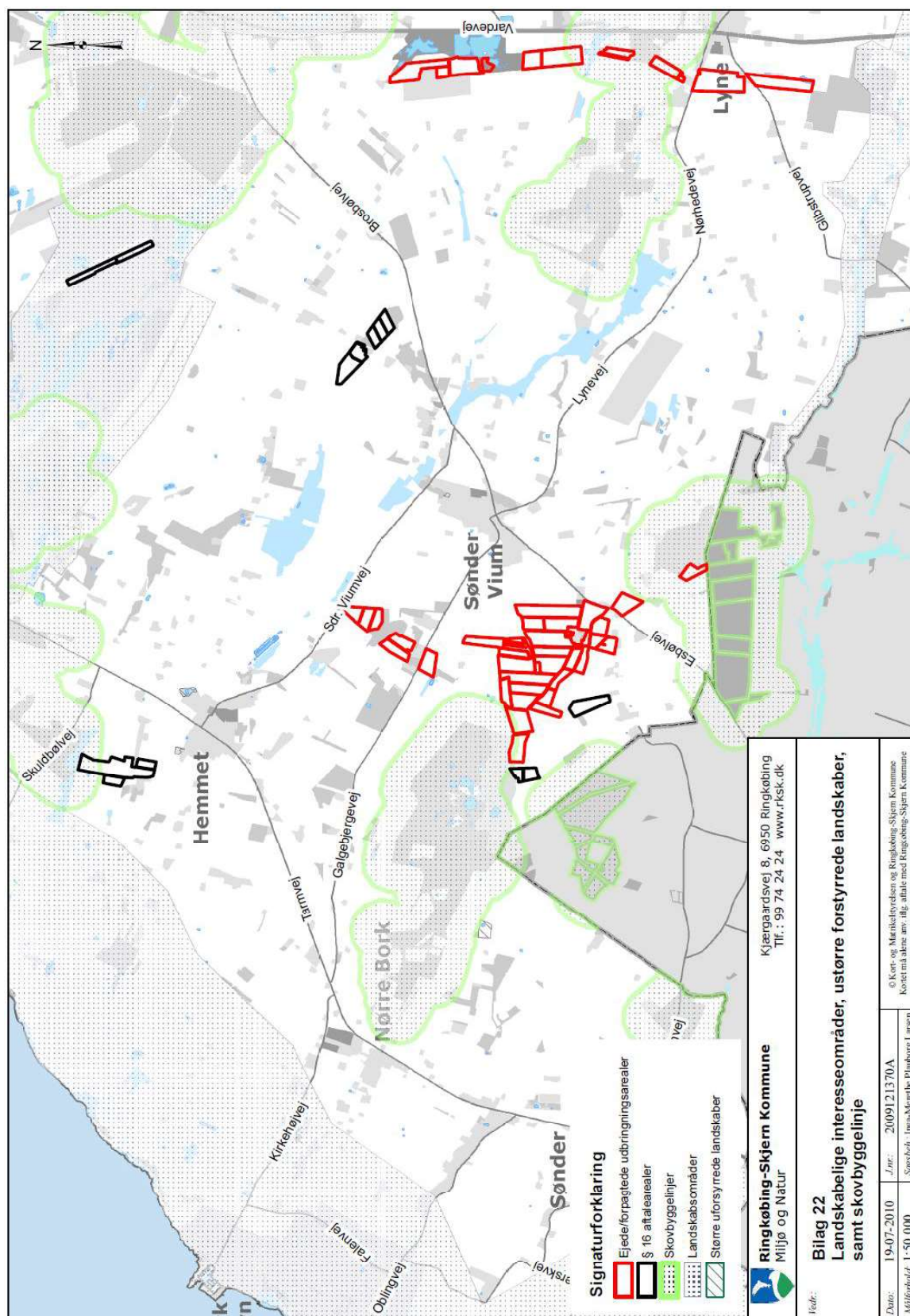
Bilag 21.

Bilag 21. Udbringningsarealer, beskyttelseslinjer, samt kulturhistoriske interesseområder

Bilag 22.

Bilag 22. Udbringningsarealer, landskabelige interesseområder

Bilag 23.

Bilag 23. Udbringningsarealer, foreslåede Nationalpark Skjern Å, samt kommuneplanrammer

